

๒๕๕๒
๒๕๕๓
๒๕๕๔

วิเคราะห์ระบบการสร้างค่านามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

ตุลาคม ๒๕๕๒

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๕๕๒ S.A. ๒๕๕๒

วิเคราะห์ระบบการสร้างคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
ตุลาคม ๒๕๕๒

ทิพย์สุดา ทับทิมหิน. (๒๕๕๒). วิเคราะห์ระบบการสร้างคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่น
อุบลราชธานี. ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.ดวงเด่น บุญปก, อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ ไฉนรุ่ง.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ระบบการสร้างคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่น
อุบลราชธานี โดยมีคำข้อมูลจำนวนประมาณ ๔๓๐ คำ คำข้อมูลแยกได้เป็น ๔ ประเภท คือ
ส่วนประกอบสิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน สิ่งของเครื่องใช้ที่ทำ
จากผ้า และสิ่งของเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด

ผลการศึกษาพบว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานีมีลักษณะเป็นคำ
เดี่ยวพยางค์เดียวและคำเดี่ยวหลายพยางค์ รวมทั้งคำสร้างใหม่โดยการประสมคำ ช้อนคำ และ
การยืมคำ

คำเดี่ยวพยางค์เดียว พบว่าบางส่วนเป็นคำดั้งเดิมของภาษาถิ่นอุบลราชธานี บางส่วนเป็น
คำที่มีวิธีการออกเสียงและความหมายคล้ายกับภาษากรุงเทพฯ คำเดี่ยวหลายพยางค์ ส่วนมาก
ขึ้นต้นด้วยพยางค์ "กะ" ซึ่งมีทั้งที่มีลักษณะคล้ายกับภาษากรุงเทพฯ แต่แตกต่างกันในเรื่อง
ความหมาย ส่วนคำสร้างใหม่ พบว่าเป็นคำประสม คำช้อน นอกจากนั้นยังพบคำที่ยืมจากภาษา
กรุงเทพฯ และภาษาอื่นๆ

ANALYSIS OF WORD FORMATION IN NOUNS CONCERNING HOUSING
IN UBON RATCHATHANI DIALECT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Thai
at Srinakharinwirot University
October 2009

Tibsuda Tabtimhin. (2009). *Analysis of Word Formation in Nouns Concerning Housing in Ubon Ratchathani Dialect*. Master thesis, M.A. (Thai). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Lect. Dr. Duangden Bunpok, Lect. Wirunrat Chanaingun.

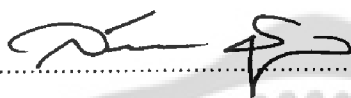
The thesis aimed to analyze the system of "Analysis of Word Formation in Nouns Concerning Housing in Ubon Ratchathani Dialect" based on about 430 data words, categorized into 4 groups: Compartments of buildings, Daily house tools and utensils, Sabric – made tools.

The results of study found that analysis of word formation in nouns concerning housing in Ubon Ratchathani dialect consists of mono-syllabic and poly-syllabic words, including the word formation by compounding, synonymy and word loaning.

For mono-syllable words, some are primitive words in Ubon Ratchathani dialect. Some are words whose meaning and pronunciation are similar to those of Bangkok standard language. For poly-syllable words, most begin with /ka'/. This pattern is similar to words of Bangkok standard language, but different in meaning. In word formation, some are compound words and synonyms. In this research are also found loan words from Bangkok standard and other languages.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
วิเคราะห์ระบบการสร้างค่านามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานี
ของ
ทิพย์สุดา ทับทิมหิน

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย ลั่นดีวัฒนกุล)

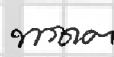
วันที่ 16 เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

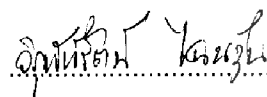
..... ประธาน

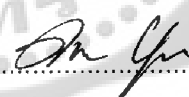
..... ประธาน

(อาจารย์ ดร.ดวงเด่น บุญปก)

(อาจารย์ ดร.พธาดา สุวัธนวิช)

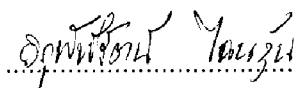
..... กรรมการ

..... กรรมการ

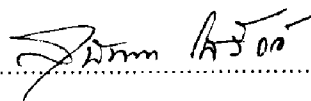
(อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ ไฉนจั่น)

(อาจารย์ ดร.ดวงเด่น บุญปก)

..... กรรมการ

(อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ ไฉนจั่น)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุนันทา ไสร์จักษ์)

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ บทนำ	๑
ภูมิหลัง	๑
ความมุ่งหมายของการศึกษา	๒
ความสำคัญของการศึกษา	๒
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	๒
นิยามศัพท์เฉพาะ	๓
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	๓
๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาถิ่น	๔
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษาถิ่นอุบลราชธานี	๔
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาถิ่น	๗
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการสร้างคำและการยืมคำ	๑๒
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการยืมคำ	๑๒
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการสร้างคำและการยืมคำ	๑๘
๓ คำเดียวในคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานี	๒๒
คำเดียว	๒๓
คำเดียวพยางค์เดียว	๒๓
คำเดียวหลายพยางค์	๔๕
๔ คำสร้างใหม่	๖๒
คำประสม	๖๓
คำซ้อน	๑๕๖
คำยืม	๑๕๘

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๖๕
บรรณานุกรม	๑๖๘
ภาคผนวก	๑๗๐
ภาคผนวก ก	๑๗๑
ภาคผนวก ข	๑๗๒
ประวัติย่อผู้วิจัย	๒๐๑

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
๑ คำดั้งเดิมในชีวิตประจำวัน.....	๒๔
๒ คำดั้งเดิมที่ใช้น้อยลงหรืออาจจะหายไปในที่สุด	๒๖
๓ คำศัพท์ที่ออกเสียงคล้ายกันและใช้ในความหมายที่ตรงกับภาษากรุงเทพฯ	๓๐
๔ คำศัพท์ที่ออกเสียงคล้ายแต่มีความหมายแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับ ภาษากรุงเทพฯ	๔๓
๕ คำที่ขึ้นต้นด้วย “กะ” เสมอ	๔๕
๖ คำที่เดิม “กะ” หรือปรากฏตามลำพังก็ได้	๔๘
๗ คำเดียวหลายพยางค์ที่เป็นคำดั้งเดิม	๕๐
๘ คำที่มี “กะ” ที่ออกเสียงคล้ายกันและมีความหมายตรงกับภาษากรุงเทพฯ	๕๒
๙ คำเดียวหลายพยางค์ที่ออกเสียงคล้ายกันและมีความหมายตรงกับ ภาษากรุงเทพฯ	๕๗
๑๐ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำนามเพื่อให้เกิดความหมายใหม่.....	๖๔
๑๑ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำนามเพื่อเน้นความหมายเดิม.....	๗๗
๑๒ การประสมคำที่เป็นคำนามประสมกับคำนามให้เกิดความหมายใหม่.....	๑๑๐
๑๓ การประสมคำที่เป็นคำนามประสมกับคำกริยาเพื่อเน้นความหมายเดิม.....	๑๒๕
๑๔ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำวิเศษณ์เพื่อให้เกิดความหมายใหม่	๑๒๗
๑๕ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำวิเศษณ์เพื่อเน้นความหมายเดิม	๑๓๐
๑๖ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำบุพบท	๑๓๑
๑๗ คำประสมที่เป็นคำกริยาประสมกับคำนาม	๑๓๒
๑๘ คำประสมที่เป็นคำนาม ประสมกับคำนาม และคำนาม เพื่อให้เกิดความหมายใหม่	๑๓๔
๑๙ คำประสมที่เป็นคำนาม ประสมกับคำนาม และคำนาม เพื่อเน้นความหมายเดิม ...	๑๓๙
๒๐ คำประสมที่เป็นคำนาม ประสมกับคำนาม และคำกริยา	๑๔๒
๒๑ คำประสมที่เป็นคำนาม ประสมกับคำกริยา และคำนาม	๑๔๔
๒๒ การประสมระหว่างคำภาษาไทยกับคำภาษาต่างประเทศ	๑๕๐

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

๒๓ คำซ้อนเพื่อความหมาย	๑๕๖
๒๔ คำซ้อนเพื่อเสียง	๑๕๘
๒๕ คำยืมจากภาษาต่างประเทศ	๑๕๙

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาถิ่น หมายถึง ภาษาที่ใช้พูดติดต่อสื่อสารตามท้องถิ่นต่างๆ เพื่อสื่อความเข้าใจซึ่งกันและกันในท้องถิ่นนั้นๆ แต่ละถิ่นอาจออกเสียงแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐาน ทั้งในด้านเสียง คำ และการเรียงคำ (วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. ๒๕๔๔: ๑) จึงเป็นธรรมชาติของภาษาถิ่นที่มักจะแตกต่างกัน ความแตกต่างที่พบมากที่สุดจะเป็นเรื่อง เสียงวรรณยุกต์ ถึงกระนั้นก็สามารถเข้าใจความหมายของคำภาษาถิ่นอื่นๆ ได้ตามสมควร ภาษาถิ่นที่ใช้พูดในประเทศไทยแบ่งเป็น ๔ กลุ่มใหญ่ๆ คือ ๑. ภาษาไทยถิ่นกลาง ได้แก่ ภาษาที่ใช้พูดกันในเมืองหลวงของประเทศไทย และจังหวัดที่อยู่บริเวณตอนกลางของประเทศ ๒. ภาษาไทยถิ่นใต้ ได้แก่ ภาษาที่ใช้พูดกันในจังหวัดทางภาคใต้ของประเทศไทย เช่น สงขลา ภูเก็ต พังงา สุราษฎร์ธานี เป็นต้น ๓. ภาษาไทยถิ่นอีสาน ได้แก่ ภาษาที่ใช้พูดกันในจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เช่น ชัยภูมิ อุบลราชธานี อุดรธานี ร้อยเอ็ด เป็นต้น และ ๔. ภาษาไทยถิ่นเหนือ ได้แก่ ภาษาที่ใช้พูดกันในจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน เป็นต้น (ภิญโญ จิตต์ธรรม. ๒๕๑๓: ๔) โดยมีภาษากรุงเทพฯ เป็นภาษามาตรฐาน เนื่องจากภาษาถิ่นที่พูดในเมืองหลวงเป็นภาษาที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นภาษามาตรฐานและเป็นภาษากลางที่คนไทยใช้ติดต่อสื่อสารกัน ภาษาถิ่นจึงนับว่าเป็นภาษาที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของแต่ละถิ่นได้ดี สามารถสื่อถึงความเป็นถิ่นนั้นๆ ได้อย่างชัดเจน

จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่ตั้งอยู่ชายแดน มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประชากรในจังหวัดแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ใหญ่ๆ คือ ๑. กลุ่มไทย-ลาว เป็นประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัด ภาษาที่ใช้คือภาษาถิ่นอุบลราชธานี ๒. กลุ่มมอญ-เขมร เป็นชนส่วนน้อยอาศัยอยู่หนาแน่นทางด้านใต้ของจังหวัด ภาษาที่ใช้คือภาษาส่วย ๓. กลุ่มที่อพยพเข้ามาอยู่ใหม่เพื่อประกอบอาชีพค้าขาย ภาษาที่ใช้มีทั้งที่เป็นภาษาถิ่นอุบลราชธานีและคำที่ยืมจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ด้วยความหลากหลายของภาษาที่คนในจังหวัดอุบลราชธานีใช้มีลักษณะทั้งที่เป็นคำมูลซึ่งมักจะเป็นคำพยางค์เดียว เช่น บ่วง จอง หวด คุ เป็นต้น และคำยืม เช่น ราคา สินค้า สบู่ หลอดไฟ พัดลม เป็นต้น รวมถึงมีการสร้างคำโดยการนำคำเหล่านั้นมารวมกันเป็นคำประสมและประสม เช่น แพนม (ผ้าเช็ดหน้า), บักตึง (กระดุม), กะโอม (ถาด) เป็นต้น ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะสังคมเจริญขึ้นคำมูลหรือคำ

พื้นฐานเท่าที่ใช้อยู่ไม่เพียงพอ จึงเกิดระบบการสร้างคำใหม่เพื่อให้มีคำใช้อย่างหลากหลายและเพียงพอกับการสื่อสารในสังคม

คำศัพท์ที่เป็นคำนามในหมวดที่อยู่อาศัย เป็นหมวดคำศัพท์หนึ่งที่สามารถแสดงให้เห็นระบบการสร้างคำศัพท์ ได้แก่ การประสมคำ การซ้อนคำ และการยืมคำ โดยเหตุที่คำนามในหมวดที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวมนุษย์ มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต และกล่าวถึงมากในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิเคราะห์การสร้างคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานี เพื่อศึกษาถึงระบบการสร้างคำ เนื่องจากแต่ละคำมีวิธีการสร้างคำต่างกัน วิธีการที่ต่างกันนี้จะประโยชน์ในการสร้างคำเพื่อให้มีคำศัพท์เพียงพอสำหรับใช้สื่อสารในภาษา นอกจากนั้นการศึกษาคำครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการเรียนรู้และวิเคราะห์การสร้างคำชนิดอื่นๆ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษา

เพื่อวิเคราะห์ระบบการสร้างคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานี

ความสำคัญของการศึกษา

การศึกษาคำครั้งนี้ทำให้เห็นระบบการสร้างคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานี ได้แก่ การประสมคำ การซ้อนคำ และการยืมคำ อันจะแสดงถึงพัฒนาการของคำศัพท์หมวดที่อยู่อาศัย ในภาษาถิ่นอุบลราชธานี

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ศึกษาคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานี จากข้อมูลต่อไปนี้

๑. ข้อมูลจากเอกสาร

- ๑.๑ สารานุกรมภาษาอีสาน-กลาง-อังกฤษ ของ ปรีชา พิณทอง
- ๑.๒ พจนานุกรมภาษาอีสานฉบับคำพูน บุญทวี ของ วีระ สุดสังข์
- ๑.๓ พจนานุกรมภาษาอีสาน-ภาษากลาง ของ สมเด็จพระมหาธีรวงศ์

๒. ข้อมูลภาคสนาม จากผู้บอกภาษาในท้องถิ่นซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- ๒.๑ เป็นผู้ที่มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีอวัยวะในการออกเสียงและการรับฟังสมบูรณ์ มีความทรงจำเป็นปกติ สามารถพูดอธิบายและบอกภาษาได้อย่างชัดเจน
- ๒.๒ เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยในจังหวัดอุบลราชธานีมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี และใช้ภาษาถิ่นอุบลราชธานีในชีวิตประจำวัน จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

คำนามหมวดที่อยู่อาศัย หมายถึง คำบอกชื่อสิ่งของ หรือสิ่งที่มีรูป ที่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัยของประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี ในที่นี้รวมไปถึงเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ทั้งในการประกอบอาชีพและการเกษตรกรรม เนื่องจากสิ่งของเครื่องใช้ดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี โดยแบ่งประเภทคำนามหมวดที่อยู่อาศัยเป็นประเภทย่อยดังต่อไปนี้

ประเภทที่ ๑ ส่วนประกอบสิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย

ประเภทที่ ๒ เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

ประเภทที่ ๓ สิ่งของเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้า

ประเภทที่ ๔ สิ่งของเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด

ภาษาถิ่นอุบลราชธานี หมายถึง ภาษาที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันของคนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

๑. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิเคราะห์

๒. รวบรวมข้อมูลตามข้อกำหนดในขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๓. เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการซักถามผู้บอกภาษาด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

๓.๑ ซักถามผู้บอกภาษาทีละคำ โดยใช้สิ่งของจริงหรือภาพประกอบการซักถาม หรือซักถามด้วยการใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ เป็นเครื่องมือในการอธิบาย

๓.๒ บันทึกข้อมูลที่ได้จากการซักถามด้วยการบันทึกเสียงและจดบันทึกเป็นสัทอักษร

๔. วิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องระบบการสร้างคำหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานีตามลำดับต่อไปนี้

๔.๑ คำประสม

๔.๒ คำซ้อน

๔.๓ คำยืม

๕. เรียบเรียงและเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับดำเนินการวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการสร้างคำและภาษาถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยดังนี้

๑. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาถิ่น

๑.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาถิ่นอุบลราชธานี

๑.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาถิ่น

๒. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการสร้างคำและการยืมคำ

๒.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบการสร้างคำและการยืมคำ

๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการสร้างคำและการยืมคำ

๑. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาถิ่น

๑.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษาถิ่นอุบลราชธานี

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับภาษาถิ่นอุบลราชธานี ของ ชอนกลิน พิเศษสกุลกิจ (๒๕๑๖) และธีระพันธ์ ล.ทองคำ (๒๕๒๖) รายละเอียดมีดังนี้

ชอนกลิน พิเศษสกุลกิจ (๒๕๑๖: ๔-๒๙) กล่าวถึง หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาถิ่นอุบลราชธานี ว่ามี ๒๐ หน่วยเสียง และหน่วยเสียงสระในภาษาถิ่นอุบลราชธานี มี ๑๘ หน่วยเสียง ดังนี้

หน่วยเสียงพยัญชนะ ในภาษาถิ่นอุบลราชธานีมี ๒๐ หน่วยเสียง ดังนี้

รูปอักษร

สัญลักษณ์สากล

(สัทอักษร)

ก

/ k /

ข, ค

/ kh /

ง

/ ŋ /

จ

/ c /

ญ

/ j /

ด

/ d /

รูปอักษร	สัญลักษณ์สากล (สัทอักษร)
ต	/ t /
ถ, ท	/ th /
น	/ n /
บ	/ b /
ป	/ p /
ผ, พ	/ ph /
ฝ, ฟ	/ f /
ม	/ m /
ย	/ y /
ร, ล	/ l /
ว	/ w /
ส, ซ, ษ, ศ	/ s /
ห, ฮ, ร	/ h /
อ	/ ʔ /

หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาถิ่นอุบลราชธานีมี ๑๔ หน่วยเสียง แบ่งเป็น
สระเสียงสั้น ๙ เสียง และสระเสียงยาว ๕ เสียง ดังนี้

	สระหน้า	สระกลาง	สระหลัง
สูง	/ i / / i: /	/ ʌ / / ʌ: /	/ u / / u: /
	อิ อี	อึ อือ	อุ อู
กลาง	/ e / / e: /	/ ə / / ə: /	/ o / / o: /
	เอะ เอ	เออะ เออ	โอะ โอ
ต่ำ	/ ɛ / / ɛ: /	/ a / / a: /	/ ɔ / / ɔ: /
	แอะ แอ	อะ อา	เอะ ออ

หน่วยเสียงสระประสมในภาษาถิ่นอุบลราชธานีมี ๓ หน่วยเสียง คือ เีย / ia /, เอือ
/ wa / และ ัว / ua /

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ จากการวิจัยของทั้ง ๒ ท่าน กล่าวว่า เสียงวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นอุบลราชธานีมี ๖ หน่วยเสียง แต่มีรายละเอียดแตกต่างกันดังนี้

ช่อนกลิ่น พิเศษสกุลกิจ (๒๕๑๖: ๔๒) กล่าวว่า เสียงวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นอุบลราชธานีมี ๖ หน่วยเสียง ดังนี้

(๑) เสียงวรรณยุกต์สามัญ ตรงหรือใกล้เคียงกับเสียงสามัญในภาษากรุงเทพฯ แต่ค่อนข้างจะยาวกว่า ได้แก่ คำในพยางค์อักษรกลางและอักษรต่ำคำเป็น เช่น กาง /ka:ŋ¹/, ตา /ta:¹/

(๒) เสียงวรรณยุกต์เอก มีทั้งที่เป็นเสียงเอกตรงกับภาษากรุงเทพฯ และเอกที่มีเสียงสั้น เสียงกักที่เกิดจากช่องว่างระหว่างสายเสียง (glottal stop) อยู่ท้าย ได้แก่ คำที่ใช้อักษรสูงคำเป็นและคำตาย อักษรกลางคำตาย และอักษรต่ำทั้งคำเป็นและคำตาย เช่น แดก /tɛ:k²/, หงอก /ŋɔ:k²/

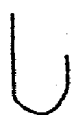
(๓) เสียงวรรณยุกต์โท ตรงกับเสียงวรรณยุกต์โทในภาษากรุงเทพฯ ได้แก่ คำที่ใช้อักษรกลางคำเป็น และอักษรต่ำทั้งคำเป็นและคำตาย เช่น แก้ว /kaw³/, ป้า /pa:³/

(๔) เสียงวรรณยุกต์ตรีเพี้ยน เป็นเสียงเลื่อน (glide) ซึ่งไม่มีในภาษากรุงเทพฯ เป็นเสียงประสมระหว่างเสียงตรีกับเสียงสามัญ เริ่มต้นด้วยเสียงตรีมีหางเสียงเป็นเสียงสามัญ ได้แก่ ไข่ /phaj⁴/, ไม้ /maj⁴/

(๕) เสียงวรรณยุกต์จัตวา ตรงกับเสียงจัตวาในภาษากรุงเทพฯ ได้แก่ คำที่มาจากอักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ เช่น ถาม /tha:m⁵/, ผัว /phu:a⁵/

ธีระพันธ์ ล. ทองคำ (๒๕๒๖: ๗๘) กล่าวว่า เสียงวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นอุบลราชธานีมี ๖ หน่วยเสียง ดังนี้

๑.

ต่ำขึ้น

๒.

ค่อนข้างต่ำ – ขึ้น – ตก

๓.

สูงระดับ – ตก

๔.

ค่อนข้างสูงระดับ

๕.

ค่อนข้างต่ำ – ตก

๖.

กลางระดับตก

จากเอกสารเกี่ยวกับการศึกษาภาษาถิ่นข้างต้นแสดงให้เห็นว่า หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาถิ่นอุบลราชธานีมี ๒๐ หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาถิ่นอุบลราชธานีมี ๑๘ หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระเสียงสั้น ๙ เสียง สระเสียงยาว ๙ เสียง และมีหน่วยเสียงสระประสม ๓ หน่วยเสียง และหน่วยเสียงวรรณยุกต์มี ๖ หน่วยเสียง

๑.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาถิ่น

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของ วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (๒๕๑๖), กาญจนา พันธุ์คำ (๒๕๒๐), ทศไนย อารมณสุข (๒๕๒๑), เอี่ยม ทองดี (๒๕๒๖), จินตนา ศูนย์จันทร์ (๒๕๓๐), สุนิกุล เวชสิทธิ์ (๒๕๓๐), สุภาพ ขวัญฤทธิ์ (๒๕๓๐), ประสาธน์ แก่นกระจ่าง (๒๕๓๐) และกันทิมา วัฒนประเสริฐและสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ (๒๕๓๑) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (๒๕๑๖) วิจัยเรื่อง "The Influence of Siamese on Five Lao Dislects" ได้ศึกษาอิทธิพลของภาษาไทยที่มีต่อภาษาถิ่นลาว ๕ ภาษา ได้แก่ ลาวพวน ลาวยวน ลาวเวียง ลาวแจ้ว และลาว-ลาว โดยอธิบายระบบเสียงของภาษาถิ่นดังกล่าวที่ใช้พูดในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี และแสดงให้เห็นธรรมชาติตลอดจนขอบเขตของภาษาไทยที่มีอิทธิพลต่อภาษาถิ่นเหล่านี้ ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับระบบเสียงพบว่า ทุกภาษามีเสียงพยัญชนะ ๒๐ เสียง และมีลักษณะทางสัทศาสตร์คล้ายคลึงกัน ส่วนพยัญชนะควบกล้ำไม่แน่นอน ผู้ใช้ภาษาบางคนมีพยัญชนะควบกล้ำ บางคนไม่มีเลยและบางคนมีบ้าง ไม่มีบ้าง เสียงพยัญชนะควบกล้ำ /kw/ และ /khw/ จะมีในภาษาลาวยวนและลาวเวียงเท่านั้นซึ่งจะเกิดนำหน้าสระ /a, a:/ สระเดี่ยวทั้ง ๕ ภาษา มี ๑๘ เสียงเท่ากัน ส่วนประสมในภาษาลาวยวน ลาวเวียง และลาวพวน มี ๓ เสียง คือ /ia wa ua/ แต่ในภาษาลาวแจ้วและลาว-ลาว มีเพียง ๒ เสียง คือ /ia/ และ /ua/ เสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวเวียง ลาวยวน ลาวพวน ลาว-ลาว และลาวแจ้ว มี ๖ เสียงเท่ากัน ส่วนอิทธิพลของภาษาไทยที่มีต่อภาษาถิ่นเหล่านี้ ผู้วิจัยพบว่าภาษาไทยมีอิทธิพลทางด้านเสียง (phonological influences) อิทธิพลทางด้านหน่วยคำ (morphological influences) การยืมคำศัพท์ (lexical borrowing) และความแตกต่างในเรื่องคำศัพท์ (lexical differences)

กาญจนา พันธุ์คำ (๒๕๒๐) วิจัยเรื่อง "ลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงของภาษาลาวในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม" โดยศึกษาเปรียบเทียบภาษาลาวที่คนไทยเชื้อสายลาวใช้พูดในชีวิตประจำวัน ซึ่งแบ่งเป็นภาษาย่อย ๔ ภาษา คือ ภาษาลาวโซ่ง ลาวครั่ง ลาวใต้ และลาวเวียง เปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างด้านลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ เสียงพยัญชนะ และเสียงสระของภาษาย่อยทั้ง ๔ ภาษา แล้วนำไปเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า ลักษณะทางด้านเสียงของภาษาย่อย ๔ ภาษา มีทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน กล่าวคือ ลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวใต้จะคล้ายคลึงกับภาษาลาวเวียง ทั้งสอง

ภาษานี้จะแตกต่างกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวโซ่งและลาวครั่ง ส่วนจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวโซ่ง ลาวใต้ และลาวเวียง มี ๖ หน่วยเสียงเท่ากัน แต่ภาษาลาวครั่งมี ๕ หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาลาวครั่ง ลาวใต้ และลาวเวียงมี ๒๐ หน่วยเสียง ไม่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ แต่ภาษาลาวโซ่งมีหน่วยเสียงพยัญชนะ ๑๙ หน่วยเสียง เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ๓ หน่วยเสียง เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐานพบว่าลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน ส่วนลักษณะของเสียงพยัญชนะและเสียงสระคล้ายกัน

ทัศนัย อารมณสุข (๒๕๒๑) วิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบเสียงของคำในภาษาพวนกับภาษาไทยมาตรฐาน" โดยศึกษาภาษาพวนที่ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก พิจารณาถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างของเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ระหว่างภาษาพวนกับภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาพวนมีหน่วยเสียงพยัญชนะ ๒๐ หน่วยเสียง ที่ต่างจากภาษาไทยมาตรฐาน คือภาษาพวนมีเสียง /ŋ/ แต่ไม่มีเสียง /ch/, /r/ เหมือนภาษาไทยมาตรฐาน สระเดียวมี ๑๔ หน่วยเสียง สระประสมมี ๓ หน่วยเสียง เช่นเดียวกับภาษาไทยมาตรฐาน ส่วนเสียงวรรณยุกต์มี ๖ หน่วยเสียง ที่ต่างกันคือเสียงวรรณยุกต์ที่ ๕ ของภาษาไทยมาตรฐานจะตรงกับเสียงวรรณยุกต์ที่ ๒ ของภาษาพวน เมื่อปรากฏในพยางค์หน้าของคำประสมหรือวลีเสียงวรรณยุกต์ที่ ๓ ในภาษาไทยจะตรงกับเสียงวรรณยุกต์ที่ ๔ ในภาษาพวน เมื่อคำนั้นมีพยัญชนะต้นเป็นเสียง /p, t, k, ʔ, b, d, c/ หรือกรณีที่มีเสียงพยัญชนะต้นนอกเหนือจากที่กล่าวมาซึ่งตามด้วยสระเสียงยาวกับเสียงพยัญชนะท้าย /k/ เสียงวรรณยุกต์ที่ ๓ ในภาษาไทยจะตรงกับเสียงวรรณยุกต์ที่ ๖ ในภาษาพวน กรณีที่เสียงพยัญชนะต้นพยางค์เป็น /ph, th, kh, f, s, h, m, n, ŋ, l, w, h/ ด้านความต่างของเสียงสระผู้ศึกษาพบว่า เสียงสระยางซึ่งมีพยัญชนะท้าย /k/ ในภาษาไทยจะตรงกับเสียงสระสั้นซึ่งมีพยัญชนะท้าย /ʔ/ ในภาษาพวน และเสียงสระ /a/ ตามด้วยพยัญชนะท้าย /j/ ในภาษาไทยตรงกับเสียงสระ /aj/ ในภาษาพวน ส่วนความต่างของเสียงพยัญชนะนั้นเสียงพยัญชนะต้น /r/ ในภาษาไทยจะตรงกับเสียงพยัญชนะต้น /h/ และ /i/ ในภาษาพวน เสียงพยัญชนะต้น /ch/ และ /j/ ในภาษาไทยจะตรงกับเสียงพยัญชนะต้น /s/ และ /n/ ในภาษาพวนตามลำดับ เสียงพยัญชนะท้าย /k/ ในภาษาไทยจะตรงกับเสียงพยัญชนะท้าย /ʔ/ ในภาษาพวน อนึ่ง เสียงพยัญชนะควบกล้ำจะไม่ปรากฏในภาษาพวน

เอี่ยม ทองดี (๒๕๒๖) วิจัยเรื่อง "การศึกษาวิจัยทางมานุษยวิทยาภาษาศาสตร์ของภาษาถิ่น จังหวัดพัทลุง โดยเน้นวงคำศัพท์เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน การกสิกรรม และการทำมาหากิน" ผลของการศึกษาวิจัยทำให้ทราบว่า ลักษณะทางภาษาของภาษาถิ่นพัทลุง มีหน่วยเสียงพยัญชนะเดียว ๒๒ หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดียว ๒๑ หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ๙ หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบ ๑๔ หน่วยเสียง และมีหน่วยเสียงสระเดียว ๑๔ หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระผสม ๓ หน่วยเสียง มีระดับเสียงวรรณยุกต์ ๗ ระดับ มีคำศัพท์ที่ใช้ใน

ชีวิตประจำวัน ในการกลิกรรมและการทำมาหากินเป็นจำนวนมาก ลักษณะการสร้างคำศัพท์อาศัย แนวเทียบจากลักษณะทางมานุษยวิทยา สังคมวิทยา และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม คำศัพท์และความหมายที่ปรากฏได้กระจายไปและแตกต่างกันตามลักษณะทางมานุษยวิทยาและสังคมวิทยานั้นๆ ระบบเสียง คำศัพท์ และความหมายของภาษาถิ่นพัทลุง มีความเหมือนและความแตกต่างไปจากภาษาถิ่นต่างๆ ที่นำมาเปรียบเทียบ คือ ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นอีสาน (ขอนแก่น) ภาษาไทยถิ่นเหนือ (ลำปาง) และภาษาไทยถิ่นใต้ ลักษณะความแตกต่างมีทั้งแตกต่างกันในบางหน่วยเสียงในส่วนลักษณะทางมานุษยวิทยา ทำให้ทราบว่าชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องอำนาจสิ่งทีนอกเหนือจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ มีศรัทธาในศาสนา มีความเข้าใจในคุณโทษของธรรมชาติ มีความกตัญญูรู้คุณ ยึดมั่นในสัจจะ มีพิธีกรรมต่างๆ เกี่ยวกับชีวิต การกลิกรรม การทำมาหากิน และพิธีกรรมเพื่อความเป็นมงคลอื่นๆ มีเครื่องมือเครื่องใช้ ที่อยู่อาศัย อาหารการกินเป็นแบบง่ายๆ ซึ่งใช้วัสดุที่หาได้ภายในท้องถิ่น การดำเนินชีวิตและปรัชญาชีวิตเป็นไปตามความเชื่อทางพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ ลักษณะทางสังคมวิทยาของชาวบ้าน ทำให้ทราบว่าชาวบ้านนิยมยกย่องผู้ที่ยึดมั่นในศาสนา ผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์ ยกย่องเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีสถาบันทางศาสนา ทางเศรษฐกิจ ครอบครัว และเครือญาติที่มั่นคง มีการอบรมให้รู้ระเบียบทางสังคม นอกจากนี้ยังได้สรุปความสัมพันธ์ระหว่างภาษา มานุษยวิทยา และสังคมวิทยาเป็นปัจจัยร้อยรัด การคิด การคำนึง การจำแนกแจกแจง การสื่อสาร ค่านิยม ความเชื่อ สถาบันทางสังคมวิทยา ฯลฯ ให้เกิดขึ้น เปลี่ยนแปลงไปหรือสูญสิ้นลง จากอดีตสู่ปัจจุบันหรือสืบต่อไปในอนาคต

จินตนา ศุภย์จันทร์ (๒๕๓๙) วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาผู้ไทย อำเภอพรหมณานิคม จังหวัดสกลนคร: ศึกษาเฉพาะกรณีเปรียบเทียบคำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุ” ผลปรากฏว่า การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอพรหมณานิคม จังหวัดสกลนคร ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ทั้งคำมากกว่าการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์บางส่วน โดยการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์บางส่วนมีการเปลี่ยนพยางค์หลังมากกว่าการเปลี่ยนพยางค์หน้า สำหรับการเปลี่ยนแปลงความหมาย พบว่าคำศัพท์ที่มีความหมายกว้างออกมีมากกว่าคำศัพท์ที่มีความหมายแคบเข้า การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิมในด้านเสียง มีการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย และเสียงสระ นอกจากนี้ยังพบว่าการสูญเสียง เพิ่มเสียง กลืนเสียง และการสลับเสียง ในด้านคำมีการยืมคำศัพท์ภาษาอื่นมาใช้และมีการสร้างคำศัพท์ใหม่โดยการประสมคำ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอพรหมณานิคม จังหวัดสกลนคร กำลังอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะผู้บอกภาษาในวัยหนุ่มสาวมีอัตราการเปลี่ยนแปลงสูงกว่าผู้บอกภาษาระดับอื่นๆ

สุนิกุล เวชสิทธิ์ (๒๕๓๐) วิจัยเรื่อง “ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดนราธิวาส” โดยแบ่งเขตการวิจัยในจังหวัดนราธิวาสออกเป็น ๔ เขต คือ นราธิวาส ๑ (พื้นที่อำเภอตากใบ) นราธิวาส ๒ (พื้นที่อำเภอสุไหงปาดี) นราธิวาส ๓ (พื้นที่อำเภอเมืองนราธิวาส) และนราธิวาส ๔ (พื้นที่อำเภอบาเจาะ) ผลของการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบลักษณะบางประการของระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และความหมายของคำบางคำที่เป็นลักษณะเฉพาะถิ่น ทำให้ทราบลักษณะร่วมและลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างภาษาไทยถิ่นนราธิวาสกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ตลอดจนทำให้ทราบถึงอิทธิพลจากภาษาอื่นๆ ที่มีต่อภาษาไทยถิ่นนราธิวาสด้วย โดยพบว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์มีดังนี้ นราธิวาส ๑ มี ๗ หน่วยเสียง นราธิวาส ๒ มี ๖ หน่วยเสียง นราธิวาส ๓ มี ๖ หน่วยเสียง และนราธิวาส ๔ มี ๗ หน่วยเสียง เมื่อเปรียบเทียบระบบการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นนราธิวาสทั้ง ๔ เขต พบ ๓ ลักษณะ คือ ๑. ไม่มีการแยกเสียงเลย ๒. มีการแยกเสียง ๑ แห่ง ๓. มีการแยกเสียง ๒ แห่ง การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นนราธิวาสมีความแตกต่างกัน คือ นราธิวาส ๑ มีทั้งการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ซึ่งเรียกว่าวรรณยุกต์สนธิและการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ซึ่งไม่ใช่วรรณยุกต์สนธิ ส่วนในเขต นราธิวาส ๒ นราธิวาส ๓ และ นราธิวาส ๔ ปรากฏเฉพาะการเปลี่ยนเสียงที่ไม่ใช่วรรณยุกต์สนธิเท่านั้น หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวภาษาไทยถิ่นนราธิวาสทั้ง ๔ เขต มีจำนวนตรงกัน คือ ๒๔ หน่วยเสียง พยัญชนะประสมในภาษาไทยถิ่นนราธิวาสทั้ง ๔ เขต มีจำนวนไม่เท่ากัน คือ นราธิวาส ๑ นราธิวาส ๒ และนราธิวาส ๓ มี ๑๕ แบบ ส่วนนราธิวาส ๔ มี ๑๓ แบบ เมื่อเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาถิ่นนราธิวาสกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ พบว่า หน่วยเสียงพยัญชนะภาษาถิ่นนราธิวาสมีมากกว่าภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ในพยัญชนะท้าย พบว่า ภาษาไทยถิ่นนราธิวาสมีตรงกัน คือ ๙ เสียง และตรงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ทุกเสียง สำหรับหน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นนราธิวาสทั้ง ๔ เขต มี ๑๔ หน่วยตรงกันและตรงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ด้วย หน่วยเสียงสระประสมภาษาถิ่นนราธิวาสมี ๓ หน่วยเสียงตรงกัน การสร้างคำในภาษาไทยถิ่นนราธิวาสมีดังนี้ การซ้ำคำ การซ้อนคำ การประสมคำ และมีหมวดคำต่างๆ เช่นเดียวกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เช่น คำลำดับเครือญาติ คำนำหน้านาม คำช่วยหน้ากริยา คำปฏิเสธ คำลงท้าย คำกริยาวิเศษณ์ คำสรรพนาม คำลักษณนาม คำบอกกำหนด และคำบุพบท เป็นต้น

สุภาพ ขวัญฤทธิ์ (๒๕๓๐) วิจัยเรื่อง “ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบลักษณะบางประการที่เป็นลักษณะเฉพาะถิ่นของภาษาไทยถิ่นนี้ทั้งในเรื่องระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ นอกจากนี้ยังทำให้ทราบลักษณะร่วมและลักษณะแตกต่างของภาษาไทยถิ่นนี้กับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ลักษณะที่แตกต่างประการแรก คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มี ๕ หน่วยเสียง แต่ภาษาไทยถิ่นสงขลา มีมากกว่า ๒ หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวที่ไม่ปรากฏใน

ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นสงขลา มี ๒ หน่วย คือ /ŋ/ และ /ŋj/ และหน่วยเสียง /f/ ไม่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นสงขลา เรื่องระบบไวยากรณ์ ภาษาไทยถิ่นสงขลามีความแตกต่างไปจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ที่เด่นชัด คือ การเรียงลำดับของคำ ซึ่งปรากฏในคำประสมจะเรียงลำดับคำสับที่กัน เช่น ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ใช้ว่า เลือดออก แต่ภาษาไทยถิ่นสงขลาใช้ว่า ออกเลือด เป็นต้น ส่วนความหมายของคำ มีคำบางคำที่น่าสนใจ ในส่วนที่แตกต่างกันคือ คำที่มีรูปคำเหมือนกันแต่ความหมายต่างกัน คำที่มีรูปคำต่างกันแต่ความหมายเหมือนกัน และคำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่น

ประสาสน์ แก่นกระจ่าง (๒๕๓๐) วิจัยเรื่อง "ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดชุมพร" เปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ในเรื่อง ระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ โดยใช้แหล่งข้อมูลในท้องที่จังหวัดชุมพร ๔ เขตพื้นที่ ดังนี้ เขต ชพ๑ คือ อำเภอท่าแซะ เขต ชพ๒ คือ อำเภอเมือง เขต ชพ๓ คือ อำเภอสวี และเขต ชพ๔ คือ อำเภอหลังสวน ปรากฏว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์เขต ชพ๑ มี ๖ หน่วยเสียง เขต ชพ๒ ชพ๓ และชพ๔ มี ๗ หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะเดียวมี ๒๐ หน่วยเสียง ที่แตกต่างกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คือ ไม่มี /f/ พยัญชนะประสมในภาษาถิ่นชุมพรมี ๑๐ แบบ ที่แตกต่างกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คือ ไม่มี [tr] หน่วยเสียงสระเดี่ยวมี ๑๔ หน่วยเสียง เป็นสระเสียงสั้น ๙ หน่วยเสียง สระเสียงยาว ๕ หน่วยเสียง และหน่วยเสียงสระประสมมี ๓ หน่วยเสียง ซึ่งตรงกันทั้ง ๔ เขต และตรงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ด้วย ระบบไวยากรณ์พบว่า โครงสร้างของคำ การสร้างคำ การจัดหมวดคำ และการเรียงลำดับคำ ไม่แตกต่างกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มากนัก ส่วนความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ ศึกษาใน ๓ ลักษณะ คือ ๑. คำที่มีรูปคำเหมือนกันกับภาษากรุงเทพฯ แต่ความหมายต่างกัน ๒. คำที่มีรูปคำต่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายเหมือนกัน ๓. คำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาต่างประเทศ ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีความหมายไม่แตกต่างไปจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

กันทิมา วัฒนประเสริฐ และสุวัฒนา เลี่ยมประวิติ (๒๕๓๑) วิจัยเรื่อง "ระบบเสียงภาษาลาวของกลุ่มน้ำท่าจีน" โดยเก็บข้อมูลในพื้นที่ ๔ จังหวัดของกลุ่มน้ำท่าจีน ได้แก่ จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี นครปฐม และสมุทรสาคร เพื่อศึกษาระบบเสียงและเปรียบเทียบระบบเสียงของภาษาลาวทั้ง ๕ กลุ่มคือ ลาวโขง ลาวครั้ง ลาวเวียง ลาวใต้ และลาวพวน ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลภาษาลาวที่พูดกระจายตามจังหวัดต่างๆ คือ ภาษาลาวโขง จังหวัดสุพรรณบุรี นครปฐม และสมุทรสาคร ภาษาลาวครั้งและลาวเวียง จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรีและนครปฐม ภาษาลาวใต้ จังหวัดชัยนาท และนครปฐม ภาษาลาวพวนจังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้คำศัพท์เพื่อทดสอบระบบเสียงจากผู้บอกภาษาลาวแต่ละกลุ่มซึ่งมีอายุระหว่าง ๕๐ – ๗๕ ปี ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาษาลาวทั้ง ๕ กลุ่มต่างก็มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ กล่าวคือ ภาษาลาวโขงมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

ใกล้เคียงกับภาษาไทยคำ ภาษาลาวครั้งมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ใกล้เคียงกับภาษาลาวกลุ่มหลวงพระบาง ภาษาลาวเวียงและภาษาลาวได้มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ใกล้เคียงกับภาษาลาวกลุ่มเวียงจันทน์ ภาษาลาวพวน จังหวัดสุพรรณบุรี มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ใกล้เคียงกับภาษาลาวพวน อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และอำเภอบ้านหมี่ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยคาดว่าคงเป็นคนลาวกลุ่มเดียวกันที่อพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งกระจายในเขตลุ่มน้ำท่าจีน นอกจากนั้นลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวกลุ่มเดียวกันแต่พูดคนละจังหวัดก็ต่างกันด้วย อนึ่ง ชุมชนลาวที่มีสระประสมเอื้อ /wa/ มักเป็นชุมชนลาวที่มีการคมนาคมค่อนข้างสะดวกและใกล้กรุงเทพมหานคร ส่วนชุมชนลาวที่ไม่มีสระประสมเอื้อ /wa/ จะใช้สระประสมเอื้อ /ia/ แทนนั้น มักเป็นชุมชนลาวที่มีความเจริญน้อยกว่าการคมนาคมไม่สะดวกและอยู่ในกรุงเทพมหานคร

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาถิ่น ทำให้เห็นว่าอิทธิพลของภาษากรุงเทพฯ ส่งผลต่อภาษาถิ่น ทั้งด้านเสียงและหน่วยคำ ตลอดจนมีคำใหม่เข้ามาใช้ในภาษาถิ่น ในรูปแบบการยืมคำมากขึ้น อันจะส่งผลต่อภาษาถิ่น โดยเฉพาะคำมูลที่มีอยู่เดิมกลับไม่เป็นที่นิยมพูดสำหรับคนในท้องถิ่น แสดงให้เห็นว่าคำศัพท์เหล่านี้มีแนวโน้มกำลังจะหายไปในที่สุด

๒. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการสร้างคำและการยืมคำ

๒.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการยืมคำ

คำในภาษาไทยส่วนมากเป็นคำพยางค์เดียว เมื่อสังคมเจริญขึ้นคำพื้นฐานเท่าที่ใช้อยู่มีไม่เพียงพอ ประกอบกับภาษาไทยเป็นภาษาที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ เพื่อทำให้เกิดคำใหม่จึงต้องมีระบบการสร้างคำใหม่ ๆ ขึ้นใช้ ดังเอกสารของ สุนันท์ อัญชลินกุล (๒๕๔๗) รายละเอียดมีดังนี้

สุนันท์ อัญชลินกุล (๒๕๔๗: ๒๓-๔๓) กล่าวถึงระบบการสร้างคำว่า ระบบการสร้างคำได้แก่ กระประสมคำ และการยืมคำ นอกจากนั้นการที่ประเทศไทยมีการติดต่อกับต่างประเทศทั้งทางด้านศาสนา ด้านธุรกิจการค้า การเมือง ตลอดจนการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ทำให้เกิดการยืมคำขึ้น ดังนั้น การแบ่งประเภทของคำตามการสร้างคำมีรายละเอียดดังนี้

๑. คำประสม (compound word) คือ คำที่มีคำ ๒ คำ หรือมากกว่านั้นมาประสมกันเข้าเป็นคำใหม่อีกคำหนึ่ง คำที่ประสมกันเข้าเป็นคำใหม่นี้ แต่ละคำไม่ได้มีความหมายคล้ายกันอย่างคำซ้อน ความหมายสำคัญอยู่ที่คำต้น ส่วนคำตามมาเป็นส่วนขยาย

คำประสมที่สร้างมีลักษณะต่างๆ ตามการใช้ แยกได้เป็น ที่ใช้เป็นคำนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ ในที่นี้จะเสนอเฉพาะคำประสมที่ใช้เป็นคำนาม ซึ่งส่วนมากคำตัวตั้งจะเป็นคำนาม ที่เป็น

คำอื่นก็มีบ้าง คำประสมประเภทนี้ใช้เป็นชื่อสิ่งต่างๆ ที่มีความหมายจำกัดจำเพาะ เมื่อเอ่ยชื่อขึ้นย่อมเป็นที่รับรู้ว่าเป็นชื่อของอะไร หากคำนั้นเป็นที่ยอมรับใช้กันทั่วไปแล้ว โดยสามารถแยกเป็นประเภทได้ดังนี้

๑.๑ คำตัวตั้งเป็นคำนามและคำขยายเป็นวิเศษณ์ ได้แก่

มดแดง คือ มดชนิดหนึ่งตัวสีแดง หากไม่ใช่มดตัวสีแดงทั่วๆ ไป อาจต่อเติมเป็นมดแดงไฟ ก็ได้ เป็นการบอกประเภทย่อยของ มดแดง ลงไปอีกทีหนึ่ง

รถเร็ว คือ รถไฟที่เร็วกว่ารถธรรมดา เพราะไม่ได้หยุดแวะทุกสถานี

๑.๒ คำตัวตั้งเป็นคำนาม คำขยายเป็นกริยา บางทีมีกรรมมารับด้วย ได้แก่

ไม้เท้า คือ ไม้สำหรับเท้าเพื่อยันตัว

โต๊ะกินข้าว คือ โต๊ะสำหรับกินข้าว

คำประสมลักษณะนี้ถ้าเป็นชื่อสิ่งของก็บ่งบอกประโยชน์ใช้สอยของสิ่งนั้นๆ ว่าใช้สำหรับอาการใด กิจกรรมใด ถ้าเป็นคนก็แสดงกิริยาอาการ คำตัวตั้งของคำประสมลักษณะนี้มักเป็นคำเครื่อง ของ ที่ ผู้ นัก หมอ เช่น เครื่องใช้ ของกิน ที่อยู่ ผู้แทน ผู้แทนราษฎร นักรบ หมอดู แค่งคำก็ไม่เป็นตามนี้ เช่น เปิดถอด ไม่ได้หมายความว่า เปิดสำหรับถอด แต่กลับหมายความว่า เปิดที่ถูกถอดกระดูกแล้ว และ ข้าวแช่ ไม่ใช่ข้าวสำหรับแช่ แต่เป็นข้าวแช่ในน้ำ

๑.๓ คำตัวตั้งเป็นคำนาม คำขยายเป็นคำนามด้วยกัน ได้แก่

เรือนต้นไม้ คือ เรือนที่ไว้ต้นไม้ไม่ให้โดนแดดมาก

เก้าอี้ดนตรี คือ การเล่นชิงเก้าอี้มีดนตรีประกอบเป็นสัญญาณ

คำประสมลักษณะนี้จะย่อความหมายที่ต้องการในคำที่ตามมาเพียงคำเดียวเท่านั้น เพราะคำนามที่ตามมาไม่อาจบอกลักษณะหรืออาการได้อย่างคำวิเศษณ์หรือคำกริยาอย่างข้อ ๑.๑ และข้อ ๑.๒ ส่วนจะย่อความอะไรไว้ในคำบ้างก็แล้วแต่จะกำหนด เช่น น้ำพริก คือ กับข้าวชนิดหนึ่งซึ่งปรุงด้วยเครื่องปรุงต่างๆ อันมีพริกอยู่ด้วย ไม่ใช่ น้ำที่มีพริก หรือน้ำของพริก

๑.๔ คำตัวตั้งเป็นคำนาม คำขยายเป็นบุรพบท ได้แก่

เครื่องใน คือ อวัยวะภายในของสัตว์ ซึ่งมักใช้เป็นอาหาร ได้แก่ ตับ ไต ไข่ ของหมู วัว ควาย เป็นต้น

เบี้ยล่าง คือ อยู่ได้อำนาจ

คำประสมลักษณะนี้ย่อความหมายทั้งหมดลงในคำคำเดียว เช่นเดียวกับข้อ ๑.๓ หากไม่อธิบายคงเข้าใจความหมายได้ไม่แจ่มแจ้ง เพราะคำบุรพบทคำเดียวไม่อาจบอกรายละเอียดของความหมายไว้ได้ทั้งหมด

๑.๕ คำตัวตั้งที่ไม่ใช่คำนาม และคำขยายก็ไม่จำกัด อาจเป็นเพราะพูดไม่เต็ม ความ คำนามที่เป็นคำตัวตั้งจึงหายไป กลายเป็นคำกริยาบ้าง คำวิเศษณ์บ้าง เป็นตัวตั้ง ได้แก่

พิมพ์ดีด คือ เครื่องพิมพ์ดีด คำว่า “เครื่อง” หายไป แต่ที่ยังใช้เครื่องด้วยก็มี
สามล้อ คือ รถสามล้อ คำว่า “รถ” จะหายไปในภายหลังเช่นเดียวกัน

๒. คำซ้อน (Synonymous compound) คุณบรรจบ พันธุเมธา (๒๕๔๙: ๖๒-๖๙) กล่าวว่า คำซ้อนเป็นชื่อเรียกคำอีกประเภทหนึ่งที่เกิดจากการนำคำ ๒ คำ มาซ้อนกัน คำที่นำมาซ้อนกัน เพื่อให้เกิดเป็นคำซ้อนนั้นแต่เดิมมักใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน หรือคล้ายคลึงกัน โดยที่คำทั้งสองอาจมีที่ใช้ในภาษาถิ่นคนละถิ่น หรือใช้ต่างกาลเวลากันมาซ้อนกัน อย่างคำว่า บ้านเรือน เสือสด เซ็ดหلاب เป็นต้น ต่อมานำจะนำคำที่มีความหมายตรงข้ามกันมาซ้อนกัน เช่น หน้าหลัง เท็จจริง สูงต่ำ คำขาว ผิดชอบ ชั่วดี เป็นต้น นอกจากนี้คำซ้อนอาจพิจารณารวมถึงเรื่องเสียงด้วยไม่ได้ จำกัดเฉพาะเรื่องของความหมายเท่านั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าคำซ้อนมีความหมายกว้างขึ้น กล่าวคือ สามารถพิจารณาทั้งเรื่องของความหมายและเรื่องของเสียงของคำซ้อนด้วย ดังนั้นจึงอาจแบ่งคำซ้อนออกเป็น ๒ ชนิด ดังนี้

๒.๑ คำซ้อนเพื่อความหมาย เกิดจากการนำคำ ๒ คำที่มีความหมายเหมือนกัน โกล่เคียงกัน ทำนองเดียวกัน หรือตรงข้ามกันมาซ้อนกัน เช่น

คำ	+	คำ	→	คำซ้อน
เสือ		สด		เสือสด
จิต		ใจ		จิตใจ
คำ	+	คำ	→	คำซ้อน
เหี้ย		เรือน		เหี้ยเรือน
ดัด		สิน		ดัดสิน

๒.๒ คำซ้อนเพื่อเสียง ด้วยเหตุที่คำซ้อนเพื่อเสียง มุ่งที่เสียงยิ่งกว่าความหมาย คำที่เข้ามาซ้อนกันจึงอาจจะไม่มีความหมายเลย เช่น โล กับ เล หรือมีความหมายเพียงคำใดคำหนึ่ง เช่น มอม กับ แมม คำว่า “มอม” มีความหมายแต่ “แมม” ไม่มีความหมาย บางทีแต่ละคำมีความหมาย แต่ความหมายไม่เนื่องกับความหมายใหม่เลย เช่น งอแง คำว่า “งอ” หมายความว่า คด ไค้ง แต่ “แง” หมายถึงเสียงร้องของเด็ก ส่วน งอแง หมายความว่า ไม่สู้ เอาใจยาก ลักษณะของการซ้อนเพื่อเสียงมีดังนี้

- เสียงของคำที่มาซ้อนกันมีที่เกิดใกล้เคียงกัน ดังนี้

สระหน้ากับกลาง

อิ + อะ

เช่น จริงจ้ง, ชิงชัง

อะ, เอ + อะ, อา เช่น เกะกะ, เปะปะ, เก้งก้าง, เหง่งหง่าง

แอะ, แอ + อะ, อา เช่น แกรกกกราก

สระกลางกับกลาง

อี + อะ เช่น ชิ่งชัง, ตึงตัง, ทึกทัก

เออะ, เออ + อะ, อา เช่น เงอะงะ, เว่อว้า, เยียบยาน

สระหลังกับสระกลาง

อุ + อะ, อา เช่น ตู๊ต๊ะ, กุกกัก, รุ่มร่าม

โอะ, โอ + อะ, อา เช่น โด่งดั่ง, กระโตกกระตาก, โฝงผาง

- เสียงของคำที่มาซ้อนกันมีเสียงที่เกิดระดับเดียวกัน เสียงระดับเดียวกัน

คือ เสียงที่เกิดเมื่อโคนลิ้นหรือปลายลิ้นกระดกขึ้นได้ระดับเดียวกัน เสียงสระหน้ากับสระหลังที่ถือว่าอยู่ในระดับเดียวกัน ได้แก่ อี กับ อุ, เอะ กับ โอะ, แอะ กับ เอาะ แต่คำที่นำมาซ้อนกัน เสียงสระหลังจะเป็นคำตัน เสียงสระหน้าเป็นคำท้าย ที่เป็นเช่นนี้เพราะเมื่อเวลาออกเสียงลมหายใจจะต้องผ่านจากด้านหลังของปากมาทางด้านหน้า คำซ้อนเพื่อเสียงลักษณะนี้มีดังนี้

อุ, อุ + อี, อี้ เช่น ดุกดิก, ยุ่งย้ง, อุบิบ, จู้จี้, สู้สี

โอะ, โอ + อะ, เอ เช่น โกงเงก, โอนแอน, ใ้อ้อ, โผผ

เอาะ, ออ + แอะ, แอ เช่น งอกแงก, กรอบแกรบ, อ้ออ้อ, ร่อแร่

คำซ้อนเพื่อเสียงที่เป็นสระประสมก็มี ส่วนมากเป็นสระประสมหน้ากับหลัง ดังนี้

สระหน้ากับหน้า

เอีย + ไอ, อาย เช่น เรียไร, เปียงปาย, เอียงอาย

ไอ + เอีย เช่น ไกลเกลีย, ไล่เลีย

สระหลังกับสระหลัง

อัว + เอา เช่น ยัวเี่ยว, มัวเมา

สระหลังกับสระหน้า

เอา, อาว + ไอ, อาย เช่น เมามาย, ก้าวก่าย

อัว + เอีย เช่น ยัวเี่ยว, ดัวมเดียม, บัวนเปียน

- เสียงของคำที่มาซ้อนกันมีที่เกิดอื่นๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ทั้งคำที่มี

ตัวสะกด ตัวสะกดคำตันกับคำท้ายต่างกันก็มี ดังนี้

สระกลางกับหน้า

อะ + เอีย เช่น พับเพียบ, ยัดเยียด, จวดเจวียน

สระกลางกับกลาง

เอือ + อา เช่น เจือจาน

สระกลางกับหลัง

อะ + อัว เช่น ผันผวน

สระหน้ากับกลาง

เอีย + อา เช่น เร็ยราด, ตะเกียกตะกาย

สระหน้ากับหลัง

เอ + ออ เช่น เร้วอน

สระหลังกับกลาง

อัว + อา เช่น ชั่วช้า, ลวนลาม

สระหลังกับหน้า

อัว + เอ เช่น รวนเร, สรวลเส

เอา + อี เช่น เ้าชี้

สระหลังกับหลัง

โอ + เอา เช่น โง่ง่า

- คำที่นำมาซ้อนกันมีสระเดียวกันแต่ตัวสะกดต่างกัน มี ๒ ลักษณะ คือ

ตัวสะกดต่างกันในระหว่างแม่ตัวสะกดวรรคเดียวกัน คือ ระหว่าง แม่กก

กับ แม่กง, แม่กต กับ แม่กน และ แม่กบ กับ แม่กม ดังนี้

แม่กก กับ แม่กง เช่น แจกแจง, กักขัง

แม่กต กับ แม่กน เช่น อดอัน, คัดค้าน

แม่กบ กับ แม่กม เช่น รวบรวม, ปราบปราม

ตัวสะกดต่างกันไม่จำกัดวรรค ได้แก่

แม่กก กับ แม่กม เช่น ชุกชุม

แม่กก กับ แม่กน เช่น แดกแด้น, ลักลั่น, ยอกย้อน

แม่กก กับ แม่เกย เช่น ทักทาย, ยักย้าย, หยอกหยอ

แม่กต กับ แม่กง เช่น สอดส่อง

- คำที่นำมาซ้อนกัน ต่างกันทั้งเสียงสระ และตัวสะกด

แม่กก กับ แม่กง เช่น ยุ่งยาก, กระดากกระเดื่อง

แม่กก กับ แม่กน เช่น รุกราน, บุกรับัน, ลุกลอน

แม่กก กับ แม่กม เช่น ชะมุกชะมอม

แม่กก กับ แม่เกย เช่น แยกย้าย, โยกย้าย, ตะเกียกตะกาย

แม่กง กับ แม่เกย เช่น เบี่ยงบาย, เอียงอาย, มุ่งหมาย

แม่กง กับ แม่กน เช่น คั่งแค้น, กะบึ้งกะบอน

แมกด กับ แมกง	เช่น	ปลดเปลื้อง, ตูบตีตูปอง, เริดร้าง
แมกด กับ แมกน	เช่น	อิดเอื้อน, ลดหล่น
แมกน กับ แมกง	เช่น	เหินห่าง, พร้นพริ้ง, หม่นหมอง
แมกน กับ แมกม	เช่น	รอนแรม, ลวนลาม
แมกบ กับ แมกม	เช่น	ควบคุม
แมกม กับ แมกง	เช่น	คลุ้มคลั่ง
แมกม กับ แมเกย	เช่น	พุ่มเพื่อย

ที่คำท้ายเป็นคำไม่มีเสียงตัวสะกดเลยก็มี เช่น ลบหลู่, ปนเป, เชือนแซ, ฟั่นเพ, หมิ่นเหม, ลาดเลา, หดหู่, เขมิดเขม, เตรีตเตร, โรยรา, ตะครันตะครอ, ทุลักทุเล, คลุกคลี

- คำที่ซ้อนกันมีสระเดียวกันแต่ตัวสะกดคำท้ายกร่อนเสียงหายไป คำเหล่านี้เชื่อว่าคงจะเป็นคำซ้ำ เมื่อเสียงไปลงหนักที่คำต้น เสียงคำท้ายที่ไม่ได้เน้นจึงกร่อนหายไป น่าสังเกตว่าเมื่อตัวสะกดกร่อนหายไป เสียงสูงต่ำจะเปลี่ยนแปลงไปด้วยเพื่อชดเชยกับเสียงกร่อนนั้นๆ ได้แก่ งอนหง่อ, ร้อยหรรอ, เลินเล่อ, เทินเต่อ, โยกโย้ย, หนโท

๓. คำยืม แม้ว่าเราจะมีระบบการสร้างคำขึ้นใช้จนเกิดเป็นคำใหม่ประเภทต่างๆ ได้แก่ คำประสม คำซ้อน เป็นต้น แต่เราก็ยังมีคำไม่พอใช้ เป็นเหตุให้ต้องยืมคำจากภาษาต่างๆ ทั้งจากทวีปยุโรปและทวีปเอเชียที่มีประวัติศาสตร์การติดต่อด้านวัฒนธรรมประเพณี ด้านศาสนา ด้านธุรกิจการค้า ด้านการศึกษา ด้านการปกครอง ด้านความเจริญทางศิลปวิทยาการ ตลอดจนด้านค่านิยมแต่ละยุคสมัย คำยืมจากภาษาต่างๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาโปรตุเกส ภาษาจีน ภาษาเขมร ภาษามาลาย เป็นต้น การยืมคำเพื่อเพิ่มคำในภาษาไทยมีลักษณะการยืมต่างๆ ดังนี้

การทับศัพท์ หมายถึง การนำเอาคำภาษาอื่นมาใช้สื่อความหมายโดยการถ่ายเสียงตัวอักษรทุกตัวเป็นอักษรไทยที่มีเสียงใกล้เคียงกับคำเดิมมากที่สุด แต่เนื่องจากระบบเสียงของภาษาต่างๆ ย่อมต่างกัน การถ่ายเสียงจึงมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับระบบเสียงของภาษาที่นำศัพท์นั้นมาใช้ การทับศัพท์ในภาษาไทยมีหลายวิธี ดังนี้

- การทับศัพท์ที่ใกล้เคียงศัพท์เดิม เช่น

fashion	ทับศัพท์เป็น	แฟชั่น
honey moon	ทับศัพท์เป็น	ฮันนีมูน
Paris	ทับศัพท์เป็น	ปารีส

(คำว่า Paris ภาษาฝรั่งเศสออกเสียง ปา – รี แต่ไทยจะทับศัพท์เป็น ปารีส ตามการออกเสียงในภาษาอังกฤษ)

- การทับศัพท์แบบตัดคำให้สั้นลง การทับศัพท์แบบนี้มักเกิดกับคำเดิมที่มีสองพยางค์หรือมากกว่า และเป็นคำที่ใช้บ่อย เมื่อตัดคำก็เป็นที่น่าสนใจ เช่น

football	ตัดคำเป็น	บอล
top hit	ตัดคำเป็น	ฮิต

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบการสร้างคำจะเห็นว่า คำสร้างใหม่ประเภทต่างๆ ดังได้กล่าวมาทำให้มีความเข้าใจในการใช้ภาษาเพิ่มขึ้น พร้อมกันนั้นภาษาที่เคยมีแต่คำพยางค์เดียวก็ได้กลายเป็นคำมากพยางค์ขึ้น และการสร้างคำใหม่คงจะมีอยู่เรื่อยไปโดยอาศัยวิธีการสร้างแบบต่างๆ ระบบการสร้างคำจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะสร้างภาษาให้งอกงามต่อไป

๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการสร้างคำและการยืมคำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารในสังคม การศึกษาภาษาอย่างมีระบบควรจะต้องอาศัยหลักการทางภาษาศาสตร์เพื่อศึกษาหน่วยเสียงและระบบการสร้างคำของภาษาดังงานวิจัยของ พนิดา เย็นสมุทร (๒๕๒๔), วรรณภา รัตนประเสริฐ (๒๕๒๘), ประสิทธิ์ สมสุ (๒๕๓๓), นพดล กิตติกุล (๒๕๓๔), บุญเกื้อ แทนวันชัย (๒๕๓๘) และสุธิณี อึ้งขจรศักดิ์ (๒๕๔๑) รายละเอียดต่อไปนี้

พนิดา เย็นสมุทร (๒๕๒๔) วิจัยเรื่อง “คำและความหมายในภาษาลาวโซ่ง” โดยศึกษาภาษาลาวโซ่งที่ตำบลหนองสองห้อง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ศึกษาได้แบ่งลักษณะคำในภาษาลาวโซ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ คำพยางค์เดียวและคำสองพยางค์ขึ้นไป คำประเภทหลังนี้ยังแบ่งออกเป็น คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน นอกจากนี้ยังศึกษาคำบางประเภทที่แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ เช่น ลำดับเครือญาติ คำลักษณนาม คำสรรพนามที่ใช้เป็นบุรุษสรรพนาม ตลอดจนได้ศึกษาการเรียงคำและรูปประโยคในภาษาลาวโซ่งด้วย ส่วนในเรื่องความหมายของคำได้เปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐานโดยจำแนกคำและความหมาย ดังนี้ ๑. คำพ้องรูปพ้องเสียงกับภาษาไทยมาตรฐาน แต่มีความหมายเหมือนกัน ๒. คำพ้องรูปพ้องเสียงที่มีความหมายต่างกัน ๓. คำที่มีรูปต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกัน ๔. คำที่ใช้เฉพาะในภาษาลาวโซ่ง

วรรณภา รัตนประเสริฐ (๒๕๒๘) วิจัยเรื่อง “คำและลักษณะคำในภาษาลาวเวียงในจังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลจากการศึกษาค้นคว้านี้แสดงให้เห็นลักษณะของโครงสร้างคำในภาษาลาวเวียง ๒ ลักษณะ คือ โครงสร้างคำพยางค์เดียว และโครงสร้างคำหลายพยางค์ โครงสร้างคำหลายพยางค์นี้จะมีการสร้างคำในลักษณะคำประสม คำผสม คำซ้ำ คำซ้อน ส่วนในเรื่องหมวดคำพบว่า คำในภาษาลาวเวียงที่มีการจำแนกตามตำแหน่งและหน้าที่ในประโยคได้ ๑๕ หมวด คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำช่วยกริยา คำหน้ากริยาและคำหลังกริยา คำกริยาวิเศษณ์ คำคุณศัพท์

คำลักษณนาม คำบอกจำนวน คำชี้เฉพาะ คำบอกเวลา คำบุพบท คำสันธาน คำปฏิเสธ และคำลงท้าย ในการเปรียบเทียบความหมายของภาษา คำภาษาลาวเวียงกับคำภาษาไทยมาตรฐานพบความสัมพันธ์ระหว่างคำในภาษาทั้งสองคือ คำเดียวกันใช้ในความหมายเดียวกัน คำเดียวกันใช้ในความหมายต่างกัน คำต่างกันใช้ในความหมายเดียวกัน และคำที่มีเฉพาะในภาษาใดภาษาหนึ่ง

ประสิทธิ์ สมสุ (๒๕๓๓) วิจัยเรื่อง "คำประสมในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช" พบว่าคำประสมประกอบด้วยคำเดี่ยวตั้งแต่ ๒ – ๕ คำ คำเหล่านี้เกี่ยวข้องกับคำในหมวดต่างๆ ๘ หมวด คือ คำนาม คำกริยา คำลักษณนาม คำจำนวนนับ คำลำดับที่ คำบอกเวลา คำบุพบท และคำช่วยหลังกริยา ด้านหน้าที่พบว่าคำประสมที่ทำหน้าที่เพียงอย่างเดียวและคำประสมที่ทำหน้าที่หลายอย่าง โดยคำประสมที่ทำหน้าที่เพียงอย่างเดียวมี ๔ ประเภท คือ นาม กริยา กริยาวิเศษณ์ และบอกเวลา ส่วนคำประสมที่ทำหน้าที่หลายอย่างมี ๗ ประเภท คือ นาม – คุณศัพท์, นาม – กริยา, กริยา – คุณศัพท์, กริยา – กริยาวิเศษณ์, นาม – กริยา – กริยาวิเศษณ์, นาม – กริยา – คุณศัพท์ และ กริยา – กริยาวิเศษณ์ – คุณศัพท์ ส่วนในด้านความหมายพบว่าคำประสมประเภทที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำเดี่ยวที่นำมาประกอบและคำประสมประเภทที่มีความหมายแตกต่างจากคำเดี่ยวที่นำมาประกอบ โดยประเภทที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำเดี่ยวที่นำมาประกอบแบ่งเป็น ๒ ประเภทย่อย คือ ประเภทที่มีส่วนขยายและประเภทที่ไม่มีส่วนขยาย ส่วนประเภทที่มีความหมายแตกต่างจากคำเดี่ยวที่นำมาประกอบแบ่งเป็น ๒ ประเภทย่อย คือ ประเภทที่ใช้เป็นความหมายเปรียบเทียบ และประเภทที่ใช้เป็นความหมายเกี่ยวเนื่อง ผลที่ได้จากการวิจัยนี้ได้นำไปเปรียบเทียบกับคำประสมในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ เพื่อชี้ให้เห็นลักษณะเฉพาะบางประการของคำประสมในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช และชี้ให้เห็นว่าคำประสมมักสร้างขึ้นโดยยึดพื้นฐานทางวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นสำคัญ

นพดล กิตติกุล (๒๕๓๔) วิจัยเรื่อง "คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนที่ใช้ในภาษาไทยถิ่นจังหวัดภูเก็ต" นำมาจำแนกประเภทและวิเคราะห์ลักษณะการสร้างคำ ความหมาย และลักษณะของการยืมคำในภาษาจีนดังกล่าวมาใช้ในภาษาไทย โดยใช้แหล่งข้อมูลในตำบลตลาดใหญ่ และตำบลตลาดเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต โดยใช้ผู้บอกภาษาจำนวน ๔ คน และผู้สอบถามข้อมูลที่ได้พิจารณาคัดเลือกอย่างมีเกณฑ์ จำนวน ๑ คน ผลการวิจัยพบว่า คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนที่ใช้ในภาษาไทยถิ่นปัจจุบัน จังหวัดภูเก็ต ที่รวบรวมได้มี ๑,๒๓๙ คำ จำแนกคำออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ ๑๙ หมวด การสร้างคำมี ๓ ลักษณะ คือ การสร้างคำแบบคำประสม การสร้างคำแบบสำนวน และการสร้างคำแบบทับศัพท์และเลียนเสียงสัตว์ร้อง ในแง่ความหมายของคำยืมภาษาจีนดังกล่าวปรากฏว่ามี ๓ ลักษณะ คือ คำที่มีความหมายคงเดิม คำที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายเพียงเล็กน้อย และคำที่ใช้ในความหมายเฉพาะถิ่นจังหวัดภูเก็ต โดยเฉพาะคำที่เกี่ยวข้องกับสถานที่และคำที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ส่วนการยืมคำภาษาจีนฮกเกี้ยน

มาใช้ในภาษาไทยถิ่นภูเก็ตมี ๕ ลักษณะ คือ การทับศัพท์ การทับศัพท์แต่เสียงเปลี่ยนไปเล็กน้อย การใช้คำไทยแปลคำภาษาจีน การใช้คำไทยประสมหรือซ้อนกับคำภาษาจีน และคำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ในคำประสม

บุญเกื้อ แทนวันชัย (๒๕๓๘) วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์คำซ้อนซ้ำในภาษาไทย” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์คำซ้อนซ้ำจำนวน ๕๕๕ คำ ซึ่งเก็บรวบรวมได้จากบริบทการใช้ภาษาในการสื่อสารจากการพูดและการเขียนในรูปแบบต่างๆ และผลของการวิเคราะห์พบว่า ในด้านโครงสร้างทางไวยากรณ์ คำซ้อนซ้ำมีส่วนประกอบ ๒ ลักษณะ คือ (๑) ประกอบด้วยคำชนิดเดียวกัน ได้แก่ ประกอบด้วยคำนามล้วน คำกริยาล้วน และคำวิเศษณ์ล้วน (๒) ประกอบด้วยคำต่างชนิดกัน และชนิดของคำที่นำมาประกอบเป็นคำซ้อนซ้ำ ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท และคำสันธาน ส่วนชนิดของคำซ้อนซ้ำนั้นจำแนกได้ ๕ ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ และคำบุพบท ซึ่งคำซ้อนซ้ำทั้ง ๕ ชนิดนี้ เมื่อปรากฏในประโยคจะทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง หน่วยกริยา และหน่วยขยายหน่วยต่างๆ ในด้านความหมายของคำซ้อนซ้ำ พบว่ามีทั้งที่เป็นความหมายตรง และความหมายเปรียบเทียบ ส่วนลักษณะของความหมายของคำซ้อนซ้ำ พบว่า มีทั้งที่เป็นความหมายเดียว ซึ่งความหมายของคำอาจปรากฏที่หน่วยหน้าหรือหน่วยหลังก็ได้ และความหมายรวมซึ่งเกิดจากความหมายของหน่วยหน้าและหน่วยหลัง ส่วนด้านการใช้คำซ้อนซ้ำนั้น พบว่า มีการใช้คำซ้อนซ้ำชนิดที่เป็นคำกริยามากกว่าคำชนิดอื่น และมักจะใช้คำซ้อนซ้ำในการขยายความให้กับคำอื่นๆ ในประโยคให้ชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งคำซ้อนซ้ำปรากฏใช้ทั้งในการใช้ภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ นอกจากนี้สามารถใช้คำซ้อนซ้ำเพื่อการเน้นความ เพื่อการแสดงเจตนาอ้อมและเพื่อให้ภาษา มีความสละสลวย

สุธินี อึ้งขจรศักดิ์ (๒๕๔๑) วิจัยเรื่อง “การศึกษาระบบหน่วยคำเดิมนำในภาษาเขมรสุรินทร์” โดยศึกษาหน่วยคำเดิมนำตามลักษณะโครงสร้างพยางค์ของหน่วยคำ ศึกษาหน้าที่และความหมายของหน่วยคำเดิมนำที่ปรากฏในคำแผลง รวมถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเสียงในคำแผลงซึ่งเกิดขึ้นภายหลังสร้างคำด้วยการใช้หน่วยคำเดิมนำ คำศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาเป็นคำศัพท์ที่รวบรวมจากพจนานุกรมภาษาเขมร (สุรินทร์) – ไทย – อังกฤษ และตรวจสอบความหมายของคำศัพท์กับผู้ออกภาษาเขมร ให้ทราบความหมายที่ชัดเจนขึ้นเพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์หน้าที่และความหมายของหน่วยคำเดิมนำ ผลการวิจัยพบว่าหน่วยคำเดิมนำที่ใช้ในภาษาเขมรสุรินทร์ เป็นหน่วยคำที่ทำหน้าที่สร้างคำศัพท์ใหม่ขึ้นใช้ในภาษา คำแผลงหรือคำศัพท์ใหม่ที่เกิดขึ้น ยังคงมีความหมายสัมพันธ์กับรากศัพท์หรือคำศัพท์เดิมในภาษา หน่วยคำเดิมนำแต่ละหน่วยคำมีหน้าที่และความหมายแตกต่างกัน บางหน่วยคำมีหน่วยคำย่อยซึ่งเกิดจากเงื่อนไขทางเสียง หน่วยคำเดิมนำจะใช้ประกอบกับรากศัพท์ที่เป็นคำพยางค์เดียว คำแผลงที่เป็นคำสองพยางค์อาจมีการกร่อนเสียงของพยางค์แรก เนื่องจากคำสองพยางค์ในภาษา

เขมรมักลงเสียงหนักพยางค์หลัง ไม่เน้นเสียงหนักในพยางค์แรกจึงมีการลดเสียงพยางค์ลง ชนิดคำของรากศัพท์ที่พบได้แก่ คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำเสริมท้าย และคำอุทาน แต่ส่วนใหญ่จะเป็นคำกริยา คำแผลงที่เกิดจากการสร้างคำด้วยหน่วยคำเต็มหน้า โดยมากจะเป็นคำกริยา โครงสร้างพยางค์ของหน่วยคำเต็มหน้าในภาษาเขมรสุรินทร์จะมี ๓ ลักษณะ ได้แก่ ชนิดที่มีโครงสร้างเป็นแบบพยัญชนะเดียว ชนิดที่มีโครงสร้างเป็นแบบพยัญชนะเดียวซ้ำเสียงพยัญชนะต้นรากศัพท์ และชนิดที่เกิดแบบกลุ่มเสียง โดยหน่วยคำเต็มหน้าที่มีโครงสร้างพยางค์เป็นแบบกลุ่มเสียงอาจเกิดรูปแปรของหน่วยคำ ซึ่งเกิดจากการลดรูปพยางค์กลายเป็นรูปหน่วยคำเต็มหน้าที่มีโครงสร้างพยางค์เป็นแบบพยัญชนะเดียวได้

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการสร้างคำและการยืมคำ แสดงให้เห็นว่า เดิมคำในภาษามักจะเป็นคำมูลหรือคำพยางค์เดียว เมื่อสังคมเจริญขึ้นจึงสร้างคำใหม่เพื่อให้มีใช้เพียงพอ กับความเจริญของวิทยาการต่างๆ การสร้างคำใหม่นั้นได้แก่ การประสมคำ การซ้อนคำ และการยืมคำ เพื่อที่จะทำให้มีคำศัพท์ใช้สื่อสารได้อย่างเพียงพอในสังคม

คำเดี่ยวในคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานี

ในการวิเคราะห์ระบบการสร้างคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้รวบรวมคำศัพท์ประมาณ ๔๓๐ คำ จากเอกสาร ได้แก่ สารานุกรมภาษาอีสาน-กลาง-อังกฤษ ของ ปรีชา พิณทอง พจนานุกรมภาษาอีสานฉบับคำพูน บุญทวี และพจนานุกรมภาษาอีสาน-ภาษากลาง ของ สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ และข้อมูลภาคสนามจากผู้ออกภาษาในท้องถิ่น บันทึกข้อมูลโดยการบันทึกเสียงและจดบันทึกเป็นสัทอักษร ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์และแบ่งประเภทคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานีเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ ๑ ส่วนประกอบสิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย

ประเภทที่ ๒ เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

ประเภทที่ ๓ สิ่งของเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้า

ประเภทที่ ๔ สิ่งของเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์คำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานีจะพิจารณาจำนวนพยางค์และการปรากฏของพยางค์ที่นำไปรวมกับคำอื่นเพื่อสร้างคำใหม่ ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานีมีลักษณะเป็นคำเดี่ยวพยางค์เดียว เช่น ชื่อ, คาน, คุ, ฟอย, ส่าง เป็นต้น และคำเดี่ยวหลายพยางค์ เช่น กะเที้ยว, กะจอน, ตะเกียบ, ผนัง เป็นต้น รวมทั้งคำสร้างใหม่โดยการประสมคำ การซ้อนคำ และการยืมคำ เพื่อทำให้เกิดคำใหม่ที่มีใช้เพียงพอในสังคมที่เจริญขึ้น ซึ่งการออกเสียงภาษาถิ่นอุบลราชธานีมีความแตกต่างกันเล็กน้อยกับภาษากรุงเทพฯ เพราะภาษาถิ่นอุบลราชธานีจะออกเสียงพยัญชนะต้นบางเสียงหรือพยัญชนะควบกล้ำไม่ตรงกับภาษากรุงเทพฯ โดยคำเดี่ยวสามารถแยกประเภทย่อยได้ดังต่อไปนี้

๑. คำเดี่ยว

๑.๑ คำเดี่ยวพยางค์เดียว

๑.๑.๑ คำดั้งเดิมของภาษาถิ่นอุบลราชธานี

๑.๑.๑.๑ คำดั้งเดิมที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

๑.๑.๑.๒ คำดั้งเดิมที่การใช้มีแนวโน้มลดลง

๑.๑.๒ คำที่ออกเสียงคล้ายกันและใช้ในความหมายที่ตรงกับ ภาษากรุงเทพฯ

๑.๑.๓ คำที่ออกเสียงคล้ายกันแต่มีความหมายต่างกันเล็กน้อย
กับภาษากรุงเทพฯ

๑.๑.๔ คำที่ออกเสียงคล้ายกันแต่มีความหมายต่างกันอย่าง
สิ้นเชิงกับภาษากรุงเทพฯ

๑.๒ คำเดียวหลายพยางค์

๑.๒.๑ คำที่มี “กะ” ต้นพยางค์ในภาษาถิ่นอุบลราชธานี

๑.๒.๑.๑ คำที่ขึ้นต้นด้วย “กะ” เสมอ

๑.๒.๑.๒ คำที่เติม “กะ” หรือปรากฏตามลำพังก็ได้

๑.๒.๑.๓ คำเดียวหลายพยางค์ที่เป็นคำดั้งเดิม

๑.๒.๒ คำที่มี “กะ” ที่ออกเสียงคล้ายกันกับภาษากรุงเทพฯ และ
มีความหมายตรงกัน

๑.๒.๓ คำเดียวหลายพยางค์ที่ออกเสียงคล้ายกับ
ภาษากรุงเทพฯ และมีความหมายตรงกัน

๑. คำเดียว

คำเดียว คือ หน่วยรวมระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ เมื่อเปล่งเสียงรวมกันแล้วมีความหมาย แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ คำเดียวพยางค์เดียว เช่น ชื้อ, คาน, ไห, โอ เป็นต้น และคำเดียวหลายพยางค์ เช่น เพดาน, บันได, แก้ว, กะโปก เป็นต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑.๑ คำเดียวพยางค์เดียว

คำเดียวพยางค์เดียว คือ คำที่มีจำนวน ๑ พยางค์ ซึ่งทำหน้าที่หรือมีความหมายเป็นอย่างเดียว ผู้วิจัยได้แบ่งคำเดียวพยางค์เดียวเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๑.๑ คำดั้งเดิม คำเหล่านี้เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะ มีใช้ในภาษาถิ่นอุบลราชธานีเท่านั้น เช่น คู หมายถึง ภาชนะที่ใช้ตักน้ำในบ่อ, ฟอย หมายถึง ไม้กวาด ซึ่งเป็นคำที่วัยรุ่นและวัยกลางคนใช้ในชีวิตประจำวันน้อยลง แต่ผู้สูงอายุยังคงใช้อยู่ ในขณะเดียวกันวัยรุ่นและวัยกลางคนใช้คำศัพท์จากภาษากรุงเทพฯ มากขึ้น คำเดียวพยางค์เดียวที่เป็นคำดั้งเดิมแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๑.๑.๑.๑ คำดั้งเดิมที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คือ คำที่คนในท้องถิ่นยังใช้สื่อสารกันอยู่ ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๑ แสดงคำดั้งเดิมของภาษาถิ่นอุบลราชธานี

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบสิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย	๑. ขาง	kha:ŋ ⁴	ไม้ที่สอดรูบริเวณเสา สำหรับรับกระดานพื้นเรือน
	๒. ส่าง	sa:ŋ ²	บ่อน้ำ มีดินเป็นผนัง ปากบ่อกว้างประมาณ ๒ – ๔ เมตร ความลึกของบ่อตามระยะที่ขุดพบตาน้ำ ใช้เป็นแหล่งน้ำอุปโภค บริโภค
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน	๑. คู	khu: ⁷	ภาชนะทรงกระบอก ปากกว้างก้นเล็ก ทำด้วยสังกะสี เหล็กชนิดบาง หรือพลาสติก เป็นต้น ใช้ตักน้ำหรือใส่สิ่งของก็ได้
	๒. ฟา	pha: ³	ภาชนะคล้ายถาด มีรูปกลม ขนาดกว้าง ก้นไม่ลึกนัก ทำด้วยไม้ไผ่สาน หรือพลาสติก เป็นต้น ใช้เป็นภาชนะรองถ้วย จาน เพื่อจัดสำหรับกับข้าว
	๓. ฟอย	fo:j ³	เครื่องใช้ที่ปลายทำด้วยดอกหญ้ามัดหรือใช้ขนทาให้ติดกันเป็นพุ่มรูปอย่างพัด ด้ามทำด้วยไม้ขนาดพอประมาณที่มือจะกำได้รอบ โดยมากใช้กวาดสิ่งที่มีขนาดเล็ก เช่น เศษดิน เศษฝุ่น เป็นต้น

ตาราง ๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๔. วี	wi: ³	เครื่องใช้ทำด้วยไม้ไผ่สาน กระดาษแข็ง หรือพลาสติก เป็นต้น ด้ามจับขนาดเล็กพอประมาณ ใช้พัดให้เกิดลม
	๕. ฮ่อม	hom ¹	สิ่งที่ใช้กางกันแดด กันฝน มีด้ามสำหรับถือ
๓. สิ่งของเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้า	ซ่ง	song ²	เครื่องนุ่งมี ๒ ขา ทำด้วยผ้าชนิดต่างๆ มีทั้งแบบที่เป็นขาสั้นและขายาว
๔. สิ่งของเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	๑. เก็บ	ka:p ²	เครื่องใช้ทำด้วยหนัง ยาง ผ้า เป็นต้น ใช้สวมใส่เท้าเพื่อป้องกันอันตรายและความสกปรกที่จะเกิดกับเท้า
	๒. เกี้ยว	kiaw ¹	เครื่องมือทำด้วยเหล็ก ปลายโค้งงอ มีคมด้านที่หันเข้าหาตัวผู้ถือเคียว ด้ามจับทำด้วยไม้หรือเหล็ก ขนาดพอประมาณมือจับ ใช้เกี่ยวข้าว
	๓. นวด	nuat ³	ซีผึ้งที่หุงด้วยน้ำมันงา หรือน้ำมันมะพร้าว ใช้ทาปาก เพื่อป้องกันริมฝีปากแห้งลอกเป็นขุย ผู้สูงอายุมักจะใช้นวดทาปากเวลากินหมาก เพื่อป้องกันไม่ให้ยางของหมากติดริมฝีปาก

ตาราง ๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๔. อบ	ʔop ⁵	น้ำที่กลั่นจากเครื่องหอม เช่น ดอกไม้ เปลือกไม้ รากไม้ เป็นต้น
	๔. ฮาว	ha:w ³	ไม้หรือเชือกสำหรับพาดตากเสื้อผ้า

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นคำเดี่ยวพยางค์เดียวในภาษาถิ่นอุบลราชธานีที่ยังมีผู้ใช้ในชีวิตประจำวันมีจำนวน ๑๓ คำ คำเหล่านี้เป็นคำดั้งเดิมที่มีใช้เฉพาะในภาษาถิ่นอุบลราชธานี

๑.๑.๑.๒ คำดั้งเดิมที่ใช้มีแนวโน้มลดลง คือ คำที่ผู้สูงอายุยังใช้ในการสื่อสารกับกลุ่มคนวัยเดียวกัน ส่วนคนที่อายุอยู่ในช่วงวัยรุ่นหรือวัยทำงานบางคน แม้จะเข้าใจความหมายของคำในกลุ่มนี้ แต่ก็ไม่ใช้สื่อสารทั่วไปกับคนวัยเดียวกัน มักจะใช้สื่อสารกับผู้สูงอายุเท่านั้น ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๒ แสดงคำดั้งเดิมที่ใช้น้อยลงหรืออาจจะหายไปในที่สุด

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบสิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย	๑. เกย	ke:j ¹	พื้นที่ต่อจากเฉลียง ไม่มีหลังคา ใช้เป็นที่นั่งเล่น ตากสมุนไพรหรืออาหารแห้ง เป็นต้น
	๒. ซด	sot ¹	พื้นที่ระเบียงที่ต่อจากตัวบ้าน ไม่มีฝ้าล้อมรอบ มีหลังคาสำหรับบังแดดฝน ใช้เป็นที่นั่งเล่น

ตาราง ๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวัน	๓. ค่าว	kha:w ³	ส่วนหนึ่งของโครงสร้างหลังคา วางอยู่บนโครงสร้างอื่นๆ เช่น จันทัน ช่อ เป็นต้น ทำหน้าที่รับ เครื่องมุงหลังคา มีความหมายตรง กับ “แป” ในภาษามาตรฐาน
	๔. ตูป	tu:p ²	กระท่อมเล็ก ผนึ่งทำด้วยใบไม้แห้ง หลังคามุงด้วยหญ้าคา เป็นต้น ปลูกไว้เป็นที่พักชั่วคราว
	๕. ถาน	tha:n ⁵	ที่สำหรับซับถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ อย่างสมัยก่อน ใช้แผ่นไม้พาดปาก หลุมเป็นที่นั่งซับถ่าย
	๖. ลก	lok ¹	คอกสำหรับให้สัตว์ เช่น ไก่ และหมู อยู่ ทำด้วยไม้ไผ่ตีเป็นคอกรูป สี่เหลี่ยม ปัจจุบันนิยมใช้คำว่า เล้า
	๑. เจียง	ŋiang ¹	ภาชนะรูปคล้ายกระดาง ปากและ ก้นรุ่มเข้า ตรงกลางป่อง มีขนาด เล็ก สำหรับบ้วนหรือทิ้งของต่างๆ ที่ไม่ต้องการ ปัจจุบันนิยมใช้คำว่า กระโถน
	๒. จอง	co:ŋ ¹	เครื่องใช้สำหรับดักข้าวหรือแกง มีที่จับยื่นออกมา รูปคล้ายช้อน แต่ขนาดใหญ่กว่า ทำด้วย ทองเหลือง หรือสแตนเลส เป็นต้น มีความหมายตรงกับคำว่า ทักที่ ในภาษามาตรฐาน

ตาราง ๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๓. บ่วง	buang ¹	เครื่องใช้สำหรับดักของกิน ทำด้วยสังกะสีเคลือบ หรือสแตนเลส เป็นต้น มีที่จับยื่นออกมา ปัจจุบันนิยมใช้คำว่า ซ้อน
	๔. เฝียน	fian ⁵	ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่ คล้ายกระด้ง ไม่มีขาตั้ง ใช้จัดสำหรับอาหาร ตากสมุนไพรหรืออาหารแห้ง เป็นต้น อีกความหมายหนึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับทำขนมจีน ทำด้วยแผ่นทองเหลือง หรือทองแดง เจาะรูเล็กๆ เป็นแถว
	๕. อุบ	ʔu:p ²	หีบหรือกล่องคล้ายผอบ ทำด้วยไม้ ขนาดบางหรือไม้ไผ่สาน ขอบใช้ก้านตาลล้อมรอบเพื่อเสริมความแข็งแรง มีฝาปิดมิดชิด มักทาชั้นเพื่อกันแมลง ใช้เก็บเสื้อผ้าหรือของที่ต้องการเก็บไว้เป็นเวลานาน
	๖. แอบ	ʔe:p ²	หีบหรือกล่องคล้ายผอบ ทำด้วยไม้ ขนาดบางหรือไม้ไผ่สาน ขอบใช้ก้านตาลล้อมรอบเพื่อเสริมความแข็งแรง มีฝาปิดมิดชิด มักทาชั้นเพื่อกันแมลง แอบจะมีขนาดเล็กกว่าอุบ ใช้ใส่หมากพลูหรือของใช้เล็กๆ น้อยๆ เช่น เข็มและด้ายเย็บผ้า เป็นต้น

ตาราง ๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๓. สิ่งของเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้า	๗. ฮ่อ	hw: ³	อุปกรณ์ทำด้วยแผ่นเหล็ก หรือแผ่นสังกะสีชนิดบาง เจาะรูเล็กๆ เป็นแถว ใช้ฝนขี้มัน หรือสมุนไพรต่างๆ
	๑. ว่อม	wɔ: ^{m1}	หมวกผ้า ชนิดไม่มีปีก สำหรับสวมใส่ในฤดูหนาวเพื่อสร้างความอบอุ่น
๔. สิ่งของเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	๒. แฉง	sɛ: ^{ŋ5}	เครื่องนุ่งห่มอย่าง 'ซ่ง' มี ๒ ขา ทำด้วยผ้าชนิดต่างๆ มีทั้งแบบที่เป็นขาสั้นและขายาว ปัจจุบันนิยมใช้คำว่า กางเกง
	๑. กวัก	kwak ⁵	เครื่องมือกรอด้วย ทำด้วยไม้หรือหวายสานเป็นรูปทรงกระบอก ยาวประมาณ ๒ ฟุต ด้านหนึ่งมีรูตรงกลางเพื่อสอดแกนหมุน
	๒. ฮีน	hi:n ³	เครื่องสานด้วยไม้ไผ่ขนาดใหญ่ รูปกลมคล้ายถัง ทาด้วยดินเหนียวสำหรับใส่ข้าวเปลือก

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นคำเดี่ยวพยางค์เดียวในภาษาถิ่นอุบลราชธานีที่ใช้มีแนวโน้มลดลงมีจำนวน ๑๘ คำ โดยคำเหล่านี้เป็นคำดั้งเดิมที่มีใช้เฉพาะในภาษาถิ่นอุบลราชธานี และมีแนวโน้มว่ากำลังจะสูญหาย ดังจะเห็นได้ว่ามีบางคำนิยมใช้คำที่ตรงกับภาษามาตรฐาน

๑.๑.๒ คำที่ออกเสียงคล้ายกันและใช้ในความหมายที่ตรงกับภาษากรุงเทพฯ คำเหล่านี้มีลักษณะเป็นคำพยางค์เดียว อาจจะมีแตกต่างกันเล็กน้อยตรงการออกเสียงที่เป็นแบบภาษาถิ่นอุบลราชธานี เพราะภาษาถิ่นอุบลราชธานีจะออกเสียงพยัญชนะต้นบางเสียง ดังนี้ เสียง /ซ/ ออกเสียงเป็นเสียง /ซ/ เช่น ซาน เป็น ซาน, ซ้อน เป็น ซ้อน หรือ ซัน เป็น ซัน และเสียง /ร/ ออกเสียงเป็นเสียง /ล/ เช่น รอด เป็น ลอด เป็นต้น หรือออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำไม่ตรงกับภาษากรุงเทพฯ ดังนี้ เสียง /กล/ เช่น กลือ เป็น เกือ, เสียง /คร/ เช่น ครก เป็น คก, แคร่ เป็น แค และเสียง /พร/ เช่น พร้า เป็น พ้า เป็นต้น คำศัพท์ประเภทนี้เป็นคำศัพท์ที่คนในท้องถิ่นใช้และเข้าใจมากที่สุด ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๓ แสดงคำศัพท์ที่ออกเสียงคล้ายกันและใช้ในความหมายที่ตรงกับภาษากรุงเทพฯ

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบสิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย	๑. ซื่อ	khui: ¹	ไม้ที่อยู่ส่วนบนของโครงสร้างบ้าน ใช้ยึดหัวเสาด้านขวาง
	๒. คาน	kha:n ¹	ไม้ที่อยู่ส่วนบนของโครงสร้างบ้าน ขนาดเล็กกว่าซื่อ ใช้ยึดเสาและรองตง
	๓. ค่าว	khaw ³	โครงสร้างซึ่งทำขึ้นด้วยวัสดุ เช่น ไม้, โลหะ เป็นต้น ตีได้ทั้งแนวตั้ง แนวนอนหรือเป็นตาราง เพื่อใช้ยึดแผ่นวัสดุที่ทำเป็นฝา รั้ว หรือแผ่นเพดาน ส่วนใหญ่จะใช้ยึดกับโครงสร้าง เช่น เสาคาน
	๔. จั่ว	cua ¹	เครื่องบนของเรือนที่ปิดด้านหน้าและด้านหลังของหลังคา มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมสำหรับกันลมและแดดฝน
	๕. ซาน	sa:n ³	เฉลียงบ้านที่ต่อออกนอกซาน ไม่มีหลังคา เป็นที่นั่งเล่น ตากสมุนไพรหรืออาหารแห้ง เป็นต้น

ตาราง ๓ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๖. ตั้ง	daŋ ³	เครื่องสับที่เป็นไม้แผ่นบาง ซึ่งตั้งอยู่กึ่งกลางบนหลังรอด เพื่อยึดกระดานปูพื้น
	๗. ดาน	da:n ¹	กลอนประตูที่ทำด้วยไม้สำหรับขัด บานประตู
	๘. ตง	ton ¹	ไม้เครื่องเรือนที่วางบนรอดหรือ คาน สำหรับรองพื้นกระดานหรือ ฟาก
	๙. เต้า	taw ³	เครื่องบนของเรือน สำหรับสอดที่ ช่องปลายเสารับเชิงกลอน
	๑๐. แป	pe: ¹	ส่วนหนึ่งของโครงสร้างหลังคา วางอยู่บนโครงสร้างอื่นๆ เช่น จันทัน ช่อ เป็นต้น ทำหน้าที่รับ กลอนหรือรับเครื่องมุงหลังคา
	๑๑. แป้น	pen ³	ไม้กระดานลักษณะเป็นแผ่นยาว มีความหนาพอสมควร ใช้ปูพื้น เรือนหรือเป็นฝาเรือน
	๑๒. ฝ้า	fa: ³	แผ่นที่คาดกฐหลังคา เพดาน หรือ ปิดใต้ตง เพื่อกันความร้อนจาก หลังคา ป้องกันฝุ่น และเพื่อความ สวยงาม
	๑๓. ฟาก	fa:k ³	ลำไม้ไผ่เป็นต้น ที่ผ่าแล้วสับให้แตก ออกเป็นอันเล็กๆ แต่ไม่ขาดจากกัน แล้วแบคว่าออกเป็นแผ่น โดยมาก ใช้ปูพื้นเรือนหรือกระท่อม
	๑๔. ลอด	lo:t ³	ไม้ที่สอดรูบริเวณเสา สำหรับรับ กระดานพื้นเรือน

ตาราง ๓ (ต่อ)

ประเภท	รายการคำศัพท์		ความหมาย
	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวัน	๑๕. เสา	saw ⁵	ท่อนไม้หรือต้นไม้งัดขึ้น ใช้เป็น หลักหรือเป็นเครื่องรองรับตัวเรือน แต่ละบ้านจะมีจำนวนเสาเป็นเลข คู่ เนื่องจากความเชื่อของคน โบราณที่ว่า "คืออยู่คู่หนี" จึงนิยม สร้างบ้านให้มีจำนวนเสาเป็นเลขคู่ เพื่อจะได้เป็นที่ยู่อันมั่นคง
	๑. กาด	ka:t ²	ไม้กวาดชนิดหนึ่ง ทำด้วยกิ่งไม้แห้ง มัดรวมกัน ใช้กวาดลานบ้าน เป็นต้น
	๒. แก้ว	ke:w ³	ภาชนะทำด้วยแก้ว พลาสติก หรือ อะลูมิเนียม เป็นต้น ใช้ใส่น้ำ หรือสุรา เป็นต้น
	๓. ขวด	khuat ²	ภาชนะทรงสูง ภายในกลวง ทำด้วยแก้ว หรือพลาสติก เป็นต้น มักมีคอหรือปากแคบ ใช้บรรจุน้ำ เป็นต้น
	๔. ขัน	khan ⁵	ภาชนะรูปกลม ปากเปิด ไม่มีฝา สำหรับตักหรือใส่น้ำ
	๕. เข็ม	khem ⁵	เหล็กแหลมขนาดเล็ก ก้นมีรู สำหรับสอดด้าย ใช้เย็บผ้า
	๖. เขียง	khian ⁵	ไม้แผ่นรองรับเวลาสับหรือหั่น สิ่งของ อาจทำเป็นรูปกลมหรือ เหลี่ยมก็ได้

ตาราง ๓ (ต่อ)

ประเภท	รายการคำศัพท์		ความหมาย
	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	
	๗. คก	khok ¹	เครื่องใช้ทำด้วยดินเผาเคลือบ หรือ หิน เป็นต้น มีปากผาย ก้นสอบเข้า สำหรับตำหรือโม่ด้วยสาก
	๘. จอก	co:k ²	ภาชนะรูปคล้ายขันขนาดเล็ก ทำด้วยแก้ว พลาสติก หรือ อะลูมิเนียม เป็นต้น อาจมีลวดลาย อดุลีด้านนอกของจอก ใช้สำหรับดัก น้ำกิน
	๙. จาน	ca:n ¹	ภาชนะรูปแบบ ทำด้วยสังกะสี เคลือบ กระเบื้อง แก้ว เป็นต้น สำหรับใส่สิ่งของต่างๆ เช่น อาหาร
	๑๐. ช้อน	so:n ³	เครื่องใช้สำหรับตักของกิน ทำด้วย สังกะสีเคลือบ หรือสแตนเลส เป็นต้น มีที่จับยื่นออกมา
	๑๑. ชัน	san ³	เครื่องใช้มีพื้นชันกันคล้ายตู้แต่ไม่มีบานปิด ใช้สำหรับวางสิ่งของ
	๑๒. ชั่ง	swŋ ³	ภาชนะทำด้วยโลหะเป็นรูปทรง กลมคล้ายหม้อชันกันเป็นชั้นๆ ชันล่างใส่น้ำเวลาต้มเพื่ออาศัยไอร้อนทำให้อาหารสุก ชันถัดขึ้นมา เจาะพื้นเป็นรูกลม เพื่อให้ไอน้ำ ผ่านได้ มีฝาครอบคล้ายฝาชี
	๑๓. เตา	taw ¹	ที่สำหรับก่อไฟหุงต้มหรือเผาส่ง ต่างๆ ตามปกติใช้ฟืนหรือถ่าน ถ้าใช้สิ่งอื่นๆ เป็นเชื้อเพลิง เรียก ตามสิ่งนั้นๆ เช่น เตาแก๊ส, เตาไฟฟ้า

ตาราง ๓ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๔. ตู้	tu: ³	เครื่องใช้ทำด้วยวัสดุ เช่น ไม้ เหล็ก เป็นต้น ภายในมักทำเป็นชั้นๆ มีบานปิดเปิดได้ สำหรับเก็บหรือใส่สิ่งของ
	๑๕. เตี้ยง	tiaŋ ¹	ที่สำหรับนอนหรือตั้งสิ่งของ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มี ๔ ขา มีหลายขนาด
	๑๖. ถ้วย	thuaj ²	ภาชนะก้นลึก มีรูปร่างต่างๆ ทำด้วยเครื่องเคลือบดินเผา หรือกระเบื้อง เป็นต้น สำหรับใส่น้ำหรือของบริโภค
	๑๗. ถัง	than ⁵	ภาชนะทำด้วยไม้ หรือโลหะ เป็นต้น มีรูปร่างต่างๆ กัน โดยมากใช้ตักน้ำหรือตวงสิ่งของ เป็นต้น
	๑๘. ถาด	tha:t ²	ภาชนะรูปเตี้ยๆแบน มีขอบ ทำด้วยไม้หรือโลหะ เป็นต้น ใช้ใส่สิ่งของ
	๑๙. เป	pe: ¹	เครื่องใช้ทำด้วยหวายหรือไม้ไผ่สาน เป็นต้น ใช้นอน เวลานอนอาจไกวหรือโยกก็ได้
	๒๐. ฝา	fa: ⁵	เครื่องปิดภาชนะต่างๆ หรือสิ่งอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น ฝาหม้อ, ฝาโอ่ง และฝาท่อ เป็นต้น
	๒๑. พัด	phat ¹	เครื่องใช้ทำด้วยไม้ไผ่สาน กระดาษแข็ง หรือพลาสติก เป็นต้น มีด้ามจับขนาดเล็กพอประมาณ ใช้พัดให้เกิดลม

ตาราง ๓ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒๒. ฟูก	fu:k ³	ที่นอนยัดด้วยนุ่น เป็นต้น มักทำเป็นลูกฟูก
	๒๓. มีด	mi:t ³	เครื่องใช้สำหรับ ฟัน ผ่า จัก เหลา เป็นต้น ทำด้วยโลหะ เช่น เหล็ก ใบมีดมีลักษณะเป็นแผ่น รูปยาวรี มีคมด้านหนึ่ง มีสันอยู่อีกด้านหนึ่ง หรือมีคมทั้ง ๒ ด้าน ด้ามมักทำด้วยไม้หรือเขาสัตว์
	๒๔. มุ้ง	muŋ ³	ผ้าหรือสิ่งอื่นที่ทอขึ้นสำหรับกางกันยุงหรือป้องกันยุง
	๒๕. สาก	sa:k ²	เครื่องใช้ทำด้วยไม้ หรือหิน เป็นต้น สำหรับตำ ใช้คู่กับครก
	๒๖. สาด	sa:t ²	เสื่อที่ทอด้วยกกหรือปอกล้วย ใช้ปูรองเพื่อนั่งหรือนอน
	๒๗. ล้อม	sw:m ²	เครื่องใช้ทำด้วยสแตนเลส เป็นต้น มีลักษณะเป็นซี่ๆ เรียงกัน ใช้จิ้มอาหารกิน อาจใช้คู่กับช้อน
	๒๘. หม้อ	mo: ²	ภาชนะชนิดหนึ่ง มีรูปทรงต่างๆ มีหูจับ ๒ ข้าง ใช้ใส่ของหรือใช้งานบางอย่าง เรียกตามสิ่งที่ใส่ทำ เช่น หม้อทองเหลือง หม้ออะลูมิเนียม เป็นต้น

ตาราง ๓ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒๙. หมอน	mɔːn ⁵	เครื่องใช้ทำด้วยผ้ายัดนุ่นเป็นรูปทรงต่างๆ สำหรับหนุนศีรษะ เรียกตามรูปทรงที่ใช้ เช่น หมอนขวาง หมอนตะพาน เรียกตามวัตถุประสงค์ที่ใช้ เช่น หมอนหนุนศีรษะ หมอนหนุนเท้า เป็นต้น
	๓๐. หวด	huat ²	ภาชนะทำด้วยไม้ไผ่สาน ลักษณะคล้ายถุง บริเวณก้นมีมุม ๒ มุม ใช้หนึ่งข้างเหนียว ผัก และอาหาร เป็นต้น
	๓๑. หวี	wiː ⁵	ของใช้ลักษณะเป็นซี่ๆ เรียงต่อกัน ใช้สางผม
	๓๒. หิ้ง	hin ²	ที่วางของซึ่งแขวนหรือติดไว้ข้างฝา เช่น หิ้งพระ หิ้งหนังสือ เป็นต้น
	๓๓. แหนบ	neːp ²	เครื่องใช้ทำด้วยโลหะอย่างบาง มี ๒ ขา รูปคล้ายคีม บีบให้ขาประกบกันเพื่อดึงเส้นขน ใช้สำหรับถอนขน เช่น หวด คิ้ว ผม เป็นต้น
	๓๔. เขี่ยอก	juak ²	ภาชนะขนาดใหญ่และสูงกว่าด้วยส่วนฐานและปากจุ่มเข้าเล็กน้อย ตรงกลางป่อง มีหูอยู่ข้างๆ เพียงข้างเดียว ใช้ใส่น้ำดื่ม หรือใส่ของเหลวอื่นๆ
	๓๕. ไห	haj ⁵	ภาชนะเคลือบดินเผา มีปากเล็ก ก้นเล็ก กลางป่อง ใช้ใส่สิ่งของ เช่น กระเทียมดอง, เกลือ, ปลา ร้า เป็นต้น

ตาราง ๓ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๓๖. อับ	ʔap ⁵	ภาชนะทำด้วยเหล็กชนิดบาง มีฝาปิด รูปคล้ายผอบ สำหรับใส่สิ่งของเล็กๆ น้อยๆ เช่น เครื่องประดับ, เข็มและด้าย เป็นต้น
	๓๗. อ่าง	ʔa:ŋ ¹	ภาชนะรูปทรงกลม ปากผายก้นตื้น ทำด้วยวัสดุหลายชนิด เช่น อะลูมิเนียม พลาสติก เป็นต้น ใช้ใส่น้ำ
	๓๘. ตู้	ʔu: ¹	เครื่องใช้ทำด้วยหวายหรือไม้ไผ่สาน เป็นต้น สำหรับเด็กนอน
	๓๙. โอ	ʔo: ¹	ภาชนะรูปร่างขัน ทำด้วยอะลูมิเนียม หรือพลาสติก เป็นต้น มีหลายขนาด ใช้ใส่ของหรือดักน้ำ
	๔๐. โอ่ง	ʔo:ŋ ¹	ภาชนะทำด้วยดินเผาเคลือบ หรือปูนปั้น เป็นต้น ก้นสอบเล็กน้อย ปากกว้าง มีขนาดต่างๆ กัน สำหรับเก็บกักน้ำ
๓. สิ่งของเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้า	๑. ซิ่น	sin ²	เครื่องนุ่งของผู้หญิง ใช้ผืนผ้าเย็บริมด้านข้างให้ติดกัน
	๒. ผ้า	pha: ²	สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ผ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้เป็นผืน
	๓. แพ	phe: ³	ผ้าที่มีเนื้อลื่น เรียบเป็นมัน เนื้อหนาหรือบางก็ได้ เดิมทอด้วยใยไหม ปัจจุบันอาจทอด้วยใยประดิษฐ์ที่มีลักษณะคล้ายไหม

ตาราง ๓ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๔. สิ่งของเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	๔. ม่าน	ma:n ³	เครื่องกันบัง ปกติทำด้วยผ้า ใช้ห้อยกันห้องหรือประตูหน้าต่าง เป็นต้น
	๕. เสื้อ	sua ²	เครื่องสวมกายท่อนบน ทำด้วยผ้า มีหลายแบบ มีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น เสื้อกล้าม เสื้อกั๊ก เป็นต้น
	๑. เกื่อ	kwa ¹	แร่ธาตุที่ใช้ ประกอบอาหาร ทำเครื่องดองเค็ม เป็นต้น มีรสเค็ม ลักษณะเป็นผลึกสีขาว ละลายน้ำได้ มีมากในน้ำทะเล
	๒. ขวาน	khuan ⁵	เครื่องมือทำด้วยเหล็ก มีสันหนาใหญ่ สำหรับตัด ฟัน ฝา ถากไม้
	๓. ขอ	khɔ: ²	ไม้หรือเหล็กทึงๆ สำหรับชัก เกี่ยว แขนว หรือสับ เช่น ใช้เกี่ยวถึงเพื่อ หย่อนถังลงไปตักน้ำในบ่อ
๕. เ쟁	๔. ข้อง	khɔ:ŋ ³	เครื่องจักสานด้วยไม้ไผ่ รูปคล้าย ตะกร้าปากแคบอย่างคอกนมอดิน กันสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีขนาดต่างๆ สำหรับใส่ปลา ปู เป็นต้น
	๕. เ쟁	khen ²	ภาชนะสานอย่างหนึ่ง รูปคล้ายถัง ขนาดใหญ่ ปากกว้าง กันแคบเข้า มีหลายขนาด ใช้ใส่สิ่งของ มักเรียกชื่อตามสิ่งของที่บรรจุ เช่น เ쟁ใส่ลำไย เ쟁ใส่ขยะ

ตาราง ๓ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๖. ค้อน	khɔ:n³	ชื่อเครื่องมือที่มีหัวและด้ามสำหรับ เคาะ ตอก ตี ทาบ
	๗. คาด	kha:t³	เครื่องมือสำหรับชักหรือลากหน้าเป็นต้น ปลายทำด้วยไม้ไผ่หรือเหล็กเป็นซี่ๆ มีด้ามสำหรับจับชักหรือลากไป
	๘. คีม	khi:m³	เครื่องมือชนิดหนึ่ง ทำด้วยเหล็ก มี ๒ ขา คล้ายกรรไกร ใช้คีบของแทนมือ
	๙. แค	khɛ:³	เครื่องใช้ทำด้วยฟากหรือไม้ไผ่เป็นซี่ๆ มีขา โดยมากมีรูปสี่เหลี่ยม ยกย้ายไปมาได้ ใช้นั่งหรือนอน
	๑๐. เคียว	khiaw³	เครื่องมือทำด้วยเหล็ก ปลายโค้งงอ มีคมด้านที่หันเข้าหาตัวผู้ถือเคียว ด้ามจับทำด้วยไม้หรือเหล็ก พอประมาณที่มือจะกำได้รอบ ใช้เกี่ยวข้าว
	๑๑. งอบ	ŋɔ:p³	เครื่องสวมหัวสำหรับกันแดดและฝน สานด้วยตอกไม้ไผ่ กรุด้านนอกด้วยใบลาน รูปคล้ายกระจาดคว่ำ มีรั้งสำหรับสวม
	๑๒. จอบ	co:p²	เครื่องมือสำหรับขุด พรวน หรือ ถากดิน ทำด้วยเหล็กหน้าแบน กว้างที่มีคม มีด้ามยาว

ตาราง ๓ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๓. จี้	ci:3	เครื่องประดับที่ใช้แขวนกับสร้อยคอ มีรูปเหลี่ยม กลม หรือรี มักทำด้วยทองคำ เพชร พลอย เป็นต้น มีความหมายเช่นเดียวกับ "ดาบ"
	๑๔. ชัน	san ³	กาวที่ทำด้วยยางไม้ที่ถูกความร้อนจนชัน เมื่อทิ้งให้แห้งจะแข็งตัว ใช้เชื่อมประสานไม้ อุดรูรั่ว ของเรือ หรือ ภาชนะอื่นๆ เป็นต้น
	๑๕. ด้าย	da:j ³	สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ใยฝ้าย ปั่นเป็นเส้น แล้วม้วนใส่แกน เพื่อใช้สะดวกใช้เย็บ ถัก หรือทอ เป็นต้น
	๑๖. ดาบ	ta:p ²	เครื่องประดับที่ใช้แขวนกับสร้อยคอ มีรูปเหลี่ยม กลม หรือรี มักทำด้วยทองคำ เพชร พลอย เป็นต้น มีความหมายเช่นเดียวกับ "จี้"
	๑๗. ได้	taj ³	ของใช้ทำด้วยไม้ผุหรือเปลือกเสม็ด คลุกกับน้ำมันยางแล้วห่อด้วยใบไม้มัดเป็นดุ้นยาวๆ สำหรับจุดไฟให้สว่างหรือทำเป็นเชื้อเพลิง
	๑๘. ถ่าน	tha:n ¹	ไม้ที่เผาแล้วจนสุกมีสีดำ ใช้เป็นเชื้อเพลิง
	๑๙. ถุง	thun ⁵	เครื่องใช้สำหรับใส่สิ่งของ ทำด้วยผ้าหรือกระดาษ เป็นต้น ก้นปิดปากเปิด บางชนิดที่ปากมีหูรูดหรือหูหิ้ว

ตาราง ๓ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒๐. เทียน	thian ³	เครื่องสำหรับให้แสงสว่าง ที่หล่อด้วยขี้ผึ้งหรือไข เป็นต้น มีไส้อยู่ตรงใจกลาง
	๒๑. ปิ๊บ	pi:p ¹	ภาชนะทำด้วยสังกะสี เป็นต้น รูปสี่เหลี่ยม ใช้บรรจุสิ่งของ
	๒๒. แป้ง	pe:ŋ ³	สิ่งที่เป็นผงละเอียด ถ้าใช้ทำอาหารจะเป็นผงที่ได้จากเมล็ดพืช ผลไม้ และรากไม้ อีกแบบหนึ่งเป็นผงสีขาว สำหรับผัดหน้า
	๒๓. พ้า	pha: ³	มีดขนาดใหญ่ ปลายจุ่ม สันหนา และด้ามสั้น ใช้ฟัน ผ่า สิ่งที่แข็งหรือมีขนาดใหญ่ เช่น ต้นไม้
	๒๔. ฟืน	fu:n ³	ไม้สำหรับใช้เป็นเชื้อไฟ
	๒๕. ลัง	lan ³	ภาชนะรูปสี่เหลี่ยมคล้ายหีบ ทำด้วยไม้หรือกระดาษอย่างหนา เป็นต้น ใช้บรรจุสิ่งของ ทำด้วยพลาสติก เรียก ลังพลาสติก ทำด้วยกระดาษ เรียก ลังกระดาษ
	๒๖. เลื่อย	luaj ¹	เครื่องมือสำหรับตัด มีใบเลื่อยทำด้วยเหล็กกล้า ด้านที่ใช้เลื่อยมีคมเป็นฟันจุกๆ มีหลายชนิด เช่น เลื่อยฉลุ, เลื่อยชักไม้ และเลื่อยตะขาบ เป็นต้น

ตาราง ๓ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒๗. สร้อย	sw:j ²	เครื่องประดับที่ทำเป็นสาย เช่น สร้อยคอ สร้อยข้อมือ เป็นต้น ทำจากวัสดุหลายชนิดขึ้นอยู่กับ การออกแบบ เช่น ทอง, เงิน, เพชร และพลอย เป็นต้น
	๒๘. สุ่ม	sum ¹	เครื่องสานตาห่างๆ เป็นรูปครึ่งทรงกลมหรือโอคว่ำ ข้างบนมีช่องกลมๆ ใช้ครอบขังไก่ เป็นต้น
	๒๙. เสียม	siam ⁵	เครื่องมือสำหรับขุด แชะ และ พรวนดินชนิดหนึ่ง บริเวณปลายทำด้วยเหล็ก ลักษณะโค้งเล็กน้อย ปลายมีคม และมีด้ามยาว
	๓๐. หมวก	muak ²	เครื่องสวมศีรษะ มีรูปต่างๆ ใช้เป็นเครื่องประดับหรือกันแดดกันฝน เป็นต้น
	๓๑. แห	he: ⁵	ชื่อเครื่องจับปลาชนิดหนึ่ง ถักเป็นตาข่าย ตรงปลายถ่วงด้วยวัตถุที่มีน้ำหนัก เช่น ตะกั่ว ใช้ทอดแผ่ลงในน้ำแล้วค่อยๆ ดึงขึ้นมา
	๓๒. แหวน	we:n ⁵	เครื่องประดับสำหรับสวมนิ้ว ทำด้วยเงินหรือทอง เป็นต้น

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำเดียวพยางค์เดียวในภาษาถิ่นอุบลราชธานีที่ออกเสียงคล้ายกันและใช้ในความหมายที่ตรงกับภาษากทม. มีจำนวน ๔๒ คำ ซึ่งเป็นคำร่วมที่มีใช้ทั้งสองภาษา

๑.๑.๓ คำที่ออกเสียงคล้ายกันแต่มีความหมายต่างกันเล็กน้อยกับภาษากรุงเทพฯ คำลักษณะนี้มีใช้ทั้งในภาษาถิ่นอุบลราชธานี และภาษากรุงเทพฯ แต่จะมีความแตกต่างกันบ้างในบางส่วน พบคำลักษณะนี้จำนวน ๑ คำ คือ

ประเภทเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

ตั้ง /taŋ¹/

ความหมายในภาษาถิ่นอุบลราชธานี หมายถึง แก้วชิ้นขนาดเล็ก มีขาตั้ง
ความหมายในภาษาไทยกรุงเทพฯ หมายถึง แก้วที่มีทั้งขนาดเล็กและ
ขนาดใหญ่ มีขาตั้งหรือไม่มีขาตั้งก็ได้

จะเห็นว่าความหมายคำว่า “ตั้ง” ทั้งในภาษาถิ่นอุบลราชธานีและภาษากรุงเทพฯ มีส่วน
ทั้งที่คล้ายและแตกต่างกัน คือ “ตั้ง” ในภาษากรุงเทพฯ อาจมีขนาดเล็กหรือใหญ่ มีขาตั้งและไม่มี
ขาตั้งก็ได้ ส่วนในภาษาถิ่นอุบลราชธานีหมายถึงแก้วชิ้นขนาดเล็กและมีขาตั้งเท่านั้น แต่ใน
ความหมายโดยรวมก็ยังหมายถึงแก้วสำหรับนั่งเหมือนกันทั้งสองภาษา

๑.๑.๔ คำที่ออกเสียงคล้ายกันแต่มีความหมายแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับภาษา
กรุงเทพฯ คำลักษณะนี้มีใช้ทั้งในภาษาถิ่นอุบลราชธานีและภาษากรุงเทพฯ แต่มีความหมาย
แตกต่างกัน ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๔ แสดงคำศัพท์ที่ออกเสียงคล้ายแต่มีความหมายแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับภาษา
กรุงเทพฯ

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบสิ่งก่อสร้าง เพื่อการอยู่อาศัย	ส้วม	suam²	(อบ.) ห้องนอนที่กั้นไว้เพื่อให้ลูก สาวและลูกเขยนอน (กท.) สถานที่ที่สร้างไว้สำหรับถ่าย อุจจาระปัสสาวะ มักทำเป็นห้อง อาจทำที่อาบน้ำไว้ในส้วมด้วย

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่ออกเสียงคล้ายกันกับภาษากรุงเทพฯ แต่มีความหมายแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับภาษากรุงเทพฯ มีจำนวน ๔ คำ คำเหล่านี้ออกเสียงคล้ายกับภาษากรุงเทพฯ แต่ความหมายไม่เกี่ยวข้องกันเลย จึงน่าจะถือได้ว่าเป็นคนละคำกัน

๑.๒ คำเดียวหลายพยางค์ คือ คำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่มีจำนวนพยางค์ตั้งแต่ ๒ ขึ้นไป ทำหน้าที่ร่วมกันเป็นหน่วยเดียว อาจมีความแตกต่างกันเล็กน้อยตรงการออกเสียงที่เป็นแบบภาษาถิ่นอุบลราชธานี เพราะภาษาถิ่นอุบลราชธานีจะออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำไม่ตรงกับภาษากรุงเทพฯ ดังนี้ เสียง /กร/ เช่น กระ เป็น กะ หรือเสียง /ปร/ เช่น กระโปรง เป็น กะโปง เป็นต้น หรือออกเสียงพยัญชนะต้นบางเสียง ดังนี้ เสียง /ซ/ ออกเสียงเป็นเสียง /ส/ เช่น กะซอน เป็น กะซอน, กระเช้า เป็น กะเช้า เป็นต้น ผู้วิจัยได้แบ่งคำเดียวหลายพยางค์เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๒.๑ คำที่มี “กะ” ต้นพยางค์ในภาษาถิ่นอุบลราชธานี

๑.๒.๑.๑ คำเดียวหลายพยางค์ที่ขึ้นต้นด้วย “กะ” เสมอ คำประเภทนี้จะประกอบด้วย “กะ” ต้นพยางค์จึงจะมีความหมายสมบูรณ์ ถ้าหากไม่มี “กะ” ก็จะมีคามหมายเป็นอย่างอื่น ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๕ แสดงคำที่ขึ้นต้นด้วย “กะ” เสมอ

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบสิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย	กะทอด	ka ² tho:t ³	ชื่อไม้เครื่องเรือนสำหรับตีปิดหัวตง รััดขอบเสาทั้งสี่ด้าน มีหลายขนาดแล้วแต่การใช้งาน
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน	๑. กะชะ	ka ² saʔ ¹	ภาชนะสานชนิดหนึ่ง ตั้งได้คล้ายตะกร้า รูปร่างสูงตรงขึ้นไป ปากไม่มีขอบ เพื่อบีบให้ติดกันแล้วใช้เชือกร้อย แขนวหรือสะพาย สำหรับบรรจุเครื่องเดินทาง เช่น เสื้อผ้าอาหาร เป็นต้น

ตาราง ๕ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒. กะซ้า	ka ² sa: ³	ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่ มีหูสำหรับหามหิ้วหรือใส่สิ่งของ
	๓. กะเที้ยว	ka ² thiaw ³	ถุงที่สานด้วยปอหรือป่านตาห่างๆ สำหรับใส่สิ่งของเวลาเดินทาง
	๔. กะปอม	ka ² pom ¹	ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่ รูปยาวก้นแหลม ทาด้วยชัน ใช้เชือกหย่อนลงดักน้ำในบ่อ
	๕. กะปุม	ka ² pum ¹	เครื่องสานชนิดหนึ่ง ส่วนล่างใหญ่ ส่วนบนเล็ก รูปกลม มีฝาสวมลงล็อก สำหรับใส่สิ่งของ
	๖. กะพอก	ka ² pho:k ³	กระบอกไม้ไผ่ ขนาดเล็ก มีด้าม สำหรับดักของที่เป็นน้ำ
	๗. กะพา	ka ² pha: ³	เครื่องสาน มีสายรัดไขว้หน้าอก สำหรับใส่สิ่งของบรรทุกไว้ที่หลังคน
	๘. กะลอม	ka ² lo:m ³	เครื่องสานชนิดหนึ่ง รูปทรงกระบอก สานด้วยตอกเป็นตาห่างๆ ใช้เชือกร้อยแขวนหรือสะพาย อาจมีฝาปิดหรือไม่มีฝาปิดก็ได้ สำหรับใส่สิ่งของ
	๙. กะลุม	ka ² lum ³	ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่ ตาถี่ๆ มีขนาดใหญ่และยาว มีฝาปิดสำหรับใส่เสื้อผ้าเก็บไว้ได้นานๆ

ตาราง ๕ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๔. สิ่งของเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	๑๐. กะโลง	ka ² lo:ŋ ³	เครื่องสานด้วยใบลานชนิดหนึ่ง รูปคล้ายกระสอบ สำหรับใส่ข้าวเปลือกหรือข้าวสาร
	๑๑. กะโสอบ	ka ² so:p ²	ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่ รูปคล้ายกระบุง ปากกว้าง ใช้ตวงข้าวเปลือกและข้าวสาร
	๑๒. กะหย่อง	ka ² jɔŋ ¹	เครื่องสานชนิดหนึ่ง รูปกลมคล้ายโตก ถ้ามีขนาดใหญ่ใช้เป็นสำหรับ ถ้ามีขนาดเล็กใช้เป็นเครื่องใส่ข้าวตอกดอกไม้สำหรับบูชาพระ
	๑. กะจอน	ka ² cɔ:n ¹	เครื่องตกแต่งใบหูให้สวยงาม ลักษณะเป็นระย้า มีหลายรูปแบบแล้วแต่การออกแบบ
	๒. กะต่อง	ka ² tɔŋ ¹	อุปกรณ์ที่ใช้เก็บสิ่งที่อยู่ที่สูง เช่น ผลไม้ เป็นตุ้มถักด้วยป่านหรือปอ คล้ายสวิง ผูกติดกับไม้ที่มีด้ามยาว
	๓. กะโปก	ka ² pho:k ³	เครื่องดอกไม้ไฟของจีน ทำด้วยกระดาษสีแดงอัดแน่นห่อดินปืน รูปร่างคล้ายบุหรี มีขนวนสำหรับจุด เมื่อจุดแล้วมีเสียงดัง

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำเดี่ยวหลายพยางค์ที่ขึ้นต้นด้วย “กะ” เสมอ มีจำนวน ๑๖ คำ โดยคำเหล่านี้ถ้ามีคำว่า “กะ” ต้นพยางค์ จะมีความหมายเป็นคำนาม หากไม่ปรากฏ “กะ” ต้นพยางค์ อาจจะทำให้ความหมาย รวมถึงชนิดของคำเปลี่ยนแปลงไปด้วย

๑.๒.๑.๒ คำเดี่ยวหลายพยางค์ที่เติม “กะ” หรือปรากฏตามลำพังก็ได้ หมายถึง คำที่ประกอบด้วย “กะ” ต้นพยางค์ หรือไม่มี “กะ” ก็มีความหมายเดียวกัน คำในกลุ่มนี้ ได้แก่ตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตาราง ๖ แสดงคำที่เติม “กะ” หรือปรากฏตามลำพังก็ได้

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวัน	๑. กะต่า	ka ² ta: ¹	ตะกร้ามีหู
	๒. กะทอ	ka ² tho: ³	ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่ ตาโปร่ง อย่างชะลอม รูปร่างเป็น ทรงกระบอก ก้นสี่เหลี่ยม สำหรับใส่เสื้อผ้าและของอื่นๆ
	๓. กะบอก	ka ² bo:k ²	ภาชนะทำด้วยไม้ไผ่ตัดเป็นท่อน ไม่มีข้อ ขนาดเล็ก สำหรับใส่ สิ่งของ เช่น เครื่องปรุงในการ ประกอบอาหาร ช้อน อุปกรณ์ เล็กๆ หรือตักน้ำกิน เป็นต้น
	๔. กะบัง	ka ² ban ³	ภาชนะทำด้วยไม้ไผ่ตัดเป็นท่อน ไม่มีข้อ รูปยาวๆ ขนาดใหญ่กว่า กระบอก สำหรับใส่สิ่งของ เช่น พริก, เกลือ หรือใส่แมลง ใส่ของ ป่า เป็นต้น

ตาราง ๖ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๕. กะเบียน	ka ² bian ¹	ภาชนะชนิดหนึ่งทำด้วยไม้ซุด รูปกลมมีขอบ มีด้ามจับขนาดสั้น สำหรับส่งข้าวเหนียวที่นึ่งสุกใหม่ๆ หรือคนข้าวเหนียวนึ่งให้ลดความ ร้อนก่อนนำไปใส่ในกล่องข้าว หรือ ใช้เป็นภาชนะรองถ้วยชาม เพื่อ จัดเป็นสำรับ, กะโปม ก็ว่า
	๖. กะโบก	ka ² bo:k ²	ภาชนะทำด้วยไม้ไผ่ตัดเป็นท่อน ไม่ มีข้อ มีขนาดใหญ่ สำหรับใส่สิ่งของ เช่น มีด สาก หรืออุปกรณ์ทำครัวที่ มีลักษณะเป็นด้าม เป็นต้น
	๗. กะโปม	ka ² bo:m ¹	ภาชนะชนิดหนึ่งทำด้วยไม้ซุด รูปกลมมีขอบ มีด้ามจับขนาดสั้น สำหรับส่งข้าวเหนียวที่นึ่งสุกใหม่ๆ หรือคนข้าวเหนียวนึ่งให้ลดความ ร้อนก่อนนำไปใส่ในกระติบ นอกจากนั้นยังใช้เป็นภาชนะรอง ถ้วยชามเพื่อจัดเป็นสำรับ, กะเบียน ก็ว่า

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำเดี่ยวหลายพยางค์ที่เติม “กะ”
หรือปรากฏตามลำพังก็ได้ มีจำนวน ๗ คำ โดยคำเหล่านี้เป็นการเติม “กะ” เข้าไปเพื่อเพิ่มจำนวน
พยางค์ โดยที่ไม่แสดงความหมายเพิ่มเติม

๑.๒.๑.๓ คำเดี่ยวหลายพยางค์ที่เป็นคำดั้งเดิมของภาษาถิ่น

อุบลราชธานี เป็นคำที่ผู้บอกภาษาในกลุ่มวัยรุ่นและวัยกลางคนใช้ในชีวิตประจำวันน้อยลง แต่กลุ่มผู้สูงอายุยังคงใช้อยู่ ในขณะเดียวกันกลุ่มวัยรุ่นและวัยกลางคนใช้คำศัพท์จากภาษากทม. มากขึ้น ทำให้ผู้บอกภาษาในกลุ่มวัยรุ่นบางคนแม้จะเข้าใจความหมายของคำเหล่านี้แต่ก็ไม่ใช้ในการสื่อสารทั่วไปกับคนในกลุ่มเดียวกันและกลุ่มวัยกลางคน แต่จะใช้กับผู้สูงอายุเท่านั้น คำในกลุ่มนี้ได้แก่ตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตาราง ๗ แสดงคำเดี่ยวหลายพยางค์ที่เป็นคำดั้งเดิม

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบสิ่งก่อสร้าง เพื่อการอยู่อาศัย	ตะลาง	ta ² la:ŋ ¹	ที่ได้ถนนเรือนซึ่งยกสูง
	คิไฟ	khi: ³ faj ³	ที่สำหรับตั้งเตาหุงต้ม ประกอบอาหาร หรือให้ความอบอุ่นในบ้าน
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน	๑. ซี้ซี	khi: ² si: ³	กาวที่ทำด้วยยางไม้ที่ถูกความร้อนจนข้น เมื่อทิ้งให้แห้งจะแข็งตัว ใช้สำหรับเชื่อมประสานไม้ อุดรูรั่ว ของเรือ หรือภาชนะอื่นๆ เป็นต้น มีความหมายตรงกับ “ชัน” ในภาษามาตรฐาน
	๒. บักจก	bak ² cok ⁵	เครื่องมือทำด้วยเหล็ก หน้าแบน กว้าง มีด้ามยาว ใช้ขุด พรวน หรือตากดิน
	๓. บักตึง	bak ² tiŋ ¹	เครื่องกลัดส่วนต่างๆ ของเสื้อผ้าไม่ให้แยกออกจากกัน ทำเป็นรูปต่างๆ มักมีรังคุดสำหรับขัดหรือบางที่ก็ติดเป็นเครื่องประดับ มีความหมายตรงกับ “กระคุด” ในภาษามาตรฐาน

ตาราง ๗ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๔. สิ่งของเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	๔. บักหลอด	bak ² lɔ:t ²	เครื่องรางอย่างหนึ่ง ทำด้วยโลหะหรือโบราณ เป็นต้นม้วนเป็นรูปกลมยาวและกลวงลงคาถาอาคมกำกับ
	๕. สะแนน	sa ² ne:n ³	แคร่ทำด้วยไม้ไผ่เป็นรูปสี่เหลี่ยมสำหรับผู้หญิงนอนอยู่ไฟ หลังคลอดบุตร มีความหมายตรงกับ "กระดานไฟ" ในภาษามาตรฐาน
	๖. สะเอง	sa ² ?e:ŋ ¹	เครื่องคาดเอวผู้หญิงชนิดหนึ่ง ทำด้วยเงินหรือนาค เป็นต้น มีความหมายตรงกับ "เข็มขัด" ในภาษามาตรฐาน

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นคำเดียวหลายพยางค์ที่เป็นคำดั้งเดิมในภาษาถิ่นอุบลราชธานีมีจำนวน ๔ คำ คำเหล่านี้เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะ มีใช้ในภาษาถิ่นอุบลราชธานีเท่านั้น

๑.๒.๒ คำที่มี "กะ" ที่ออกเสียงคล้ายกันกับภาษากรุงเทพฯ และมีความหมายตรงกัน

ตาราง ๘ แสดงคำที่มี “กะ” ที่ออกเสียงคล้ายกันกับภาษากรุงเทพฯ และมีความหมายตรงกัน

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบสิ่งก่อสร้าง เพื่อการอยู่อาศัย	๑. กะต๊อบ	ka ² tp ¹	กระท่อมขนาดเล็กๆ ผนังทำด้วย ใบไม้แห้ง หลังคาทำด้วยหญ้าคา เป็นต้น
	๒. กะดาน	ka ² da:n ¹	ไม้ซุงที่เลื่อยออกเป็นแผ่นๆ สำหรับปูพื้นเรือน
	๓. กะได	ka ² daj ¹	สิ่งที่ทำเป็นชั้นๆ สำหรับก้าวขึ้น ลง มีความหมายตรงกับ “บันได” ในภาษามาตรฐาน จำนวนชั้น ของบันไดโดยมากมีจำนวนเป็น เลขคี่ เนื่องจากความเชื่อดิชน ที่ว่า “คืออยู่คู่หนี” จึงนิยมสร้าง บันไดบ้านให้มีจำนวนชั้นเป็นเลข คี่ จะได้เป็นที่อยู่อันมั่นคง
	๔. กะเบื่อง	ka ² bwan ³	วัสดุอย่างหนึ่งทำด้วยหิน ปูน สังกะสี เป็นต้น โดยปกติมักจะ ทำเป็นแผ่น เครื่องมุงหลังคา เรียก กระเบื้องมุงหลังคา หากใช้ ปูพื้น เรียก กระเบื้องปูพื้น
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวัน	๑. กะจาด	ka ² ca:t ²	ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่ เป็นต้น รูปเตี้ยๆ ปากกว้าง ก้นสอบ บริเวณขอบปากกระจาดใช้ไม้ไผ่ ขัดเป็นเส้นเพื่อเสริมให้แข็งแรง ใช้ใส่สิ่งของ
	๒. กะจ๋า	ka ² ca: ¹	เครื่องมือทำด้วยกะลามะพร้าว สแตนเลส เป็นต้น มีด้ามสำหรับ จับ ใช้ตักแกงหรือตักข้าว

ตาราง ๘ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๓. กะซอน	ka ² sw:n ³	เครื่องใช้สานด้วยแขนงไม้ไผ่ที่เหลาเป็นเส้นคล้ายตอก ก้นแหลมและยาว ใช้กรองน้ำกะทิ น้ำปลาร้า เป็นต้น
	๔. กะเข้า	ka ² saw ³	ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่ เป็นต้น มีหูเป็นวงโค้งขึ้นไป สำหรับหิ้ว ใช้สำหรับใส่สิ่งของ
	๕. กะเซอ	ka ² sa: ¹	ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่ รูปคล้ายกระเจดขนาดเล็ก แต่สูงกว่า ก้นสอบ ปากกว้าง ใช้ตวงข้าวเปลือกและข้าวสาร
	๖. กะดัง	ka ² don ³	ภาชนะสานด้วยส่วนที่เป็นเปลือกนอกของไม้ไผ่เหลาเป็นเส้นคล้ายตอก รูปแบน ขอบกลม ใช้ไม้ไผ่ขัดเป็นเส้นรอบขอบเพื่อเสริมความแข็งแรง ใช้ผัดข้าวตากสมุนไพร ตากอาหารแห้ง หรือใช้เป็นภาชนะรองถ้วยชามเวลาจัดเป็นสำรับ
	๗. กะต้าย	ka ² ta:j ¹	เครื่องมือชูดมะพร้าว ใช้ลวดตอกเป็นพินถี่ๆ บนหน้ากระดาน ตัวมันึงทำด้วยไม้ รูปคล้ายตั้งขนาดเล็ก ใช้ชูดมะพร้าวที่กะเทาะกะลาออกแล้ว

ตาราง ๘ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๘. กระติก	ka ² tik ⁵	ภาชนะสำหรับใส่น้ำเพื่อเก็บความร้อนหรือความเย็น เป็นต้น ถ้าใส่น้ำร้อน เรียก กระติกน้ำร้อน ถ้าใส่น้ำแข็ง เรียก กระติกน้ำแข็ง
	๙. กระติบ	ka ² tip ⁵	ภาชนะสานรูปทรงกระบอก มีฝาครอบ ใช้บรรจุข้าวเหนียวที่นึ่งสุกแล้ว
	๑๐. กระโถน	ka ² tho:n ⁵	ภาชนะรูปคล้ายกระถาง ปากและก้นจุ่มเข้า ตรงกลางป่อง มีขนาดเล็ก สำหรับบ้วนหรือทิ้งของต่างๆ ที่ไม่ต้องการ, เจียง ก็ว่า
	๑๑. กระทะ	ka ² thaʔ ¹	ภาชนะทำด้วยอะลูมิเนียมหรือเหล็กชนิดบาง ก้นตันปากผาย ใช้นึ่งต้ม
	๑๒. กระบวย	ka ² buaj ¹	ภาชนะทำด้วยกะลามะพร้าว มีด้ามจับ สำหรับตักน้ำ
	๑๓. กระบุง	ka ² buŋ ¹	ภาชนะสาน ทึบ รูปกลม สูง ก้นเป็นสี่เหลี่ยม สำหรับใส่ข้าวสารหรือสิ่งของต่างๆ
	๑๔. กระปุก	ka ² puk ²	ภาชนะทำด้วยดินเผาหรือแก้ว เป็นต้น รูปป้อมๆ เตี้ยๆ ขนาดเล็ก โดยมากปากแคบ ก้นสอบ ใช้ใส่สิ่งของต่างๆ

ตาราง ๘ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๓. สิ่งของเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้า	๑๕. กะเป๋	ka ² paw ⁵	เครื่องใช้รูปคล้ายถุง ทำด้วยหนังหรือผ้า เป็นต้น ใช้สำหรับใส่สิ่งของต่างๆ เช่น เงิน หรือเสื้อผ้า
	๑๖. กะพอก	ka ² pho:k ³	กระบอกไม้ไผ่ที่มีด้าม สำหรับตักของที่เป็นน้ำ
	๑๗. กะพ้อม	ka ² pho:m ³	เครื่องสานชนิดหนึ่ง รูปคล้ายกระบุง แต่เล็กกว่าราวครึ่งหนึ่ง สำหรับบรรจุข้าวเปลือก
	๑๘. กะออม	ka ² ʔo:m ¹	ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่ ทาชัน รูปคล้ายกระบุง ไม่มีคอ ใช้ใส่น้ำ
	กะโปง	ka ² po:ŋ ¹	ผ้าถุงผู้หญิงแบบสากล ทำจากผ้าเย็บเป็นรูปทรงต่างๆ
๔. สิ่งของเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	๑. กะซัง	ka ² saŋ ³	เครื่องสำหรับขึงปลาชนิดหนึ่ง ใช้ไม้ไผ่ทำเป็นกรง ๔ อัน แล้วผูกด้วยซี่ไม้ไผ่โดยรอบ รูปกลม หัวท้ายเรียว ตอนบนจะเป็นช่องมีฝาปิด ใช้ไม้ขัดฝา ๒ ข้าง ใช้ไม้ไผ่ขนานเพื่อให้ลอยได้ เมื่อจับปลาได้จะนำปลาเก็บไว้ในกระซังชั่วคราว
	๒. กะดาด	ka ² da:t ²	วัตถุเป็นแผ่นบางๆ ทำด้วยใยเปลือกไม้ หญ้า เป็นต้น ใช้เขียนหรือพิมพ์หนังสือ หรือห่อของและอื่นๆ

ตาราง ๘ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๓. กะดุม	ka ² dum ¹	เครื่องกลัดส่วนต่างๆ ของเสื้อผ้าไม่ให้แยกออกจากกัน ทำเป็นรูปต่างๆ มักมีรังคุดสำหรับขัดหรือบางทีก็ติดเป็นเครื่องประดับ มีความหมายตรงกับ “ปักติ่ง” ในภาษาถิ่นอุบลราชธานี
	๔. กะถาง	ka ² tha:ŋ ⁵	ภาชนะทำด้วยดินเผาเคลือบ หรือปูนปั้น เป็นต้น ปากกว้าง ป่องกลาง ก้นจุ่มเข้า มีรูวงกลมขนาดเล็กตรงกลางฐาน เพื่อระบายน้ำ ใช้สำหรับปลูกดอกไม้ ต้นไม้ เป็นต้น
	๕. กะปิ	ka ² pi ⁷ s	ของเค็มทำด้วยเคยกับเกลือ ไชลกให้เข้ากัน แล้วหมักไว้ ใช้ปรุงอาหารให้มีรสเค็ม
	๖. กะสวย	ka ² suaj ⁵	เครื่องบรรจุถ้วย สำหรับทอดผ้าหรือเย็บผ้า
	๗. กะสอบ	ka ² so:p ²	เครื่องสานหรือทอด้วยต้นกระจูด หรือป่านปอ เป็นต้น สำหรับบรรจุข้าวและของอื่นๆ

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำเดียวหลายพยางค์ที่มี “กะ” ที่ออกเสียงคล้ายกันกับภาษากรุงเทพฯ และมีความหมายตรงกัน มีจำนวน ๓๐ คำ แสดงให้เห็นว่าคำเหล่านี้เป็นคำร่วมที่มีใช้ทั้งสองภาษา

๑.๒.๓ คำเดี่ยวหลายพยางค์ที่ออกเสียงคล้ายกับภาษากรุงเทพฯ และมีความหมายตรงกัน คำลักษณะนี้มีใช้ทั้งในภาษาถิ่นอุบลราชธานี และภาษากรุงเทพฯ

ตาราง ๙ แสดงคำเดี่ยวหลายพยางค์ที่ออกเสียงคล้ายกับภาษากรุงเทพฯ และมีความหมายตรงกัน

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบสิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย	๑. คันทวย	khan ³ thuaj ³	ไม้ค้ำยันชายคาบ้าน ใช้เป็นเครื่องรับน้ำหนักของโครงสร้างส่วนชายคาบ้าน
	๒. จันทัน	can ¹ than ³	ไม้ที่อยู่ส่วนบนของโครงสร้างเรือน อยู่ตรงกับชื่อ สำหรับรับน้ำหนักของระแนง
	๓. ผนัง	pha ² nan ⁵	ผ้าที่ก่อด้วยอิฐ แล้วฉาบปูนให้เรียบ เพื่อใช้เป็นฝาของบ้าน หรือสิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน
	๔. เพดาน	phe: ³ da:n ¹	แผ่นที่คาดกรุลังคา หรือปิดใต้ตง เพื่อกันความร้อนจากหลังคา ป้องกันฝุ่น และเพื่อความสวยงาม
	๕. บันได	ban ¹ daj ¹	สิ่งที่ทำเป็นขั้นๆ สำหรับก้าวขึ้นลง จำนวนขั้นของบันไดโดยมากมีจำนวนเป็นเลขคู่ เนื่องจากความเชื่อดิชนที่ว่า "คืออยู่คู่หนี" จึงนิยมสร้างบันไดบ้านให้มีจำนวนขั้นเป็นเลขคู่ เพื่อการอยู่อาศัยที่มั่นคงถาวร, กะได ขั้นใดก็ว่า

ตาราง ๙ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวัน	๖. ละแนง	la ¹ ne:ŋ ³	ไม้เครื่องบนของเรือน ใช้ตีทับบน กลอนหรือจันทันสำหรับมุง กระเบื้อง หรือตีทับคร่าวเพื่อทำ เป็นรั้วหรือผนัง
	๗. ไม้เซ็น	maj ³ sen ³	ไม้ที่สอดเข้ากับลูกตั้งเรือนฝา กระแซงอ่อนหรือฝาขัดแตะ
	๘. หน้าต่าง	na: ² ta:ŋ ¹	ช่องฝาบานที่มีบานเปิดปิดได้ สำหรับรับแสงสว่างหรือให้ อากาศถ่ายเทได้แต่ไม่ใช่ช่อง ทางเข้าออก
	๑. เก้าอี้	kaw ³ ʔi: ³	ที่สำหรับนั่งหรือนอน มีขาและ พนักพิง ยกย้ายไปมาได้
	๒. จวั๊ก	ca ² wak ⁵	เครื่องใช้ทำด้วยกะลามะพร้าว หรือสแตนเลส เป็นต้น มีด้ามจับ ใช้ตักแกงหรือตักข้าว
	๓. ซะลอม	sa ¹ lɔ: ³ m ³	เครื่องสานด้วยตอกไม้ไผ่ รูปทรงกระบอก ตาห่างๆ ใช้ใส่ สิ่งของ
	๔. ตลับ	ta ² lap ⁵	ภาชนะอย่างหนึ่งทำด้วย อะลูมิเนียม เป็นต้น โดยมากมี รูปกลมๆ ขนาดไม่ใหญ่นัก มีฝา ปิดใช้สำหรับใส่สิ่งของ เช่น สีส้ม สีปาก หรือยาสูบ

ตาราง ๙ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๕. ตะหลิว	ta ² liw ⁵	เครื่องใช้ทำด้วยเหล็กหรือ สแตนเลส ด้ามจับขนาดพอประมาณมือส่วนมากหุ้มด้วยฉนวนกันความร้อน ใช้แคะหรือตักของที่ทอดหรือผัดในกระทะ
	๖. ตะไล	ta ² laj ³	ดอกไม้ไฟชนิดหนึ่ง มีปีกเป็นวงกลม ทำด้วยกระบอกไม้ไผ่ บรรจุดินปืนที่ทำด้วยดินประสิวกับถ่านไม้อัดให้แน่น มีรูชนวนสำหรับจุด
	๗. ตะเกียง	ta ² kian ¹	เครื่องใช้สำหรับตามไฟ มีรูปต่างๆ บางชนิดมีหลอดบัลลัม
	๘. ตะเกียบ	ta ² kiap ²	เครื่องใช้สำหรับคีบอาหาร ทำด้วยไม้หรืองา เป็นต้น มีลักษณะเป็นแท่งเรียวยาว ใช้เป็นคู่
	๙. ทัพพี	thap ¹ phi: ³	เครื่องตักข้าวหรือแกง มีรูปร่างคล้ายช้อน แต่ใหญ่กว่า ทำด้วยอะลูมิเนียมหรือทองเหลือง เป็นต้น
	๑๐. ฝาชี	fa: ⁵ si: ³	เครื่องสานด้วยไม้หรือหวาย เป็นต้น รูปคล้ายกรวย สำหรับครอบอาหารป้องกันแมลงตอม
๓. สิ่งของเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้า	๑. กางเกง	ka:ŋ ¹ ke:ŋ ¹	เครื่องนุ่งทำจากผ้าชนิดต่างๆ มี ๒ ขา มีทั้งแบบที่เป็นขาสั้นและขายาว

ตาราง ๙ (ต่อ)

ประเภท	รายการคำศัพท์		ความหมาย
	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	
	๒. สไบ	sa ² baj ¹	ผ้าแถบคาดอกผู้หญิงให้เอวียงบ่า ข้างใดข้างหนึ่ง ทำด้วยผ้าไหม ผ้าฝ้าย เป็นต้น
	๓. ไส่ล่ง	sa ² lo:ŋ ²	ผ้าถุงเป็นถุง มีลวดลายต่างๆ คล้ายผ้าถุงของชาวมลายู เป็นต้น
๔. สิ่งของเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	๑. ก้นไก	kan ¹ kaj ¹	เครื่องใช้ชนิดหนึ่งมี ๒ ขา ทำด้วยเหล็กชนิดบาง หรืออะลูมิเนียม มีคม ใช้ตัดสิ่งของเช่น ผ่า กระดาษ เป็นต้น
	๒. กาแฟ	ka: ¹ fɛ: ³	ชื่อเครื่องดื่มชนิดหนึ่ง ทำจากเมล็ดต้นกาแฟ เมล็ดแก่คั่วแล้วบดเป็นผงสีดำ ใช้ชงเป็นเครื่องดื่ม ในเมล็ดกาแฟมีสารเคมีชนิดหนึ่ง เรียกว่า คาเฟอีน
	๓. กำไล	kam ¹ laj ³	เครื่องประดับสำหรับสวมข้อมือ ข้อเท้า ทำด้วยเงินหรือทอง เป็นต้น มีลักษณะเป็นวงกลม
	๔. ปฏิทิน	pa ¹ ti: ² chin ³	แบบสำหรับดูวัน เดือน ปี
	๕. ปะทัด	pa ² that ¹	เครื่องดอกไม้ไฟของจีน ทำด้วยกระดาษสีแดงอัดแน่นห่อดินปืน รูปร่างคล้ายบุหรี มีขนวนสำหรับจุด มีเสียงดัง มีความหมายตรงกับ “กะโปก” ในภาษาถิ่นอุบลราชธานี
	๖. พนัง	pha ⁴ nan ⁴	เครื่องกัน เครื่องกำบัง หรือสิ่งที่มีลักษณะคล้ายกัน เช่น ผ้าม่าน เป็นต้น

ตาราง ๙ (ต่อ)

ประเภท	รายการคำศัพท์		ความหมาย
	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	
	๗. สวิง	sa ² wiŋ ⁵	เครื่องช้อนปลาชนิดหนึ่ง ถักเป็นร่างแห ลักษณะเป็นถุง มักใช้ไม้หรือหวายทำเป็นขอบปาก
	๘. สบู	sa ² bu: ¹	สิ่งที่ผลิตขึ้นโดยนำไขมันสัตว์ เช่น ไขวัว หรือน้ำมันพืช เช่น น้ำมันมะพร้าว น้ำมันมะกอก ไปต้มกับโซเดียมไฮดรอกไซด์ จะได้สบู่แข็ง หรือนำไปต้มกับโพแทสเซียม - ไฮดรอกไซด์ จะได้สบู่อ่อน ใช้ชำระล้างและซักฟอก
	๙. สำลี	sam ⁵ li: ³	ชื่อเรียกปุ๋ยฝ้ายที่นำมาฟอกให้ขาวปราศจากไขมันและสิ่งแปลกปลอมอื่นๆ เพื่อใช้ในทางการแพทย์เป็นต้น

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำเดียวหลายพยางค์ที่ออกเสียงคล้ายกับภาษากรุงเทพฯ และมีความหมายตรงกัน มีจำนวน ๒๔ คำ ซึ่งคำเหล่านี้เป็นคำร่วมที่มีใช้ทั้งสองภาษา

คำเดียวพยางค์เดียวบางส่วนเป็นคำดั้งเดิมของภาษาถิ่นอุบลราชธานี คำเหล่านี้เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะ มีใช้ในภาษาถิ่นอุบลราชธานีเท่านั้น บางส่วนเป็นคำที่มีวิธีการออกเสียงและความหมายคล้ายกับภาษากรุงเทพฯ อาจ会有ความแตกต่างกันเล็กน้อยตรงการออกเสียงที่เป็นแบบภาษาถิ่นอุบลราชธานี เพราะภาษาถิ่นอุบลราชธานีจะออกเสียงพยัญชนะต้นบางเสียงหรือพยัญชนะควบกล้ำไม่ตรงกับภาษากรุงเทพฯ คำศัพท์ประเภทนี้เป็นคำศัพท์ที่กลุ่มวัยรุ่นวัยกลางคน และผู้สูงอายุใช้และเข้าใจมากที่สุด

บทที่ ๔

วิเคราะห์การสร้างคำ

ในบทนี้จะเป็นการวิเคราะห์คำสร้างใหม่ของคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานี โดยแยกประเภทของระบบการสร้างคำที่พบเป็น ๔ ประเภท คือ คำประสม คำซ้อน และคำยืม สรุปได้ดังนี้

คำสร้างใหม่

๑. คำประสม

๑.๑ คำเดียว ๒ คำ รวมกัน

๑.๑.๑ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำนาม

๑.๑.๑.๑ การประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่

๑.๑.๑.๒ การประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม

๑.๑.๒ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำกริยา

๑.๑.๒.๑ การประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่

๑.๑.๒.๒ การประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม

๑.๑.๓ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำวิเศษณ์

๑.๑.๔ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำบุพบท

๑.๑.๕ คำประสมที่เป็นคำกริยาประสมกับคำนาม

๑.๒ คำเดียว ๓ คำ รวมกัน

๑.๒.๑ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับ คำนาม และคำนาม

๑.๒.๑.๑ การประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่

๑.๒.๑.๒ การประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม

๑.๒.๒ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับ คำนาม และคำกริยา

๑.๒.๓ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับ คำกริยา และคำนาม

๒. คำซ้อน

๒.๑ คำซ้อนเพื่อความหมาย

๒.๒ คำซ้อนเพื่อเสียง

๓. คำยืม

คำสร้างใหม่

เมื่อสังคมมีความเจริญขึ้นคำมูลหรือคำพื้นฐานเท่าที่ใช้อยู่จะไม่เพียงพอ จึงเกิดระบบการสร้างคำใหม่ๆ เช่น การประสมคำ การซ้อนคำ และการยืมคำ คำแต่ละแบบดังกล่าวมีวิธีการสร้างต่างๆ กัน บางคำเมื่อสร้างแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษาทำให้เกิดรูปคำใหม่ขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. คำประสม

คำประสม คือ การสร้างคำโดยการนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ ๒ หน่วย ซึ่งอาจจะทำหน้าที่เป็นคำนาม คำบุพบท เป็นต้น มาประสมกัน เกิดเป็นคำที่มีความหมายใหม่ ๑ หน่วยความหมาย โดยอาจมีเค้าความหมายเดิมอยู่มากหรือน้อยก็ได้ แบ่งได้ ๒ กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

๑.๑ คำเดียว ๒ คำ รวมกัน

๑.๑.๑ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำนาม แบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๑.๑.๑ การประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่ คือ การสร้างคำโดยการนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ ๒ หน่วยประสมกัน เกิดเป็นคำที่มีความหมายใหม่ เช่น ลูกเสือ, แมวป่า, และแม่น้ำ เป็นต้น ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๑๐ ตารางแสดงคำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำนามเพื่อให้เกิดความหมายใหม่

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบ สิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย	๑. ชั้นบันได (ชั้น + บันได) ชั้น = ชั้นที่ทำลดหลั่น กันเป็นลำดับ บันได = สิ่งที่ทำเป็น ขั้นๆ สำหรับก้าวขึ้นลง	khan ² ban ¹ daj ¹	สิ่งที่ทำเป็นขั้นๆ สำหรับ ก้าวขึ้นลง จำนวนชั้นของ บันไดโดยมากมีจำนวน เป็นเลขคู่ เนื่องจากความ เชื่อดิชนที่ว่า "คืออยู่คู่หนึ่ง" จึงนิยมสร้างบันไบบ้านให้ มีจำนวนชั้นเป็นเลขคู่ จะได้เป็นที่อยู่อันมั่นคง
	๒. เจึงชาย (เจึง + ชาย) เจึง = ชายหรือปลาย ของบางสิ่งบางอย่างที่ ยื่นออกมา ชาย = ส่วนริมหรือ ปลายของสิ่งบางอย่าง	sa: ² 3sa: ² j ³	ไม้เครื่องเรือนรูปแบบ สำหรับรับชายคาเรือนที่ไม่มี มิกลอน
	๒. ท่อน้ำ (ท่อ + น้ำ) ท่อ = สิ่งสำหรับให้สิ่ง อื่น เช่น น้ำ เป็นต้น ผ่านไปได้ มักมี ลักษณะกลม รูปทรงกระบอกขนาด ใหญ่ น้ำ = ของเหลวใส ไม่มี สี กลิ่น รส ใช้ดื่มกิน หรือชำระล้างสิ่ง สกปรก เป็นต้น	tho: ¹ na:m ³	วัสดุทำด้วยพลาสติก เป็นต้น ลักษณะกลม และ ยาว ภายในมีรู เป็นสิ่ง สำหรับให้สิ่งอื่น เช่น น้ำ ผ่านไปได้

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๓. ฝาเหือน (ฝา + เหือน) ฝา = เครื่องกั้นด้าน นอกหรือเครื่องกั้นแบ่ง ห้องของตัวเรือน ทำด้วยปูนหรือไม้ เป็นต้น เหือน = สิ่งปลูกสร้าง สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย	fa:ʰuan³	ฝาที่ก่อด้วยอิฐ แล้วฉาบ ปูนให้เรียบ เพื่อใช้เป็นฝา ของบ้าน หรือ สิ่งที่มี ลักษณะคล้ายคลึงกัน
	๔. ลกไก่ (ลก + ไก่) ลก = คอกสำหรับให้ สัตว์ เช่น ไก่ และหมู อยู่, เล้า ก็ใช้ ไก่ = ชื่อสัตว์จำพวก นก บินได้ระยะสั้น หากินตามพื้นดิน ตกไข่ก่อนแล้วจึงฟัก เป็นตัว	lok¹kaj¹	คอกสำหรับให้ไก่อยู่ ทำด้วยไม้ไผ่ซี่ก ติเป็นกรง อยู่ใต้ถุนบ้าน
	๕. ลางน้ำ (ลาง + น้ำ) ลาง = ร่องเป็นทาง สำหรับให้น้ำไหล น้ำ = ของเหลวใส ไม่มี สี กลิ่น รส ใช้ดื่มกิน หรือชำระล้างสิ่ง สกปรก เป็นต้น	la:ŋ³na:m³	รางสำหรับรับน้ำฝนจาก ชายคาบ้าน มักทำด้วย สังกะสียาวเป็นแนวไปตาม ชายคา

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๖. ลานบ้าน (ลาน + บ้าน) ลาน = บริเวณที่ว่าง, สนาม บ้าน = สิ่งปลูกสร้าง สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย	la:n ³ ba:n ³	ลานหรือสนามของพื้นที่ บ้าน เป็นที่จอดรถหรือทำ กิจกรรมอื่นๆ ที่ต้องใช้พื้นที่ กว้าง เช่น ออกกำลังกาย นั่งเล่น เป็นต้น เดิน ก็ใช้
	๗. ลูกคั่นได (ลูก + คั่นได) ลูก = ผู้มีกำเนิดจาก แม่ คั่นได = สิ่งที่ทำเป็น ชั้นๆ สำหรับก้าวขึ้นลง	lu:k ³ khan ³ daj ¹	สิ่งที่ทำเป็นชั้นๆ สำหรับ ก้าวขึ้นลง จำนวนชั้นของ บันไดโดยมากมีจำนวน เป็นเลขคี่ เนื่องจากความ เชื่อดั้งเดิมที่ว่า "คืออยู่คู่หนี" จึงนิยมสร้างบันไบบ้านให้ มีจำนวนชั้นเป็นเลขคี่ จะได้เป็นที่อยู่อันมั่นคง ชั้นบันได ก็ใช้
	๘. โลงลด (โลง + ลด) โลง = สิ่งปลูกสร้างที่มี หลังคาคลุม ปกติพื้น ติด อยู่ กั บ ดิ น ใช้สำหรับเก็บของ เป็นต้น ลด = ยานที่มีล้อ สำหรับเคลื่อนที่ไป	lo:ŋ ³ lot ¹	สิ่งปลูกสร้างที่มีหลังคา คลุม ปกติพื้นอยู่ติดกับดิน ใช้เก็บรถยนต์ หรือ เครื่องใช้ไม้สอยอื่นๆ เป็นต้น

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๙. วงกบ (วง + กบ) วง = รูปที่มีเส้นโค้งเข้า มาบรรจบกัน ล้อมรอบ เป็นขอบเขตสิ่งใดสิ่ง หนึ่ง กบ = ชื่อสัตว์สี่เท้า ชนิดครึ่งบกครึ่งน้ำ	won ³ kop ⁵	กรอบประตูหรือหน้าต่าง ทำด้วยไม้ หรือเหล็ก
	๑๐. ส่างท้อ (ส่าง + ท้อ) ส่าง = บ่อน้ำ มีดินเป็น ผนัง ปากบ่อกว้าง ประมาณ ๒ – ๔ เมตร ความลึกของบ่อตาม ระยะที่ขุดพบตาน้ำ ใช้เป็นแหล่งน้ำอุปโภค บริโภค ท้อ = สิ่งสำหรับให้สิ่ง อื่น เช่น น้ำ เป็นต้น ผ่านไปได้ มักมี ลักษณะกลม รูปทรงกระบอกขนาด ใหญ่	sa:n ² tho: ¹	บ่อน้ำที่ใช้ท่อนไม้หรือท่อนปูน กันไว้

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๑. เสาตั้ง (เสา + ตั้ง) เสา = ท่อนไม้ ใช้เป็น หลักหรือเป็นเครื่อง รองรับตัวเรือน แต่ละ บ้านจะมีจำนวนเสา เป็นเลขคี่ เนื่องจาก ความเชื่อที่ว่า “คืออยู่คู่ หนี” จึงนิยมสร้างบ้าน ให้มีจำนวนเสาเป็น เลขคี่ จะได้เป็นที่อยู่ อันมั่นคง ตั้ง = เสาเรือนเครื่อง สับที่ตั้งอยู่กึ่งกลางบน หลังรอดขึ้นไปรับอกไก่	saw ⁵ daŋ ³	เสาที่ตั้งอยู่กึ่งกลางบนรอด ขึ้นไปรับอกไก่ ขนาดขึ้นอยู่กับ กับการรับน้ำหนักของ โครงสร้างแต่ละบ้าน
	๑๒. ห้องน้ำ (ห้อง + น้ำ) ห้อง = ส่วนของเรือน หรือตึก เป็นต้น มีฝา กั้นเป็นตอนๆ น้ำ = ของเหลวใส ไม่มี สี กลิ่น รส ใช้ดื่มกิน หรือชำระล้างสิ่ง สกปรก เป็นต้น	hɔŋ ² na:m ³	ห้องสำหรับอาบน้ำ มีผนัง กั้นมิดชิด อาจมีส้วมอยู่ ภายในห้องอาบน้ำด้วย

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๓. ออกไก่ (ออก + ไก่) ออก = ส่วนของร่างกาย ด้านหน้า อยู่ระหว่าง คอกับท้อง ไก่ = ชื่อสัตว์ปีก จำพวกนก บินได้ใน ระยะสั้น หากินตาม พื้นดิน ตกใช้ก่อนแล้ว จึงฝึกเป็นตัว	ʔok ⁵ kaj ¹	ไม้เครื่องเรือนที่พาดบนเสา ตั้ง เป็นสันหลังคา
	๑๔. โฮงกะบอง (โฮง + กะบอง) โฮง = สิ่งปลูกสร้างที่มี หลังคาคลุม ปกติพื้น อยู่ติดกับดิน สำหรับ เป็นที่อยู่อาศัย ประกอบกร หรือไว้ สิ่งของเป็นต้น กะบอง = ของใช้ สำหรับจุดไฟให้สว่าง หรือทำเชื้อเพลิง ทำด้วยไม้ผุหรือเปลือก เส มี ด ค ล ก กับ น้ำมันยางแล้วห่อด้วย ใบไม้เป็นดุ้นยาวๆ มัดเป็นท่อนๆ	ho:ŋ ³ ka ² bo:ŋ ¹	โรง เรือน ที่มีที่วางได้ เพื่อจุดไฟให้มีแสงสว่าง

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ ในบ้าน	๑. กับไฟ (กับ + ไฟ) กับ = กล้อง, กลัก ไฟ = ผลจากปฏิกิริยา เคมีซึ่งก่อให้เกิดความ ร้อน แสงสว่าง และ เปลว ทำให้ลูกไหม้สิ่ง ต่างๆ ได้	kap ⁵ faj ³	เครื่องขีดไฟชนิดหนึ่ง ซึ่งใช้ ก้านไม้ชุบปลายข้างหนึ่ง ด้วยสารเคมีให้เป็นตุ้ม เรียกว่า หัวไม้ขีด ใช้ขีดกับ ผิวที่ฉาบด้วยสารเคมีซึ่งมี ฟอสฟอรัสแดง เป็น องค์ประกอบสำคัญทำให้ เกิดไฟขึ้น
	๒. กะจกเงา (กะจก + เงา) กะจก = แก้วที่ทำเป็น แผ่น เงา = ส่วนที่มีดเพราะ มีวัตถุบังแสงทำให้เห็น เป็นรูปของวัตถุนั้น	ka ² cok ⁵ ŋaw ³	แผ่นกระจกฉาบด้านหลัง ด้วยแผ่นบางๆ ของโลหะ เงิน หรือโลหะเจือปรอท แล้วทาสีทับ ใช้ส่องหน้า เป็นต้น
	๓. กะด้อข้าวปุ้น (กะด้อ+ข้าวปุ้น) กะด้อ = ไม้ไผ่เหลา เป็นเส้น สานเป็นรูป กลมๆ คล้ายลูก ฟุตบอล ใช้เตะเล่น คล้ายการเล่นลูก ฟุตบอล, เครื่องสาน ด้วยไม้ไผ่ รูปโค้ง คล้ายกระซอน ด้ามจับ ลักษณะยาว ไข้อย ผลไม้ในที่สูง	ka ² to: ³ - khaw ² pun ³	ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่ รูปโค้ง มีด้ามจับทำด้วยไม้ ไผ่ยื่นออกมา คล้าย กระซอน ใช้สำหรับตัก ขนมจีน

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	ข้าวปั้น = อาหารชนิดหนึ่ง ทำด้วยข้าวสารเหนียวหมักน้ำ แล้วนำไปตำให้ละเอียด ผสมน้ำคั้นให้เข้ากันดี กรองด้วยผ้าบางๆ ปั้นเป็นก้อน นำไปต้มให้สุก แล้วนำไปบีบให้เป็นเส้นในน้ำเดือด ด้วย 'เผียน'		
	๔. แก้วน้ำ (แก้ว + น้ำ) แก้ว = ภาชนะทำด้วยแก้ว หรือพลาสติก รูปทรงกระบอกสำหรับใส่น้ำหรือสุรา เป็นต้น	ke:w ³ na:m ³	ภาชนะทำด้วยแก้ว หรือพลาสติก รูปทรงกระบอกสำหรับใส่น้ำหรือสุรา เป็นต้น
	น้ำ = ของเหลวใส ไม่มีสี กลิ่น รส ใช้ดื่มกิน หรือชำระล้างสิ่งสกปรก เป็นต้น		

หมายเหตุ เครื่องหมาย ' ' ใช้แทนคำที่ได้กล่าวไว้แล้ว

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๕. ซ้อนซา (ซ้อน + ซา) ซ้อน = เครื่องใช้ สำหรับตักของกิน ทำ ด้วยสังกะสีเคลือบ หรือสแตนเลส เป็นต้น มีที่จับยื่นออกมา ซา = ช้อนไม้ต้นขนาดเล็กชนิดหนึ่ง ใบใช้ขง เป็นเครื่องตัก	sw:kʰsaː³	เครื่องใช้ทำด้วยสแตนเลส เป็นต้น มีด้ามจับ ขนาดเล็กกว่าซ้อนที่ใช้ตัก อาหาร ใช้สำหรับตักของ กิน เช่น ขนม หรือขง เครื่องดื่ม เป็นต้น
	๖. ซ้อนโต๊ะ (ซ้อน + โต๊ะ) ซ้อน = เครื่องใช้ สำหรับตักของกิน ทำ ด้วยสังกะสีเคลือบ หรือสแตนเลส เป็นต้น มีที่จับยื่นออกมา โต๊ะ = สิ่งที่ทำด้วยไม้ เป็นต้น พื้นราบ เป็น รูปต่างๆ มีขา สำหรับ เป็นที่เขียนหนังสือ หรือวางสิ่งของต่างๆ	sw:kʰtoʔ¹	เครื่องใช้ทำด้วยสแตนเลส เป็นต้น มีด้ามจับ ขนาดใหญ่กว่าซ้อนทั่วไป ใช้สำหรับตักของกิน

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๗. ซามอ้าง (ซาม + อ้าง) ซาม = ภาชนะทำด้วย กระเบื้อง อะลูมิเนียม เป็นต้น รูปร่างด้วย ขนาดใหญ่ สำหรับใส่ อาหาร อ้าง = ภาชนะรูปทรง กลม ปากผายก้นตื้น ทำด้วยวัสดุหลายชนิด เช่น อะลูมิเนียม พลาสติก เป็นต้น ใช้ใส่ น้ำ	sa:m ³ 7a:ŋ ¹	ภาชนะทำด้วยสังกะสี อะลูมิเนียม พลาสติก เป็นต้น รูปร่างกะละมัง มีขนาดใหญ่ ใช้ใส่น้ำเพื่อ ซักผ้า ล้างจานซาม เป็นต้น
	๘. เตาด่าน (เตา + ด่าน) เตา = ที่สำหรับก่อไฟ หุงต้มหรือเผาสิ่งต่างๆ ตามปกติใช้ฟืนหรือ ถ่าน ถ้าใช้สิ่งอื่นๆ เป็นเชื้อเพลิง เรียก ตามสิ่งนั้นๆ เช่น เตาแก๊ส, เตาไฟฟ้า ถ่าน = ไม้ที่เผาแล้วจน สุกมีสีดำ ใช้เป็น เชื้อเพลิง	taw ¹ tha:n ¹	ที่สำหรับก่อไฟหุงต้มหรือ เผาสิ่งต่างๆ โดยใช้ถ่าน เป็นเชื้อเพลิง

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๙. เตหาฮาง (เตา + ฮาง) เตา = ที่สำหรับก่อไฟ หุงต้มหรือเผาสีงต่าง ๆ ตามปกติใช้ฟืนหรือ ถ่าน ถ้าใช้สิ่งอื่น ๆ เป็น เชื้อเพลิง เรียกตามสิ่ง นั้น ๆ เช่น เตาก๊าซ, เตาไฟฟ้า ฮาง = ร่องเป็นทาง สำหรับให้น้ำไหล เป็นต้น	taw ¹ ha:ŋ ³	ที่สำหรับก่อไฟหุงต้มหรือ เผาสีงต่าง ๆ โดยชุดลงไป ในดิน แล้วทำรางสำหรับ ใส่ฟืน
	๑๐. ถั่วยกาแฟ (ถั่ว + กาแฟ) ถั่ว = ภาชนะก้นลึก มีรูปต่างๆ ทำด้วย เครื่องเคลือบดินเผา หรือกระเบื้อง เป็นต้น สำหรับใส่น้ำหรือของ บริโภค	thuaj ² ka: ¹ fɛ: ³	แก้วทรงเตี้ย ทำด้วยแก้ว หรือกระเบื้อง เป็นต้น มีหู สำหรับจับหรือยกหนึ่งข้าง ใช้สำหรับใส่เครื่องดื่ม เช่น ชา กาแฟ เป็นต้น

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	กาแฟ = ชื่อเครื่องดื่มชนิดหนึ่ง ทำจากเมล็ดต้นกาแฟ เมล็ดแก่คั่วแล้วบดเป็นผงสีดำ ใช้ชงเป็นเครื่องดื่มในเมล็ดกาแฟมีสารเคมีชนิดหนึ่ง เรียกว่า กาเฟอีน		
	๑๑. ถ้วยอีเล้ง (ถ้วย + อีเล้ง) ถ้วย = ภาชนะก้นลึก มีรูปต่างๆ ทำด้วยเครื่องเคลือบดินเผา หรือกระเบื้อง เป็นต้น สำหรับใส่น้ำหรือของบริโภค อีเล้ง = ให้เรียกถ้วยหรือครกขนาดใหญ่	thuaɯ ² ʔiː ¹ lɛːŋ ³	ภาชนะก้นลึก มีรูปต่างๆ ทำด้วยเครื่องเคลือบดินเผาหรือกระเบื้อง เป็นต้น ขนาดใหญ่ สำหรับใส่น้ำหรือของบริโภค
	๑๒. ถังขยะ (ถัง + ขยะ) ถัง = ภาชนะทำด้วยไม้ หรือโลหะ เป็นต้น มีรูปร่างต่างๆ กัน โดยมากใช้ตักน้ำหรือตวงสิ่งของ ขยะ = หยากเยื่อมูลฝอย	than ⁵ kha ² ja ⁵	ภาชนะทำด้วยไม้ พลาสติก หรือโลหะ เป็นต้น มีรูปร่างต่างๆ กัน ใช้สำหรับใส่ขยะมูลฝอย

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๓. ถังซี่ไฉ่ (ถัง + ซี่ไฉ่) ถัง = ภาชนะทำด้วย ไม้ หรือโลหะ เป็นต้น มี รู ป ร ำ ง ต ำ ง ๆ กัน โดยมากใช้ตักน้ำ หรือตวงสิ่งของ ซี่ไฉ่ = หยากเยื่อมูล ฝอย	than ⁵ khi: ² ŋia ³	ภา ช ณะ ทำ ด้วย ไม้ พ ล าส ตិ ก หรือ โลหะ เป็น ดั น มี รู ป ท ร ง ต ำ ง ๆ กัน ใช้ สำหรับ ใส่ ขยะ มูล ฝอย มีความหมายตรงกับ ถังขยะ ในภาษามาตรฐาน
	๑๔. มีดขอ (มีด + ขอ) มีด = เครื่องใช้ ฟัน ผ่า จัก เหลา เป็นต้น ทำด้วยโลหะ เช่น เหล็ก ใบมีดลักษณะ เป็นแผ่น รูปยาวรี มีคมด้านหนึ่ง มีสันอยู่ อีกด้านหนึ่ง ด้ามมัก ทำด้วยไม้หรือเขาสัตว์ ขอ = ไม้หรือเหล็กที่ งอๆ สำหรับชัก เกี่ยว แขวน หรือสับ เช่น ใช้เกี่ยวถึงเพื่อหย่อน ถังลงไปตักน้ำในบ่อ	mi:t ³ khɔ: ⁵	มี ด ขนาด ใหญ่ ทำ ด้วย เหล็กกล้า ใบมีดยาว ปลายงอเป็นรูปขอ ด้ามยาว ๑ - ๒ ศอก ใช้สำหรับเกี่ยว ตัด ลิด เป็น ดั น

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๕. มีดซุย (มีด + ซุย) มีด = เครื่องใช้ พั่น ผ่า จัก เหล่า เป็นต้น ทำด้วยโลหะ เช่น เหล็ก ใบมีดลักษณะ เป็นแผ่น รูปยาวรี มีคมด้านหนึ่ง มีสันอยู่ อีกด้านหนึ่ง ค้ำมมัก ทำด้วยไม้หรือเขาสัตว์ ซุย = มีดชนิดหนึ่ง รูปเรียวแหลม	mi:t ³ suj ³	มีดขนาดย่อม ทำด้วย เหล็กกล้า ใบมีดมีขนาด เล็ก ปลายแหลม สันหนา คมบาง ยาวประมาณ ๑ คืบ ค้ำมสัน ใช้พกเป็น อาวุธ
	๑๖. มีดเซีย (มีด + เซีย) มีด = เครื่องใช้ พั่น ผ่า จัก เหล่า เป็นต้น ทำด้วยโลหะ เช่น เหล็ก ใบมีดลักษณะ เป็นแผ่น รูปยาวรี มีคมด้านหนึ่ง มีสันอยู่ อีกด้านหนึ่ง ค้ำมมัก ทำด้วยไม้หรือเขาสัตว์	mi:t ³ sia ³	เครื่องใช้ชนิดหนึ่งมี ๒ ขา ทำจากเหล็กชนิดบางหรือ อะลูมิเนียม เป็นต้น ใช้สำหรับตัดสิ่งของเช่น ผ่า กระดาษ เป็นต้น

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	เซี่ย = เครื่องใช้ชนิด หนึ่งมี ๒ ขา ทำด้วย เหล็กชนิดบางหรือ อะลูมิเนียม เป็นต้น ใช้สำหรับตัดสิ่งของ เช่น ผ้า กระดาษ เป็นต้น		
	๑๗. มีดตอก (มีด + ตอก) มีด = เครื่องใช้ ฟัน ผ่า จัก เหล็ก เป็นต้น ทำด้วยโลหะ เช่น เหล็ก ใบบิดลักษณะ เป็นแผ่น รูปยาวรี มีคมด้านหนึ่ง มีสันอยู่ อีกด้านหนึ่ง ด้ามมัก ทำด้วยไม้หรือพลาสติก ตอก = ไม้ไผ่ที่จักเป็น เส้นแบนยาว สำหรับ ผูก มัด หรือสานสิ่ง ต่างๆ	mi:tʰɔ:k²	มีดขนาดกลาง ทำด้วย เหล็กกล้า ใบบิดรูปร่าง ป้าน สันหนา คมบาง ด้ามยาว และมีปลายอน ขึ้นคล้ายคันธนู ใช้สำหรับ จักตอก เหล็กไม้หรือหวาย

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๘. เยียหมาก (เยีย + หมาก) เยีย = สิ่งปลูกสร้าง สำหรับเก็บข้าวเปลือก ข้าวโพด เป็นต้น มีความหมายตรงกับ ยุงฉาง ในภาษา มาตรฐาน หมาก = ปาล์มชนิด หนึ่ง ผลมีรสฝาด ใช้เคี้ยวกินกับปูน พลุ	jia ³ ma:k ²	ภาชนะรูปกลมอย่างขัน ปากเปิด ไม่มีฝา สำหรับใส่ อุปกรณ์ที่ใช้ในการกิน หมาก
	๑๙. สากกะเบือ (สาก + กะเบือ) สาก = เครื่องใช้ทำ ด้วยไม้ หรือ หิน เป็นต้น สำหรับตำ ใช้คู่กับครก กะเบือ = เพี้ยนมาจาก ข้าวเบือ คือข้าวสารที่ ตำละเอียด ใช้ประสม กับน้ำแกงเพื่อให้ แกงข้น	sa:k ² ka ² bwa ¹	เครื่องใช้ทำด้วยไม้หรือหิน ใช้คู่กับครก สำหรับตำ น้ำพริก เป็นต้น

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒๐. หม้อขาว (หม้อ + ขาว)	mo: ² kha:ŋ ⁵	ภาชนะชนิดหนึ่ง ทำด้วย เหล็กขาว ซึ่งเป็นเหล็กกล้า มีรูปทรงต่างๆ มีหูจับ ๒ ข้าง ใช้ใส่ของหรือใช้งาน บางอย่าง มีความทนทาน กว่าหม้อทั่วไป
	หม้อ = ภาชนะชนิด หนึ่ง มีรูปทรงต่างๆ มีหูจับ ๒ ข้าง ใช้ใส่ ของ หรือ ใช้งาน บางอย่าง เรียกตาม สิ่งที่ใช้ทำ เช่น หม้อ ทอง เหลือง หม้ออะลูมิเนียม เป็นต้น ขาว = เหล็กชนิดหนึ่ง ไม่เป็นสนิม แข็งแต่ เปราะ ผลิตจากแร่ที่อยู่ ตามหิน		
	๒๑. หม้อดิน (หม้อ + ดิน)	mo: ² din ¹	ภาชนะประเภทหนึ่งทำ ด้วยดินเผาเคลือบ มีหูจับ ๒ ข้าง มีฝาปิดทำจากดิน เผาเช่นกัน ใช้ต้ม แกง ได้เหมือนหม้อทั่วไป
	หม้อ = ภาชนะชนิด หนึ่ง มีรูปทรงต่างๆ มี หูจับ ๒ ข้าง ใช้สำหรับ ใส่ของหรือใช้งาน บางอย่าง เรียกตามสิ่ง ที่ใช้ทำ เช่น หม้อทอง เหลือง หม้ออะลูมิเนียม เป็นต้น		

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	ดิน = วัตถุธาตุของพื้น โลก ที่ใช้สำหรับปลูก พืชผลหรือบ้านสิ่งต่างๆ เป็นต้น		
	๒๒. ไหแค	haj ⁵ khe: ³	ภาชนะทำด้วยดินเผา
	(ไห + แค)		เคลือบ มีปากเล็ก ก้นเล็ก
	ไห = ภาชนะเคลือบ		กลางป่อง ใช้ใส่เหล้าสาโท
	ดินเผา มีปากเล็ก		
	ก้นเล็ก กลางป่อง		
	ใช้ใส่สิ่งของ เช่น		
	กระเทียมดอง, เกลือ,		
	ปลาร้า เป็นต้น		
	แค = เหล้าที่หมักด้วย		
	ข้าวกล็องนี้้ง สรโท		
	ก็ใช้		
	๓๕. ไหซอง	haj ⁵ so: ³	ไหชนิดหนึ่งทำด้วยดินเผา
	(ไห + ซอง)		เคลือบ รูปสูง ปากเล็กแคบ
	ไห = ภาชนะเคลือบ		ใช้ใส่ปลาร้า
	ดินเผา มีปากเล็ก ก้น		
	เล็ก กลางป่อง ใช้		
	สำหรับใส่สิ่งของ เช่น		
	กระเทียมดอง, เกลือ,		
	ปลาร้า เป็นต้น		
	ซอง = ซอกหรือช่องที่		
	มีลักษณะแคบ		

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒๔. ไหปาแตก (ไห + ปาแตก) ไห = ภาชนะเคลือบ ดินเผา มีปากเล็ก ก้นเล็ก กลางป่อง ใช้สำหรับใส่สิ่งของ เช่น กระเทียมดอง, เกลือ, ปลาร้า เป็นต้น ปาแตก = ปลานมก เกลือใส่ข้าวคั่ว มีความหมายตรงกับ ปลาร้า ในภาษา มาตรฐาน	haj ⁵ pa: ¹ de:k ²	ภาชนะสำหรับใส่ปลาร้า ทำด้วยดินเผาเคลือบ มีปากเล็ก ก้นเล็ก กลางป่อง มีฝาปิด บนปาก ไหมีร่องสำหรับใส่ซี่ไถ่ เพื่อกันแมลงตอมปลาร้าที่ อยู่ในไห
๓ สิ่งของเครื่องใช้ที่ ทำด้วยผ้า	๑. ชุดไทย (ชุด + ไทย) ชุด = ของที่คลุมเข้าเป็น แบบเดียวกัน ไทย = ชื่อประเทศไทย ชนเชื้อชาติไทย	sut ¹ thaj ³	เครื่องแต่งกายแบบไทย ประกอบด้วยตัวเสื้อ ผู้หญิงนุ่งผ้าถุง ผู้ชายสวม กางเกงหรือโจงกระเบน
	๒. ถุงเท้า (ถุง + เท้า) ถุง = เครื่องใช้สำหรับ ใส่สิ่งของ ทำด้วยผ้า หรือกระดาษ ก้นปิด ปากเปิด บางชนิดที่ ปากมีหูรัดหรือหูหิ้ว	thun ⁵ thaw ³	เครื่องใช้สำหรับสวมเท้า ทำด้วยผ้า มีลักษณะยืด หรือหดได้

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	เท้า = อวัยวะส่วนล่างสุดของคนหรือสัตว์ นับตั้งแต่ได้ข้อเท้าลงไป สำหรับยืนหรือเดิน เป็นต้น		
	๓. ถุงมือ (ถุง + มือ) ถุง = เครื่องใช้สำหรับใส่สิ่งของ ทำด้วยผ้าหรือกระดาษ เป็นต้น กันปิด ปากเปิด บางชนิดที่ปากมีหูรัดหรือหูหิ้ว มือ = อวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายอยู่ต่อจากปลายแขน ประกอบด้วยฝ่ามือและนิ้วมือ	thun ⁵ mw: ³	เครื่องใช้สำหรับสวมมือ ทำจากวัสดุต่างๆ เช่น ไหม ผ้า หนังสัตว์ เป็นต้น มีลักษณะยืดหรือหดได้
	๔. ปอกหมอน (ปอก + หมอน) ปอก = เครื่องที่ทำสำหรับสวมสิ่งของต่างๆ หมอน = เครื่องสำหรับหนุนศีรษะหรือหนุนสิ่งต่างๆ เป็นต้น	pw:k ² mw:n ⁵	เครื่องสำหรับสวมหมอน ทำด้วยผ้า เป็นต้น เย็บเป็นรูปคล้ายถุง หรือตามรูปของหมอน ใช้ห่อหุ้มหมอนเพื่อป้องกันความสกปรก

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๕. ผ้านวม (ผ้า + นวม) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ฝ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน นวม = สิ่งที่มีของอ่อน นุ่มอยู่ข้างใน เพื่อให้ ความอบอุ่นหรือเพื่อ ป้องกันการเสียดสี การกดดัน การกระทบ เป็นต้น	pha: ² nuam ³	ผ้าที่มีของอ่อนนุ่ม เช่น สำลี หรือใยสังเคราะห์ เป็นต้น อยู่ข้างใน ใช้ห่มเพื่อให้ความอบอุ่น
	๖. ผ้าฟา (ผ้า + ฟา) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ฝ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน ฟา = ผ้าที่ถักเป็นตา ขนาดใหญ่	pha: ² fa: ³	ผ้าห่มชนิดหนึ่ง ใช้ฝ้ายหรือ ไหมถักเป็นแผ่นขนาดใหญ่ ภายในยัดนุ่น
	๗. ผ้าแฮ (ผ้า + แฮ) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ฝ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน	pha: ² he: ³	สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ฝ้าย ไหม เป็นต้น โดยวิธีทอหรือ อัดให้เป็นผืน เนื้อผ้ามี ความละเอียดและบาง

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	แส = ผ้าเนื้อละเอียด		
	และบาง		
	๘. แผอีโป้	phe: ³ i: ¹ po: ³	ผ้าทอดด้วย ฝ้าย ไหม
	(แพ + อีโป้)		เป็นต้น มีลายตาหมากรุก
	แพ = ผ้าที่มีเนื้อสั้น		ใช้ผลัดอาบนํ้า หรือเคียน
	เรียบเป็นมัน เนื้อหนา		ทุง ผ้าขาวม้า ก็ใช้
	หรือบางก็ได้ เดิมทอด		
	ด้วยใยไหม ปัจจุบัน		
	อาจทอดด้วยใย		
	ประดิษฐ์ที่มีลักษณะ		
	คล้ายไหม		
	อีโป้ = ผ้าที่ทอดด้วย		
	ด้ายหรือไหมเส้นใหญ่		
	๙. เสื้อก้าม	swa ² ka:m ³	เสื้อชั้นใน มักทำด้วยผ้ายัด
	(เสื้อ + ก้าม)		ไม่มีแขน ไม่มีปก
	เสื้อ = เครื่องสวมกาย		
	ท่อนบน ทำด้วยผ้า		
	มีหลายแบบ มีชื่อเรียก		
	ต่างกันไป เช่น		
	เสื้อกล้าม เสื้อกัก		
	เป็นต้น		
	ก้าม = มัดเนื้อที่		
	รวมกันเป็นก้อนๆ ใน		
	กายคนและสัตว์		

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๐. หมอนตะพาน (หมอน + ตะพาน) หมอน = เครื่องใช้ทำ ด้วยผ้ายัดนุ่นเป็น รูปทรงต่างๆ สำหรับ หนุนศีรษะ เป็นต้น ตะพาน = ช้อนเต้าน้ำ ชนิดหนึ่ง กระจดอง อ่อนนุ่มมีเชิงแผ่กว้าง จุ่มยืนยาว ตีนเป็น แผ่นแบนคล้ายพาย	mw:n ⁵ ta ² pha:p ³	เครื่องใช้สำหรับหนุนศีรษะ ทำด้วยผ้ายัดนุ่นเป็นรูป สี่เหลี่ยม ขนาดบาง มีลักษณะเหมือน ตะพานน้ำ
	๑๑. หมอนมาศ (หมอน + มาศ) หมอน = เครื่องใช้ทำ ด้วยผ้ายัดนุ่นเป็น รูปทรงต่างๆ สำหรับ หนุนศีรษะ เป็นต้น มาศ = โลหะชนิดหนึ่ง ลักษณะเป็นของแข็งสี เหลือง เนื้ออ่อนมาก ใช้ทำรูปพรรณต่างๆ และทำเงินตรา มีความหมายตรงกับ ทองคำ ในภาษา มาตรฐาน	mw:n ⁵ ma:t ³	เครื่องใช้สำหรับหนุนศีรษะ ทำด้วยผ้ายัดนุ่น เป็นรูป สามเหลี่ยม ที่ขอบและ หน้าหมอนปักด้วยด้ายทอง

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๔. สิ่งของเครื่องใช้ เบ็ดเตล็ด	๑. ก້องแขน (ก້อง + แขน) ก້อง = กำไลแขนหรือ ขา แขน = อวัยวะที่ต่อ จากไหล่ทั้ง ๒ ข้าง	kwɔ̌³khe:n⁵	เครื่องประดับสำหรับสวม ข้อมือ ทำด้วยเงิน หรือทอง เป็นต้น ส่วนใหญ่ มี ลักษณะเป็นวงกลม มีความหมายตรงกับ กำไล แขน ในภาษามาดูรฐาน
	๒. กอบฮูป (กอบ + ฮูป) กอบ = สิ่งทีประกอบ ตามริมวัตถุ เช่น รูปภาพ เป็นต้น ฮูป = รูปที่วาดหรือ เขียนขึ้น	kw:p²hu:p³	สิ่งที่ประกอบตามริม รูปภาพ เพื่อรักษารูปภาพ ให้คงทน ทำด้วยไม้ หรือ พลาสติก เป็นต้น มีกระจก ใสกั้นด้านนอกสุดของ รูปภาพ
	๓. กระดานไฟ กระดาน = ไม้ซุงที่เลื่อย ออกเป็นแผ่นๆ สำหรับ ปูพื้นเรือน ไฟ = ผลจากปฏิกิริยา เคมีซึ่งก่อให้เกิดความ ร้อน แสงสว่าง และ เปลว ทำให้ลูกไหม้สิ่ง ต่างๆ ได้	ka²da:n¹faj³	กระดานสำหรับผู้หญิงนอน อยู่ไฟเมื่อคลอดบุตรแล้ว

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๔. กำไลแขน (กำไล + แขน) กำไล = ชื่อเครื่อง ประดับชนิดหนึ่ง ทำด้วยเงิน ทอง นาค เป็นต้น สำหรับสวม ข้อมือข้อเท้า แขน = อวัยวะที่ต่อ จากไหล่ทั้ง ๒ ข้าง	kam ¹ laj ³ khe:n ⁵	เครื่องประดับชนิดหนึ่ง ทำด้วยเงิน ทอง นาค เป็นต้น ส่วนใหญ่มี ลักษณะเป็นวงกลม สำหรับสวมข้อมือ
	๕. ขี้เกีย (ขี้ + เกีย) ขี้ = อุจจาระ เกีย = สัตว์เลี้ยงลูก ด้วยนมชนิดหนึ่ง ลำตัวมีขนปุย ปีกเป็น แผ่นหนังขนาดใหญ่ เวลาเกาะจะห้อยหัวลง หากินในเวลากลางคืน มีความหมายตรงกับ ค้างคาว ในภาษา มาตรฐาน	khi: ² kia ¹	ชื่อวัตถุเคมีชนิดหนึ่งเกิด จากมูลค้างคาว มีสีดำ ใช้สำหรับทำดินปืน, ดินประสิว ก็ว่า
	๖. เข็มหมุด เข็ม = เหล็กแหลม ขนาดเล็ก ก้นมีรู สำหรับสอดด้าย ใช้เย็บผ้า	khem ⁵ mut ⁵	เข็มที่มีหัวเป็นปุ่ม ใช้ถักด กระดาสหรือผ้า เป็นต้น

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	หมุด = เข็มที่หัวเป็น ปุ่ม ใช้กลัดกระดาษ หรือผ้า เป็นต้น		
	๗. ค้อนขอ (ค้อน + ขอ) ค้อน = เครื่องมือที่มี หัวและด้าม สำหรับ เคาะ ตอก ตี ทับ ขอ = เครื่องดนตรีชนิด หนึ่ง ประเภทสี ทำด้วย กะลามะพร้าว หรือ กระบอกไม้ไผ่ มีคัน และสาย มีหลายชนิด	khɔːn³sɔː¹	เครื่องมือที่มีหัวและด้าม สำหรับ เคาะ ตอก ตี ทับ
	๘. เคื่องเสียง (เคื่อง + เสียง) เคื่อง = สิ่งของสำหรับ ใช้การต่างๆ เสียง = สิ่งที่ได้รับรู้ ด้วยหู	khwan¹sian⁵	เครื่องใช้ สำหรับ ฟัง เพื่อความบันเทิง หรือเพื่อ ผ่อนคลาย เป็นต้น
	๙. โคมไฟ (โคม + ไฟ) โคม = เครื่องครอบ ตะเกียงเพื่อบังลมหรือ บังดับแสงไฟ	khoːm³faj³	เครื่องให้แสงสว่าง ซึ่งมี เครื่องบังแสงไฟที่มี ลักษณะโค้งคล้ายกะลา ใช้ตั้ง หรือแขวน เป็นต้น

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	ไฟ = ผลจากปฏิกิริยาเคมีซึ่งก่อให้เกิดความร้อน แสงสว่าง และเปลว ทำให้ไหม้สิ่งต่างๆ ได้		
	๑๐. ตะไบเล็บ (ตะไบ + เล็บ) ตะไบ = เครื่องมือทำด้วยเหล็ก ใช้ถูไม้หรือโลหะอื่นๆ ให้เกลี้ยงเกลา มีหลายชนิด เล็บ = สิ่งที่มีลักษณะแข็ง อยู่ปลายนิ้วสำหรับป้องกันส่วนของปลายนิ้ว หรือหีบจับ เป็นต้น	ta ² baj ¹ lep ¹	อุปกรณ์แต่งเล็บ มักทำด้วยโลหะ มีลักษณะแบนยาว และมีพื้นผิวด้านหยาบ
	๑๑. ตู้ยา (ตู้ + ยา) ตู้ = เครื่องใช้ทำด้วยวัสดุ เช่น ไม้ เหล็ก เป็นต้น ภายในมักทำเป็นชั้นๆ มีบานปิดเปิดได้ สำหรับเก็บหรือใส่สิ่งของ ยา = สิ่งที่ใช้แก้ป้องกันโรค หรือนำมาร่างกาย	tu: ³ ja: ¹	เครื่องใช้ทำด้วยวัสดุ เช่น ไม้ เหล็ก เป็นต้น ภายในมักทำเป็นชั้นๆ มีบานปิดเปิดได้ ใช้สำหรับเก็บยาต่างๆ

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๒. น้ำเผิง (น้ำ + เผิง) น้ำ = ของเหลว ลักษณะใส ไม่มีสี กลิ่น รส ใช้ดื่ม หรือชำระ ล้างสิ่งสกปรก เป็นต้น เผิง = แมลงชนิดหนึ่ง มีปีกบางใส ๒ คู่ ปีกคู่ หลังเล็กกว่าปีกคู่หน้า ปากใช้ทั้งกัดอาหาร และดูดกินของเหลวได้ ต้องเป็นปล้องๆ มีขน ปกคลุมตามลำตัว รวมตัวอยู่เป็นฝูง แบ่งชั้นวรรณะ เก็บเกสรและน้ำหวาน ดอกไม้มาทำน้ำผึ้ง	nam ² pha:ŋ ²	น้ำหวานที่มีลักษณะชั้น เหนียว ที่แมลงผึ้งเก็บ สะสมเอามาจากดอกไม้ ต่างๆ
	๑๓. นมสาว (นม + สาว) นม = ส่วนของร่างกาย อยู่บริเวณหน้าอก มี ๒ เต้า ผู้หญิงจะมีเต้านม สำหรับผลิตน้ำนมเป็น อาหารสำหรับลูกอ่อน ส่วนผู้ชายมีขนาดเล็ก และไม่มีน้ำนม	nom ³ sa:w ⁵	ไม่ทำเป็นรูปนม ๒ เต้า ใช้สำหรับหนุนหลังแก้ เมื่อย และนวดหลัง นวด เอว แทนมือของคน

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	สาว = หญิงที่มีอายุ พ้นวัยเด็ก นับตาม ความนิยมตั้งแต่ ๑๕ – ๓๐ ปีขึ้นไป		
	๑๔. แป้งฝุ่น (แป้ง + ฝุ่น)	pe:ŋʰfun¹	สิ่งที่เป็นผงละเอียด เป็นผง ขาวๆ สำหรับผัดหน้าหรือ ทาตัว
	แป้ง = สิ่งที่เป็นผง ละเอียด ถ้าใช้ ทำอาหารจะเป็นผงที่ ได้จากเมล็ดพืช ผลไม้ และรากไม้ อีกแบบ หนึ่งเป็นผงขาวๆ สำหรับผัดหน้า		
	ฝุ่น = ดินแห้งหรือสิ่งที่ ละเอียดเป็นผง		
	๑๕. ผักบัว (ผัก + บัว)	fak⁵bua¹	ที่โปรยน้ำให้เป็นฝอย สำหรับอาบน้ำ ติดอยู่ที่ท่อ ประปา มีลักษณะเหมือน ผักบัว
	ผัก = สิ่งที่หุ้ม โดยมาก มีรูปยาวบ้าง กลมบ้าง		
	บัว = ชื่อเรียกไม้ที่มี เหง้ายาวทอดอยู่ใน ตม ใบเป็นแผ่นกลม ขอบเรียบ อยู่ห่างๆ กัน ก้านใบและก้านดอก แข็ง มีหนามสากคาย ชูใบและดอกขึ้นพ้นผิวน้ำ		

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๖. แม่กุญแจ (แม่ + กุญแจ) แม่ = หญิงผู้ให้กำเนิด หรือเลี้ยงดูลูก กุญแจ = เครื่อง สำหรับใส่ประตู หน้าต่าง เป็นต้น เพื่อยึดหรือสลักไม่ให้ เปิดเข้าออกได้	me:'kun'ke:'	เครื่องลั่นประตูหรือหีบ มีลูกกุญแจสำหรับไข ใช้สำหรับล็อกเพื่อความ ปลอดภัย ป้องกันสิ่งของ สูญหาย เป็นต้น
	๑๗. ยาเส้น (ยา + เส้น) ยา = สิ่งที่ใช้แก้หรือ ป้องกันโรค หรือบำรุง ร่างกาย เส้น = สิ่งที่มีลักษณะ เป็นสาย แถว แนว ที่ไม่จำกัดความยาว	ja:'sen ²	ใบยาสูบที่หั่นเป็นฝอย ใช้สำหรับสูบ คนแก่บางคน ใช้สูฟั่นให้หอมและสะอาด
	๑๘. ยาหม่อง (ยา + หม่อง) ยา = สิ่งที่ใช้แก้หรือ ป้องกันโรค หรือบำรุง ร่างกาย หม่อง = คำนำน้ำชื้อ ผู้ขายพม่า	ja:'mɔŋ ²	ขี้ผึ้งลักษณะเป็นครีมข้น เนื้อขี้ผึ้งไม่แข็งมากนัก ที่มี ส่วนผสมของการบูร เมื่อใช้ ทาแล้วจะรู้สึกแสบ เย็น ใช้ทาหรือดมสำหรับแก้ วิงเวียน หรือทาแผลฟกช้ำ

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๙. ลูกกุญแจ (ลูก + กุญแจ) ลูก = ผู้มีกำเนิดจาก แม่ กุญแจ = เครื่อง สำหรับไขประตู หน้าต่าง เป็นต้น เพื่อยึดหรือสลักไม่ให้ เปิดเข้าออกได้	lu:k ³ kuŋ ¹ ce: ¹	เครื่องมือชนิดหนึ่ง ทำด้วย เหล็กหรือทองเหลือง เป็นต้น มีพื้นเรียบอยู่ด้าน หนึ่ง หรือเป็นรอยหยักทั้ง สองด้าน อีกด้านเรียบ ใช้สำหรับไขแม่กุญแจ
	๒๐. สะพานไฟ (สะพาน + ไฟ) สะพาน = สิ่งปลูก สร้างที่ทำสำหรับข้าม แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น ไฟ = ผลจากปฏิกิริยา เคมีซึ่งก่อให้เกิดความ ร้อน แสงสว่าง และ เปลว ทำให้ลุกไหม้สิ่ง ต่างๆ ได้	sa ² pha:n ³ faj ³	อุปกรณ์ไฟฟ้าคล้ายสวิตช์ สำหรับตัดกระแสไฟฟ้า จากวงจร
	๒๑. สะพานหนู (สะพาน + หนู) สะพาน = สิ่งปลูก สร้างที่ทำสำหรับข้าม แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น	sa ² pha:n ³ nu: ⁵	ไม้กระดานเล็กตรึงทับบน ไม้เชิงกลอน

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	หนู = ชื่อสัตว์เลี้ยงลูก ด้วยนม มีฟันแทะ มีอยู่ทั่วไปตาม บ้านเรือนและในถิ่น ธรรมชาติ มีหลายชนิด		
	๒๒. สายดิน (สาย + ดิน) สาย = สิ่งที่มีลักษณะ เป็นเส้น มีความยาว ดิน = วัตถุธาตุของพื้น โลกที่ใช้สำหรับปลูก พืชผล หรือปั้นสิ่งต่างๆ เป็นดิน	sa:j ⁵ din ¹	สายตัวนำไฟฟ้าที่ต่อกับจุด ใดๆ ในวงจรไฟฟ้าให้เชื่อม กับพื้นโลก โดยประสงค์ให้ จุดนั้นๆ มีศักย์ไฟฟ้า เท่ากับศักย์ไฟฟ้าของโลก
	๒๓. สายไฟ (สาย + ไฟ) สาย = สิ่งที่มีลักษณะ เป็นเส้น มีความยาว ไฟ = ผลจากปฏิกิริยา เคมีซึ่งก่อให้เกิดความ ร้อน แสงสว่าง และ เปลว ทำให้ลูกไหม้สิ่ง ต่างๆ ได้	sa:j ⁵ faj ³	เส้นโลหะตัวนำไฟฟ้า มีฉนวนหุ้ม ใช้เพื่อให้ กระแสไฟฟ้าผ่าน
	๒๔. สายยาง (สาย + ยาง) สาย = สิ่งที่มีลักษณะ เป็นเส้น มีความยาว	sa:j ⁵ ja:ŋ ¹	ยางหรือวัสดุอื่น ที่ทำเป็น เส้นยาว กลวง ใช้เป็น อุปกรณ์ฉีดน้ำ รดน้ำต้นไม้ เป็นต้น

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	ยาง = เรียกสิ่งที่ทำด้วยยางพารา เป็นต้น		
	๒๕. เส้าอากาศ (เส้า + อากาศ)	saw ⁵ ʔa: ¹ ka:t ²	เสาที่ตั้งไว้ที่สูง เช่น บนหลังคา เป็นต้น เพื่อส่งหรือรับคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า แล้วแปลงคลื่นแม่เหล็กโดยผ่านกระบวนการของเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น โทรทัศน์เป็นสัญญาณภาพ วิทยุเป็นสัญญาณเสียง เป็นต้น
	เส้า = ท่อนไม้สำหรับใช้เป็นหลักหรือเป็นเครื่องรองรับสิ่งอื่น เช่น เรือน เป็นต้น		
	อากาศ = แก๊สผสมที่ประกอบด้วยไนโตรเจนและออกซิเจนเป็นส่วนใหญ่ ใช้หายใจหรือช่วยในการเผาไหม้ เป็นต้น		
	๒๖. หิ้งพระ (หิ้ง + พระ)	hiŋ ² pha ⁷	ที่วางพระพุทธรูปและเครื่องบูชาซึ่งแขวนหรือติดไว้ข้างฝา มักทำด้วยไม้ฉลุ ลวดลายเพื่อความสวยงาม
	หิ้ง = ที่วางของซึ่งแขวนหรือติดไว้ข้างฝา		
	พระ = คำสรรพนามใช้แทนชื่อเรียกภิกษุสงฆ์ รวมถึงพระพุทธรูป		
	๒๗. หลอดไฟ (หลอด + ไฟ)	bɔ:t ² faj ³	อุปกรณ์ที่ทำด้วยแก้ว มีลักษณะกลมยาว ภายในมีไส้หลอด ให้ความสว่างโดยใช้พลังงานไฟฟ้า
	หลอด = ของกลมยาวขนาดเล็กที่มีรูตลอด		

ตาราง ๑๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	ไฟ = ผลจากปฏิกิริยาเคมีซึ่งก่อให้เกิดความร้อน แสงสว่าง และเปลว ทำให้ลูกไหม้สิ่งต่างๆ ได้		

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยการประสมระหว่างคำนามกับคำนาม เกิดเป็นคำใหม่ มีจำนวน ๗๖ คำ โดยคำเหล่านี้เป็นการประสมคำเพื่อสร้างความหมายใหม่

๑.๑.๑.๒ การประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม คือ การสร้างคำโดยการนำคำภาษากรุงเทพฯ ประสมกับคำในภาษาถิ่นอุบลราชธานีไว้ โดยคงความหมายเดิมไว้ เช่น ไม้พอย, ไม้กะดาน เป็นต้น ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๑๑ แสดงคำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำนามเพื่อเน้นความหมายเดิม

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบ สิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย	๑. ชดเฮือน (ชด + เฮือน) ชด = พื้นที่ระเบียงที่ ต่อจากตัวบ้าน ไม่มีฝาล้อมรอบ มีหลังคาสำหรับบัง แดดฝน ใช้เป็นที่ นั่งเล่น อาศัย	sot ³ huan ³	พื้นที่ระเบียงที่ต่อจากตัวบ้าน ไม่มีฝาล้อมรอบ มีหลังคา สำหรับบังแดด ฝน ใช้เป็นที่นั่งเล่น

ตาราง ๑๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	เอือน = สิ่งปลูกสร้าง สำหรับเป็นที่อยู่		
	๒. ซานเอือน (ซาน + เอือน)	sa:ŋ ³ hwan ³	ส่วนของบ้านที่ต่อออกนอก 'ซด' ไม่มีหลังคา เป็นที่ นั่งเล่น ตากสมุนไพรหรือ อาหารแห้ง เป็นต้น
	ซาน = ส่วนของบ้านที่ ต่อออกนอก 'ซด' ไม่มี หลังคา เป็นที่นั่งเล่น ตากสมุนไพรหรือ อาหารแห้ง เป็นต้น		
	เอือน = สิ่งปลูกสร้าง สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย		
	๓. เด็นเอือน (เด็น + เอือน)	den ¹ hwan ³	บริเวณที่ว่างนอกตัวบ้าน เป็นที่จอดรถหรือทำ กิจกรรมอื่นๆ ที่ต้องใช้พื้นที่ กว้าง เช่น ออกกำลังกาย นั่งเล่น เป็นต้น
	เด็น = ลาน, สนาม		
	เอือน = สิ่งปลูกสร้าง สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย		
	๔. ตงเอือน (ตง + เอือน)	ton ¹ hwan ³	ไม้เครื่องเรือนที่วางบนรูด หรือคาน สำหรับรองพื้น กระดานหรือฟาก
	ตง = ไม้เครื่องเรือนที่ วางบนรูดหรือคาน สำหรับรองพื้น กระดานหรือฟาก		
	เอือน = สิ่งปลูกสร้าง สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย		

ตาราง ๑๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๕. ไม้กะดาน (ไม้ + กะดาน) ไม้ = เรียกเนื้อของ ต้นไม้ที่ใช้ทำสิ่งของ ต่างๆ มีลักษณะเป็น ท่อน แผ่น ดูน เป็นต้น กะดาน = ไม้ลักษณะ เป็นแผ่นยาว มีความ หนาพอสมควร ใช้สำหรับปูพื้นเรือนหรือ เป็นฝาเรือน	maj ³ ka ² da:n ¹	ไม้ลักษณะเป็นแผ่นยาว มีความหนาพอสมควร ใช้สำหรับปูพื้นเรือนหรือ เป็นฝาเรือน
	๖. ไม้ค่าว (ไม้ + ค่าว) ไม้ = เรียกเนื้อของ ต้นไม้ที่ใช้ทำสิ่งของ ต่างๆ มีลักษณะเป็น ท่อน แผ่น หรือ ดูน เป็นต้น ค่าว = โครงสร้างซึ่งทำ ด้วยวัสดุ เช่น ไม้, เหล็ก เป็นต้น ตีได้ทั้ง แนวตั้ง แนวนอนหรือ เป็นตาราง เพื่อใช้ยึด แผ่นวัสดุที่ทำเป็นฝา รั้ว หรือแผ่นเพดาน	maj ³ kha:w ³	โครงสร้างซึ่งทำด้วยวัสดุ เช่น ไม้, เหล็ก เป็นต้น ตีได้ ทั้งแนวตั้ง แนวนอนหรือ เป็นตาราง เพื่อใช้ยึดแผ่น วัสดุที่ทำเป็นฝา รั้ว หรือ แผ่นเพดาน

ตาราง ๑๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๗. หน้าจั่ว (หน้า + จั่ว) หน้า = ส่วนของศีรษะ ตั้งแต่หน้าผากลงมา จดคาง, ซีกที่ตรงข้าม กับข้างหลัง จั่ว = เครื่องบนของ เรือนที่ปิดด้านหน้า และด้านหลังของ หลังคา มีลักษณะเป็น รูปสามเหลี่ยม สำหรับ กันลม แดด และฝน	na: ² cuə ¹	เครื่องบนของเรือนที่ปิด ด้านหน้าและด้านหลังของ หลังคา มีลักษณะเป็นรูป สามเหลี่ยม สำหรับกันลม แดด และฝน
	๘. เือนคว (เือน + คว) เือน = สิ่งปลูกสร้าง สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย คว = โรง เือน หรือ ห้องสำหรับทำกับข้าว ของกิน	huan ³ khua ³	โรง เือน หรือห้องสำหรับ ทำกับข้าวของกิน
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ ในชีวิตประจำวัน	๑. ก้วนหม้อ (ก้วน + หม้อ) ก้วน = เศษผ้าที่ขด เป็นวงกลม ใช้ตอกมัด เป็นท่อน สำหรับรอง ก้นหม้อ	kuan ³ mw: ²	เศษผ้าที่ขดเป็นวงกลม ใช้ตอกมัดเป็นท่อน สำหรับ รองก้นหม้อ

ตาราง ๑๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	หม้อ = ภาชนะ ประเภทหนึ่ง ทำด้วย เหล็กชนิดบางหรือ สแตนเลส เป็นต้น มีรูปทรงต่างๆ สำหรับ ใส่ของ		
	๒. กาน้ำ (กา + น้ำ) กา = ภาชนะทำด้วย สแตนเลส เป็นต้น มีพวยและหูสำหรับหิ้ว หรือจับ ใช้ใส่น้ำหรือ ต้มน้ำ น้ำ = ของเหลวใส ไม่มี สี กลิ่น รส ใช้ดื่มกิน หรือชำระล้างสิ่ง สกปรก เป็นต้น	ka:'na:m³	ภาชนะทำด้วย สแตนเลส เป็นต้น มีพวยและหู สำหรับหิ้วหรือจับ ใช้ใส่น้ำ หรือต้มน้ำ
	๓. คันฮ่อม (คัน + ฮ่อม) คัน = สิ่งที่มีลักษณะ ยาวทำด้วยไม้ เป็นต้น สำหรับถักหรือปัก ฮ่อม = สิ่งที่ใช้สำหรับ กางกันแดด กันฝน มีด้ามสำหรับถือ	khan³hom¹	สิ่งที่ใช้สำหรับกางกันแดด กันฝน มีด้ามสำหรับถือ

ตาราง ๑๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๔. ไม้ค้อนด้าม (ไม้ + ค้อนด้าม) ไม้ = เรียกเนื้อของ ต้นไม้ที่ใช้ทำสิ่งของ ต่างๆ มีลักษณะเป็น ท่อน แฉ่น ดุน เป็นต้น ค้อนด้าม = ไม้ชนิด หนึ่ง รูปคล้ายไม้พาย ขนาดเล็ก ใช้สำหรับ เกลี่ยข้าวเหนียวหนึ่งให้ เย็น	maj ³ khw:n ³ - da:m ³	ไม้ชนิดหนึ่ง รูปคล้ายไม้ พายขนาดเล็ก ใช้สำหรับ เกลี่ยข้าวเหนียวหนึ่งให้เย็น
	๕. จอคน้ำ (จอก + น้ำ) จอก = ภาชนะทำด้วย แก้ว กระเบื้อง พลาสติก เป็นต้น รูปทรงกระบอกขนาด เล็ก ใช้สำหรับตักน้ำ เป็นต้น น้ำ = ของเหลวใด ไม่มีสี กลิ่น รส ใช้ดื่ม กินหรือชำระล้างสิ่ง สกปรก เป็นต้น	co:k ² na:m ³	ภาชนะทำด้วยแก้ว กระเบื้อง พลาสติก เป็นต้น รูปทรงกระบอกขนาดเล็ก ใช้สำหรับตักน้ำ เป็นต้น

ตาราง ๑๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๖. มีดสะนาก (มีด + สะนาก) มีด = เครื่องใช้สำหรับ ฟัน ผ่า จัก เหลา เป็น ต้น ทำด้วยโลหะ เช่น เหล็ก ใบมีดมีลักษณะ เป็นแผ่น รูปยาวรี มี คมด้านหนึ่ง มีสันอยู่ อีกด้านหนึ่ง หรือมีคม ทั้ง ๒ ด้าน ด้ามมักทำ ด้วยไม้หรือเขาสัตว์ สะนาก = มีดใช้ สำหรับตัด หมาย มีลักษณะคล้าย กรรไกร คือ มีขา ๒ ขา ขาของกรรไกรทำด้วย เหล็ก ข้างหนึ่งเป็นรูป โค้ง มีคม ส่วนอีกด้าน หนึ่งเป็นฐานรองเวลา ตัด	mi:t ³ sa ² na:k ³	มีดใช้สำหรับตัด หมาย มีลักษณะคล้ายกรรไกร คือ มีขา ๒ ขา ขาของ กรรไกรทำด้วยเหล็ก ข้าง หนึ่งเป็นรูปโค้ง มีคม ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็น ฐานรองเวลาตัด

ตาราง ๑๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๗. มีดอีโต้ (มีด + อีโต้) มีด = เครื่องใช้สำหรับ ฟัน ผ่า จัก เหลา เป็นต้น ทำด้วยโลหะ เช่น เหล็ก ใบมีดมี ลักษณะเป็นแผ่น รูปยาวรี มีคมด้านหนึ่ง มีสันอยู่อีกด้านหนึ่ง หรือมีคมทั้ง ๒ ด้าน ด้ามมักทำด้วยไม้หรือ เซาส์ดร์ อีโต้ = มีดขนาดใหญ่ ทำด้วยเหล็กกล้า ใบมีดมีรูปคล้ายน้ำเต้า ผ่าเสี้ยว หัวโต สันหนา โคนมีดแคบ ด้ามมีด ต่อออกไปจากตัวมีด ขนาดสันพอมือกำ ใช้ฟันหรือผ่า	mit ³ ʔiːl toː ³	มีดขนาดใหญ่ ทำด้วย เหล็กกล้า ใบมีดมีรูปคล้าย น้ำเต้าผ่าเสี้ยว หัวโต สันหนา โคนมีดแคบ ด้ามมีดต่อออกไปจากตัว มีดขนาดสันพอมือกำ ใช้ฟันหรือผ่า
	๘. ไม้ตะเกียบ ไม้ = เรียกเนื้อของ ต้นไม้ที่ใช้ทำสิ่งของ ต่างๆ มีลักษณะเป็น ท่อน แผ่น ดูน เป็น ต้น	maj ³ ta ² kiap ²	เครื่องใช้ทำด้วยไม้หรืองา เป็นต้น ใช้งานเป็นคู่ๆ สำหรับรับประทานอาหาร

ตาราง ๑๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	ตะเกียบ = เครื่องใช้ ทำด้วยไม้หรืองา เป็น ต้น ใช้งานเป็นคู่ๆ สำหรับคีบอาหาร		
	๙. ไม้ฟอย (ไม้ + ฟอย) ไม้ = เรียกเนื้อของ ต้นไม้ที่ใช้ทำสิ่งของ ต่างๆ มีลักษณะเป็น ท่อน แผ่น ดูน เป็นต้น ฟอย = เครื่องใช้ที่ ปลายทำด้วยดอก หญ้า มัดหรือใช้ขันทา ให้ติดกันเป็นพุ่มรูป อย่างพัด ด้ามทำด้วย ไม้ขนาดพอประมาณ โดยมากใช้กวาดสิ่งที่มี ขนาดเล็ก เช่น เศษดิน เศษฝุ่น เป็นต้น	maj ³ fo:j ³	เครื่องใช้ที่ปลายทำด้วย ดอกหญ้า มัดหรือใช้ขันทา ให้ติดกันเป็นพุ่มรูปอย่าง พัด ด้ามทำด้วยไม้ขนาด พอประมาณ โดยมากใช้ กวาดสิ่งที่มีขนาดเล็ก เช่น เศษดิน เศษฝุ่น เป็นต้น
	๑๐. อุน้ำ (อุ + น้ำ) อุ = โอ่งขนาดเล็ก ทำ ด้วย ดิน เมา ใช้ใส่น้ำกิน อุช่วย รักษาความเย็นของน้ำ แบบธรรมชาติไว้ได้ดี	ʔu ⁵ na:m ³	โอ่งขนาดเล็ก ทำด้วยดิน เผา ใช้ใส่น้ำกิน อุช่วย รักษาความเย็นของน้ำ แบบธรรมชาติไว้ได้ดี

ตาราง ๑๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	น้ำ = ของเหลวใส ไม่มีสี กลิ่น รส ใช้ดื่มกิน ชำระล้างสิ่งสกปรก เป็นต้น		
๓. สิ่งของเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้า	๑. ผ้าชิ้น (ผ้า + ชิ้น) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ฝ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน ชิ้น = เครื่องนุ่งของ ผู้หญิง ใช้ผืนผ้าเย็บริม ด้านข้างให้ติดกัน	pha: ² sin ²	เครื่องนุ่งของผู้หญิง ใช้ผืน ผ้าเย็บริมด้านข้างให้ติดกัน
	๒. ผ้าม่าน (ผ้า + ม่าน) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ฝ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน ม่าน = เครื่องกันบัง โดยปกติทำด้วยผ้า ใช้ห้อยกันห้องหรือ ประตูหน้าต่าง เป็นต้น	pha: ² ma:n ³	เครื่องกันบัง โดยปกติทำ ด้วยผ้า ใช้ห้อยกันห้องหรือ ประตูหน้าต่าง เป็นต้น

ตาราง ๑๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๓. ผ้าสไบ (ผ้า + สไบ) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ฝ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน สไบ = ผ้าแถบคาดอก ผู้หญิงให้เจวียงบ่าข้าง ใดข้างหนึ่ง ทำด้วยผ้า ไหม ผ้าฝ้าย เป็นต้น	pha: ² sa ² baj ¹	ผ้าแถบคาดอกผู้หญิงให้ เจวียงบ่าข้างใดข้างหนึ่ง ทำด้วยผ้าไหม ผ้าฝ้าย เป็นต้น
	๔. ผ้าใส่ลง (ผ้า + ใส่ลง) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ฝ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน ใส่ลง = ฝ้านุ่งเป็นถุงมี ลวดลายต่างๆ สำหรับ ผู้ชายสวมใส่ คล้ายฝ้านุ่งของชาว มลายู	pha: ² sa ² lo: ^η ²	ฝ้านุ่งเป็นถุงมีลวดลาย ต่างๆ สำหรับผู้ชายสวมใส่ คล้ายฝ้านุ่งของชาวมลายู

ตาราง ๑๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๕. เลื้อกกัก (เลื้อ + กัก) เลื้อ = เครื่องสวมกาย ท่อนบน ทำด้วยผ้า มีหลายแบบ มีชื่อเรียก ต่างกันไป เช่น เลื้อกล้าม เลื้อกกัก เป็นต้น กัก = เลื้อชนิดหนึ่ง ตัวสั้นเสมอเอว ไม่มี แขน ไม่มีปก ผ่าอก ตลอด ติดกระดุม หรือไม่ติดก็ได้ มักใช้ สวมทับเลื้อเจ็ด	swa ² kak ¹	เลื้อชนิดหนึ่ง ตัวสั้นเสมอ เอว ไม่มีแขน ไม่มีปก ผ่าอกตลอด ติดกระดุม หรือไม่ติดก็ได้ มักใช้สวม ทับเลื้อเจ็ด
	๖. เลื้อบักกะแลง (เลื้อ + บักกะแลง) เลื้อ = เครื่องสวมกาย ท่อนบน ทำด้วยผ้า มีหลายแบบ บักกะแลง = เลื้อคอ กลมคว้านกว้างลึกทั้ง ข้างหน้าและข้างหลัง มีจีบ รูด ตรง คอ ตัวหลวม ใช้เป็นเลื้อ ชั้นในของผู้หญิง	swa ² bak ² ka ² - le:ŋ ¹	เลื้อคอกลมคว้านกว้างลึก ทั้งข้างหน้าและข้างหลัง มีจีบ รูด ตรง คอ ตัวหลวม ใช้เป็นเลื้อ ชั้นในของผู้หญิง

ตาราง ๑๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๔. สิ่งของเครื่องใช้ เบ็ดเตล็ด	๑. ผ้าซี้ลัว (ผ้า + ซี้ลัว) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ผ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน ซี้ลัว = เก่า ขาด ไม่สวย	pha: ² khi: ² liw ³	ผ้าเก่า ขาด ที่ใช้เช็ดถู เป็นต้น
	๒. พ้าอี้ไต้ (พ้า + อี้ไต้) พ้า = มีดขนาดใหญ่ อี้ไต้ = มีดขนาดใหญ่ ปลายจุ่ม สันหนา และ ด้ามสั้น	pha: ³ ʔi: ¹ to: ³	มีดขนาดใหญ่ปลายจุ่ม สันหนา และด้ามสั้น
	๓. ลดกะบะ (ลด + กะบะ) ลด = ยานที่มีล้อ สำหรับเคลื่อนไป กะบะ = ภาชนะไม้ก้น แบน มีขอบ ใช้อย่าง ถาด	lot ¹ ka ² ba ⁵	รถยนต์ชนิดหนึ่ง ใช้บรรทุก สิ่งของ ทำตัวดังเป็นรูป อย่างกะบะ
	๔. แวนตา (แวน + ตา) แวน = สิ่งที่เป็นแผ่น เป็นวง หรือเป็นดวง	we:n ¹ ta: ¹	สิ่งที่ทำด้วยแก้ว หรือวัสดุ ใส รูปวงกลมหรือวงรี มีเลนส์ สำหรับขยาย มีขา ๒ ขา สำหรับเกี่ยวโบหู แวนตาเป็นเครื่องช่วยผู้ สวมให้แลเห็นชัดขึ้น

ตาราง ๑๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	ตา = ส่วนหนึ่งของร่างกายคนและสัตว์ ทำหน้าที่เป็นเครื่องดู		

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยการประสมระหว่างคำนามกับคำนาม เกิดเป็นคำใหม่ มีจำนวน ๒๔ คำ โดยคำเหล่านี้เป็นการประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม

๑.๑.๒ การประสมคำที่เป็นคำนามประสมกับคำกริยา แบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๑.๒.๑ การประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่ คือ การสร้างคำโดยการนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ ๒ หน่วยประสมกัน เกิดเป็นคำที่มีความหมายใหม่ เช่น ลูกเสือ, แมวป่า, และแม่น้ำ เป็นต้น ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๑๒ แสดงการประสมคำที่เป็นคำนามประสมกับคำนามให้เกิดความหมายใหม่

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบสิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย	๑. ป่องเยียม (ป่อง + เยียม) ป่อง = รู, โพรง เยียม = ฝา, ฝาบัง หน้าออกไป	poŋ'jiəm ³	ช่องฝายบ้านที่มีบานเปิดปิดได้ สำหรับรับแสงสว่างหรือให้อากาศถ่ายเทได้แต่ไม่ใช่ช่องทางเข้าออก มีความหมายตรงกับหน้าต่าง ในภาษามาตรฐาน

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒. ฝาขัดแตะ (ฝา + (ขัด + แตะ)) ฝา = เครื่องกันด้าน นอก หรือเครื่องกัน แบ่งห้องของตัวเรือน ทำด้วยซีกไม้ไม่ขัดสาน กันเป็นแผ่น ไม้ หรือ ปูน เป็นต้น ขัด = การทำให้ติด ขวางไม่ให้หลุดออก แตะ = การถูก หรือ ต้องเบาๆ	fa: ⁵ khat ⁵ te ⁷²	เครื่องกันด้านนอก หรือ เครื่องกันแบ่งห้องของตัว เรือน เป็นต้น ทำด้วยซีกไม้ ไม่ขัดสานกันเป็นแผ่น ไม้ หรือปูน เป็นต้น
	๓. หลังคา (หลัง + คา) หลัง = ซีกของกายที่ ตรงข้ามกับหน้าอก, ด้านที่อยู่ตรงข้ามกับ ด้านหน้า คา = หน้าคา	lan ⁵ kha: ³	ส่วนบนของเรือนหรือ อาคาร ที่ช่วยบังแดด และฝน
	๔. เหล็กดัด (เหล็ก + ดัด) เหล็ก = โลหะลักษณะ เป็นของแข็ง มีเงา คล้ายเงิน ดัด = ทำให้งอโค้ง หรือตรง เพื่อทำเป็น ลวดลาย	lek ⁵ dat ⁵	เหล็กที่ดัดเป็นรูปทรงต่างๆ ใช้ครอบหน้าต่างหรือประตู เพื่อป้องกันขโมย หรือเป็น เหล็กที่มีลวดลายสวยงาม ซึ่งทำเป็นราวบันได

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๕. ฮางลิน (ฮาง + ลิน) ฮาง = ร่องเป็นทาง สำหรับให้น้ำไหล เป็นต้น ลิน = เทให้ไหลออกไป เรื่อยๆ ทีละน้อย	ha:ŋ ³ lin ³	รางสำหรับรับน้ำฝนจาก ชายคาบ้าน มักทำด้วย สังกะสียาวเป็นแนวไปตาม ชายคา
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ ในชีวิตประจำวัน	๑. คกกะเดื่อง (คก + กะเดื่อง) คก = เครื่องใช้ทำด้วย ดินเผาเคลือบหรือหิน เป็นต้น มีลักษณะ อย่างหลุม สำหรับตำ หรือโขลกด้วยสาก กะเดื่อง = อากา ระดกของไม้ หรือสิ่ง อื่น ที่มีลักษณะเป็น ท่อน	khok ¹ ka ² - dwan ¹	ไม้ท่อนปลายยาว ปลาย ด้านหัวมีสากสำหรับตำ ข้าวที่อยู่ในครก เมื่อ เหยียบปลายข้างทางแล้ว ถีบลงหลุม หัวจะกระดก ขึ้น เมื่อปล่อยเท้าส่วนหัว จะกระแทกลง
	๒. ปอนนอน (บ่อน + นอน) บ่อน = สถานที่ นอน = เอนตัวลงกับ พื้นหรือที่ใดๆ, อากา รที่ทำให้ของสูงๆ ทอด ลง	bo:n ¹ no:n ³	ฟูก เบาะ เครื่องปูลาด สำหรับนอน ทำด้วยผ้า เป็นต้น ภายในยัดนุ่น ขนสัตว์ หรือใยสังเคราะห์ เพื่อให้นุ่มและสบายเมื่อนอน

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๓. มีดโกน (มีด + โกน) มีด = เครื่องใช้สำหรับ ฟัน ผ่า จัก เหลา ทำด้วยโลหะ ใบมีดมี ลักษณะเป็นแผ่น รูป ยาวรี มีคมด้านหนึ่ง มี สันอยู่อีกด้านหนึ่ง ด้ามมักทำด้วยไม้ โกน = ขูดผมหรือขน ด้วยคมมีด	mit ³ ko:n ¹	มีดสำหรับโกนผมหรือโกน หนวดเครา เป็นต้น ใบมีด ยาวรี สันหนา คมบาง ปรกติมีฝักหุ้มส่วนคม
	๔. มีดตัด (มีด + ตัด) มีด = เครื่องใช้สำหรับ ฟัน ผ่า จัก เหลา เป็น ต้น ทำด้วยโลหะ เช่น เหล็ก ใบมีดมีลักษณะ เป็นแผ่น รูปยาวรี มี คมด้านหนึ่ง มีสันอยู่ อีกด้านหนึ่ง หรือมีคม ทั้ง ๒ ด้าน ด้ามมักทำ ด้วยไม้หรือเขาสัตว์ ตัด = ทำให้ขาดด้วย ของมีคม	mit ³ tat ⁵	เครื่องใช้ชนิดหนึ่งมี ๒ ขา ทำจากเหล็กชนิดบางหรือ แผ่นอะลูมิเนียม เป็นต้น มีคม ใช้สำหรับตัดสิ่งของ เช่น ผ่า กระดาษ เป็นต้น

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๕. มีดแถ (มีด + แถ) มีด = เครื่องใช้สำหรับ ฟัน ผ่า จัก เหลา เป็น ต้น ทำด้วยโลหะ เช่น เหล็ก ใบมีดมีลักษณะ เป็นแผ่น รูปยาวรี มี คมด้านหนึ่ง มีสันอยู่ อีกด้านหนึ่ง หรือมีคม ทั้ง ๒ ด้าน ด้ามมักทำ ด้วยไม้หรือเขาสัตว์ แถ = โกง	mi:t ³ the: ⁵	มีดสำหรับโกนผมหรือโกน หนวดเครา เป็นต้น ใบมีด ยาวรี สันหนา คมบาง มีฝัก หุ้มคม, มีดโกน ก็ว่า
	๖. มีดพับ (มีด + พับ) มีด = เครื่องใช้สำหรับ ฟัน ผ่า จัก เหลา เป็นต้น ทำด้วยโลหะ เช่น เหล็ก ใบมีดมี ลักษณะเป็นแผ่น รูปยาวรี มีคมด้านหนึ่ง มีสันอยู่อีกด้านหนึ่ง หรือมีคมทั้ง ๒ ด้าน ด้ามมักทำด้วยไม้หรือ เขาสัตว์ พับ = ทบ, หักทบ เอาไว้	mi:t ³ phap ¹	มีดขนาดเล็ก ใบมีดพับ กลับเข้าไปซ่อนอยู่ในฝัก ซึ่งทำหน้าที่เป็นด้ามมีดอยู่ ในตัว ใช้สำหรับพกพาติด ตัว

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๗. มีดเหน็บ (มีด + เหน็บ) มีด = เครื่องใช้สำหรับ ฟัน ผ่า จัก เหลา เป็นต้น ทำด้วยโลหะ เช่น เหล็ก ใบมีดมี ลักษณะเป็นแผ่น รูปยาวรี มีคมด้านหนึ่ง มีสันอยู่อีกด้านหนึ่ง หรือมีคมทั้ง ๒ ด้าน ด้ามมักทำด้วยไม้หรือ เขาสัตว์ เหน็บ = เสียบ สอด	mi:tʰnep²	มีดขนาดกลาง ใบมีด รูปร่างปลายแหลม กลางป่อง โคนแคบ สันค่อนข้างหนา ด้ามทำ ด้วยไม้ ปกติจะสอดมีดไว้ ในฝักซึ่งทำด้วยไม้หรือ หวายสาน ใช้ขัดเอวเวลา ออกนอกบ้าน ใช้ประโยชน์ ได้หลายอย่าง
	๘. ไม้กวาด (ไม้ + กวาด) ไม้ = เรียกเนื้อของ ต้นไม้ที่ใช้ทำสิ่งของ ต่างๆ มีลักษณะเป็น ท่อน แผ่น ดุน เป็นต้น กวาด = ทำให้เตียนหรือ หมดฝุ่นละอองด้วยไม้ กวาด เป็นต้น	maj³kuat²	เครื่องใช้ที่ปลายทำจาก ดอกหญ้า มัดหรือใช้ขนทา ให้ติดกันเป็นพุ่มรูปอย่าง พัด ด้ามทำจากไม้ขนาด พอประมาณ โดยมากใช้ กวาดสิ่งที่มีขนาดเล็ก เช่น เศษดิน เศษฝุ่น เป็นต้น

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๙. หม้อนึ่ง (หม้อ + นึ่ง) หม้อ = ภาชนะชนิดหนึ่ง ทำด้วย หนึ่ง มีรูปทรงต่างๆ มีหูจับ ๒ ข้าง ใช้สำหรับใส่ของหรือ ใช้งานบางอย่าง เรียก ตามสิ่งที่ใช้ทำ เช่น หม้อทองเหลือง หม้ออะลูมิเนียม เป็นต้น นึ่ง = ทำให้สุกหรือร้อน ด้วยไอน้ำร้อนในหวด หรือลังถึง เป็นต้น	mw: ² kwŋ ²	ภาชนะชนิดหนึ่ง ทำด้วย อะลูมิเนียม เป็นต้น ปากจุ่ม กลางป่อง ก้นแบน ตั้งได้ใช้คู่กับหวดเพื่อนึ่ง อาหาร
	๑๐. เหล็กคียบ (เหล็ก + คียบ) เหล็ก = โลหะชนิดหนึ่ง ลักษณะเป็นของแข็ง เป็นเงาคัลายเงิน คียบ = เอาปลายสิ่งที่ เป็นง่าม เช่น คีม จับ สิ่งอื่นให้อยู่	lek ⁵ khi:p ³	เครื่องใช้ทำด้วยเหล็กชนิด บางหรืออะลูมิเนียม เป็นต้น มีขา ๒ ข้าง ปลายข้างหนึ่งดัดโค้ง ปลายอีกข้างแยกจากกัน ใช้คียบสิ่งของ เรียกชื่อตาม สิ่งที่คียบ เช่น เหล็กคียบ น้ำแข็ง เหล็กคียบถ่าน เป็นต้น

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๑. เหล็กปิ้ง (เหล็ก + ปิ้ง) เหล็ก = โลหะชนิดหนึ่ง ลักษณะเป็นของแข็ง เป็นเงาคัลลายเงิน ปิ้ง = ทำให้สุกด้วยการ วางไว้เหนือไฟ มักใช้ กับของแห้งโดยปกติใช้ เวลาน้อยกว่าย่าง	lek ⁵ piŋ ³	เครื่องใช้ทำด้วยซี่เหล็กเส้น เล็กๆ สานกันไปมาเป็นรูป สี่เหลี่ยม หรือเรียงเป็นแถว ในกรอบสี่เหลี่ยม ใช้ปิ้ง ย่าง อาหาร
	๑๒. ไหไฟ (ไห + ไฟ) ไห = ภาชนะเคลือบ ดินเผา มีปากเล็ก ก้นเล็ก กลางป่อง ใช้สำหรับใส่สิ่งของ เช่น กระเทียมดอง, เกลือ, ปลาแร่ เป็นต้น ไฟ = ร้อย หรือถัก เครื่องมือหลังคา	haj ⁵ phaj ³	ภาชนะเคลือบดินเผาขนาด ใหญ่ ปากกว้าง ก้นกว้าง ใช้สำหรับใส่น้ำอ้อย หรือ เกลือเก็บไว้กินได้แรมปี
๓. สิ่งของเครื่องใช้ที่ ทำด้วยผ้า	๑. ผ้าห่ม (ผ้า + ห่ม) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ผ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน	pha: ² hom ¹	ผ้าผืนใหญ่ ใช้สำหรับห่ม ให้ความอบอุ่น

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	ห่ม = ใช้ผ้า เป็นต้น คลุมหรือพันสิ่งใดสิ่ง หนึ่งทั้งหมดหรือเพียง บางส่วน		
	๒. ส่องเตี่ยว (ส่อง + เตี่ยว)	son ² tiaw ¹	กางเกงทรงหลวม มีแถบ ยาว มัดเอวให้แน่นเมื่อ สวมใส่
	ส่อง = เครื่องนุ่งทำจาก ผ้าชนิดต่างๆ มี ๒ ขา มีทั้งแบบที่เป็นขาสั้น และขายาว		
	เตี่ยว = ขายผ้าที่ ม้วนเหน็บไว้ข้างหลัง		
	๓. เสื้อยืด (เสื้อ + ยืด)	sua ² ju:t ³	เครื่องสวมกายท่อนบน ทำด้วยผ้า ไม่มีปก มีทั้ง แขนสั้น และแขนยาว ใช้สวมใส่แบบลำลอง
	เสื้อ = เครื่องสวมกาย ท่อนบน ทำด้วยผ้า มีหลายแบบ มีชื่อเรียก ต่างกันไป เช่น เสื้อ กล้าม เสื้อกั๊ก เป็นต้น		
	ยืด = ขยายตัวให้ยาว ออกไปได้		

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๔. หมอนเท็ง (หมอน + เท็ง) หมอน = เครื่องใช้ทำ ด้วยผ้ายัดนุ่นเป็น รูปทรงต่างๆ สำหรับ หนุนศีรษะ เรียกตาม รูปทรงที่ใช้ เช่น หมอน ขวาง หมอนตะพาน เรียกตามวัตถุประสงค์ ที่ใช้ เช่น หมอนหนุน ศีรษะ หมอนหนุนเท้า เป็นต้น เท็ง = พิง, อิง	mw:ŋ ⁵ thə:ŋ ³	เครื่องใช้สำหรับหนุน นั่งพิง เป็นต้น ทำด้วยผ้า ยัดนุ่นเป็นรูปสามเหลี่ยม
๕. สิ่งของเครื่องใช้ เบ็ดเตล็ด	๑. กงเวียน (กง + เวียน) กง = สิ่งที่มีลักษณะ กลมหรือคล้ายวงกลม เวียน = วน หมุน	kə:p ² tɛ ⁷ ʰ	เครื่องฝึกหัดเดินของเด็ก ทำด้วยไม้เสียบกระบอกไม้ ไผ่ มีด้ามสำหรับจับ หมุนได้รอบทิศ เพื่อให้เด็ก เล็กจับฝึกหัดเดิน
	๒. เกิบตะ (เกิบ + ตะ) เกิบ = เครื่องใช้ทำจาก หนัง ยาง ผ้า เป็นต้น ใช้สวมใส่เท้าเพื่อ ป้องกันอันตรายและ ไม่ให้เท้าสกปรก		

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	แตะ = ถูก ตีงแต่ เบาๆ		
	๓. เข้มกัด (เข้ม + กัด)	khem ⁵ kat ²	เครื่องประดับสำหรับกมัด เสื้อผ้า เป็นต้น
	เข้ม = เหล็กแหลม ขนาดเล็ก ก้นมีรู สำหรับสอดด้าย ใช้ เย็บผ้า		
	กัด = เสียบขัดไว้ให้อยู่ ด้วยของแหลม		
	๔. เข้มคัด (เข้ม + คัด)	khem ⁵ khat ¹	เครื่องคาดเอวชนิดหนึ่ง ทำด้วยหนังหรือเงิน เป็นต้น ใช้สำหรับรัดเพื่อให้ กางเกงกระชับเมื่อสวมใส่ หรือใช้เพื่อตกแต่งให้ สวยงาม
	เข้ม = เหล็กแหลม ขนาดเล็ก ก้นมีรู สำหรับสอดด้าย ใช้ เย็บผ้า		
	คัด = ขัด ให้ติดขวาง ไว้ไม่ให้หลุดออก		
	๕. เตาลีด (เตา + ลีด)	taw ¹ li:t ³	เครื่องใช้ทำด้วยแผ่นโลหะ ตัวเครื่องภายนอกทำด้วย พลาสติกแข็ง ซึ่งเป็นฉนวน กันความร้อน แผ่นโลหะ เป็นตัวนำความร้อน ใช้สำหรับรีดผ้าให้เรียบโดย อาศัยความร้อนจากไฟฟ้า
	เตา = ที่สำหรับก่อไฟ หุงต้มหรือเผาสีต่างๆ ตามปกติใช้ฟืนหรือ ถ่าน ถ้าใช้สิ่งอื่นๆ เป็น เชื้อเพลิง เรียกตามสิ่ง นั้นๆ เช่น เตาก๊าซ, เตาไฟฟ้า		

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	ลีด = กดแรงๆ และไถ เพื่อทำให้เรียบ		
	๖. เต้าเสียบ (เต้า + เสียบ) เต้า = นม, ภาชนะที่มี รูปคล้ายเต้า เสียบ = แทะคาไว้	taw ³ siap ²	อุปกรณ์ไฟฟ้าชนิดหนึ่ง ภายในมีขาคำหรับรับปลั๊ก ตัวผู้ เพื่อให้กระแสไฟฟ้า ไหลครบวงจร ภายนอกหุ้ม ด้วยพลาสติกที่เป็นฉนวน มีสายไฟขนาดยาวเพื่อ ต่อเชื่อมกระแสจากจุดหนึ่ง มายังจุดหนึ่งที่ต้องการใช้ ไฟฟ้า
	๗. น้ำอบ (น้ำ + อบ) น้ำ = ของเหลวใส ไม่ มีสี กลิ่น รส ใช้ดื่มกิน หรือชำระล้างสิ่ง สกปรก เป็นต้น อบ = ปรุกลินด้วย ควันหรือรมด้วยกลิ่น ในที่ที่ควันหรือกลิ่น กระจายออกไปไม่ได้	na:m ³ ɔp ⁵	น้ำที่อบด้วยควันกำยาน หรือเทียนอบ และปรุด้วย เครื่องหอม

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๘. ปาแดก (ปา + แดก) ปา = ชื่อสัตว์น้ำ เลือดเย็น มีกระดูกสัน หลัง ร่างกายแบ่งเป็น ส่วนหัว ลำตัว และหาง ส่วนใหญ่หายใจทาง เหงือก มีครีบช่วยใน การเคลื่อนไหว บาง ชนิดมีเกล็ด บางชนิด ไม่มี พบได้ในแหล่งน้ำ ทั่วไป แดก = ดำ	pa: ¹ de:k ²	ปลาหมักเกลือใส่ข้าวคั่ว มีรสเค็ม ใช้ปรุงอาหาร เช่น ส้มตำ และแกงแบบอีสาน เป็นต้น, ปลาว่า กี่ว่า
	๙. ไฟสาย (ไฟ + สาย) ไฟ = ผลจากปฏิกิริยา เคมีซึ่งก่อให้เกิดความ ร้อน แสงสว่าง และ เปลว ทำให้ลูกไหม้สิ่ง ต่างๆ ได้ สาย = ฉาย ส่องแสง ออกไป	faj ³ sa:j ⁵	เครื่องทำความสว่างที่ถือ ติด ตัว ไป มา ได้ ประกอบด้วยอุปกรณ์ สำคัญ คือ จานฉายรูปโค้ง สำหรับสะท้อนแสงและ หลอดไฟฟ้า ซึ่งบรรจุอยู่ใน เรือนกรอบ มักทำเป็นรูป ทรงกระบอก ใช้ถ่านไฟฉายหรือ แบตเตอรี่ในการให้ พลังงาน

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๐. ม้านั่ง (ม้า + นั่ง) ม้า = ชื่อสัตว์เลี้ยงลูก ด้วยนม เป็นสัตว์กึ่ง เดือย รูปร่างสูงใหญ่ ขายาว หางเป็นพู่ มีแผงคอยาว ใช้เป็น พาหนะขับขี่และเทียม รถ นั่ง = อาการที่หย่อน กันให้ติดกับพื้นหรือที่ รอง เช่น เก้าอี้	ma: ³ naŋ ¹	เครื่องรอนั่ง ทำจากไม้ เหล็ก เป็นต้น ไม่มีพนัก มี ขา มีทั้งแบบสูงและแบบ เตี้ย
	๑๑. ไม้ส้าว (ไม้ + ส้าว) ไม้ = เรียกเนื้อของ ต้นไม้ที่ใช้ทำสิ่งของ ต่างๆ มีลักษณะเป็น ท่อน แบน ดูน เป็นต้น ส้าว = อาการดึง คว่ำ	maj ³ sa:w ²	ไม้สำหรับสอยของที่อยู่ สูง ทำด้วยไม้ไผ่เหลาให้ มีเสี้ยน มีความยาวตาม ขนาดของลำไม้ไผ่ที่ใช้ทำ
	๑๒. ยาดม (ยา + ดม) ยา = สิ่งที่ใช้แก้หรือ ป้องกันโรค หรือบำรุง ร่างกาย ดม = ใช้นมูกสูดกลิ่น	ja: ¹ dom ¹	เครื่องใช้สูดดม มีส่วน ประกอบของสมุนไพร ส่วนมากมีลักษณะเป็น แท่งขนาดเล็ก มีช่องไว้สูด ดมกลิ่น เพื่อแก้วิงเวียน ศีรษะ เป็นต้น

ตาราง ๑๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๓. ยาสูบ (ยา + สูบ) ยา = สิ่งที่ใช้แก้หรือ ป้องกันโรค หรือบำรุง ร่างกาย สูบ = ดูดเข้าไป	ja: ¹ su:p ²	สิ่งที่ใช้กระดาศ เป็นต้น มวนใบยาที่หั่นฝอย บรรจุ ในซอง
	๑๔. หนังสือพิมพ์ (หนังสือ + พิมพ์) หนังสือ = ข้อความที่ พิมพ์หรือเขียน เป็นต้น แล้วรวมเป็นเล่ม พิมพ์ = ทำให้ ตัวหนังสือหรือรูปรอย อย่างใด ๆ โดยการกด หรือใช้เครื่องจักรกด ตัวหนังสือหรือภาพ เป็นต้น ให้ติดบนวัตถุ	naŋ ⁵ sw: ⁵ - pʰim ³	สิ่งพิมพ์ที่นำเสนอข่าวและ ความเห็น เป็นต้น เสนอต่อ ประชาชน ตามปกติ ออกเป็นรายวัน

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยการประสมระหว่างคำนามกับคำนาม เกิดเป็นคำใหม่ มีจำนวน ๓๕ คำ โดยคำเหล่านี้เป็นการประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่

๑.๑.๒.๒ การประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม คือ การสร้างคำโดยการนำคำภาษากรุงเทพฯ ประสมกับคำในภาษาถิ่นอุบลราชธานีไว้ โดยคงความหมายเดิมไว้ เช่น ไม้พอย, ไม้กะดาน เป็นต้น ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๑๓ แสดงการประสมคำที่เป็นคำนามประสมกับคำกริยาเพื่อเน้นความหมายเดิม

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ ในชีวิตประจำวัน	๑. เตียงนอน (เตียง + นอน) เตียง = ที่สำหรับนอน หรือตั้งสิ่งของ มีขา ๔ ขา รูปลิ่มเหลี่ยมผืนผ้า มีหลายขนาด นอน = เอนตัวลงกับ พื้นหรือที่ใดๆ, อาการ ที่ทำให้ของสูงๆ	tiaŋ ¹ noːn ³	ที่สำหรับนอน รูปลิ่มเหลี่ยม มีขา 4 ขา โดยมากทำด้วย ไม้ เป็นต้น บนเตียงนอน มีฟูกปูอยู่
	๒. เบาะนั่ง (เบาะ + นั่ง) เบาะ = เครื่องรองนั่ง ซึ่งมีลักษณะนุ่ม นั่ง = อาการที่หย่อน ก้นให้ติดกับพื้นหรือที่ รองรับ เช่น เก้าอี้	boːnaŋ ¹	เครื่องรองนั่งซึ่งมีลักษณะ นุ่ม มักทำจากผ้าเย็บเป็น รูปต่างๆ ภายในยัดด้วยนุ่น เป็นต้น

ตาราง ๑๓ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๔. สิ่งของเครื่องใช้ เบ็ดเตล็ด	๑. เกิบแตะ	kə:p²tɛʔ⁵	เครื่องใช้ทำด้วยหนังหรือ ยาง เป็นต้น เปิดสันเท้า หรือส่วนอื่นๆ ของเท้า ใช้สวมใส่เท้าในรูปแบบ จำลองสบายๆ
	(เกิบ + แตะ) เกิบ = เครื่องใช้ทำจาก หนัง ยาง ผ้าย เป็นต้น ใช้สวมใส่เท้าเพื่อ ป้องกันอันตรายและ ความสกปรกที่จะเกิด กับเท้า แตะ = ถูก ต้องแต่ เบาๆ		

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยการประสมระหว่างคำนามกับคำกริยา เกิดเป็นคำใหม่ มีจำนวน ๓ คำ โดยคำเหล่านี้เป็นการประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม

๑.๑.๓ คำนามประสมกับคำวิเศษณ์ แบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๑.๓.๑ การประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่ คือ การสร้างคำโดยการนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ ๒ หน่วยประสมกัน เกิดเป็นคำที่มีความหมายใหม่ เช่น ลูกเสือ, แมวป่า, และแม่น้ำ เป็นต้น ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๑๔ แสดงคำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำวิเศษณ์เพื่อให้เกิดความหมายใหม่

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบ สิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่ อาศัย	๑. ถ้วยน้อย (ถ้วย + น้อย) ถ้วย = ภาชนะก้นลึก มีรูปต่างๆ ทำด้วย เครื่องเคลือบดินเผา หรือกระเบื้อง เป็นต้น สำหรับใส่น้ำหรือของ บริโภค น้อย = ตรงข้ามกับ มาก, ไม่มาก	thuaj ² kwɔj ³	ภาชนะชนิดหนึ่งทำด้วยดิน เผาเคลือบหรือแก้ว เป็นต้น ก้นลึก ขนาดเล็ก มีรูป ต่างๆ สำหรับใส่น้ำหรือ ของบริโภค เป็นต้น
	๒. ฝาละเอ็ง (ฝา + ละเอ็ง) ฝา = เครื่องปิดภาชนะ ต่างๆ หรือสิ่งอื่นที่มี ลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น ฝาหม้อ, ฝาโอ่ง และฝาท่อ เป็นต้น ละเอ็ง = ขนาดใหญ่	fa: ³ la ¹ ʔo: ^ŋ ¹	เครื่องปิดภาชนะขนาด ใหญ่ เช่น หม้อ ทำด้วย สังกะสี หรืออะลูมิเนียม เป็นต้น
	๓. หวีเสียด (หวี + เสียด) หวี = ของใช้ลักษณะ เป็นซี่ๆ เรียงต่อกัน ใช้สาบผม เสียด = จัญไร, อับมงคล	wi: ⁵ sa ² niat ²	หวีชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็น ซี่ถี่ๆ เรียงติดกันเป็นปื้น ใช้สาบผมเพื่อรีดตัวเหา ออกจากเส้นผม

ตาราง ๑๔ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๓. สิ่งของเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้า	๑. ผ้าซั๊ฮ้าย (ผ้า + ซั๊ฮ้าย) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ผ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน ซั๊ฮ้าย = ไม่สวย ไม่งาม	pha: ² khi: ² ha:j ³	ผ้าเก่า ชาติที่ใช้เช็ดถู เป็นต้น, ผ้าซั๊รว ก็ว่า
	๒. แพนมน (แพ + มน) แพ = ผ้าที่มีเนื้อลื่น เรียบเป็นมัน เนื้อหนา หรือบางก็ได้ เดิมทอ ด้วยใยไหม ปัจจุบัน อาจทอด้วยใย ประดิษฐ์ที่มีลักษณะ คล้ายไหม มน = กลมๆ โค้งๆ ไม่ เป็นเหลี่ยม	phe: ³ mon ³	ผ้าผืนเล็กรูปสี่เหลี่ยม สำหรับเช็ดหน้าซับเหงื่อ เป็นต้นมีความหมายตรง กับ ผ้าเช็ดหน้า ในภาษา มาตรฐาน
	๓. เสื่ออั้ง (เสื่อ + อั้ง) เสื่อ = เครื่องสวมกาย ท่อนบน ทำด้วยผ้า มีหลายแบบ มีชื่อเรียก ต่างกันไป เช่น เสื่อกล้าม เสื่อกัก เป็นต้น	sw: ² ing ³	เครื่องใช้ทำด้วยผ้า เป็นต้น เย็บเป็นรูปเต้า มีตะขอติด ใช้สำหรับรองรับเต้านม เพื่อรักษาทรงไม่ให้หย่อน คล้อย

ตาราง ๑๔ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	อิง = อาการที่สิ่งของ แออัด ยัดเยียด จน แทบไม่มีที่ว่าง		
๔. สิ่งของเครื่องใช้ เบ็ดเตล็ด	๑. เคียงสำอว (เคียง + สำอว) เคียง = สิ่งของสำหรับ ใช้การต่างๆ สำอว = ที่ทำให้งาม สะอาดหมดจด	khwan ¹ sam ⁵ - ʔa:ŋ ¹	สิ่งเสริมแต่งหรือบำรุง ใบหน้า ผิวพรรณ ให้ดู สวยงาม เช่น แป้ง ลิปสติก ดินสอเขียนคิ้ว เป็นต้น
	๒. ดินสอ (ดิน + สอ) ดิน = วัตถุธาตุของพื้น โลกที่ใช้สำหรับปลูก พืชผล หรือปั้นสิ่งต่างๆ เป็นต้น สอ = ขาว (เทียบ เขมร ส ว่า ขาว)	din ¹ so: ⁵	เครื่องเขียนชนิดหนึ่ง ที่ใช้ ทำด้วยแกรไฟต์ผสมดิน เหนียวมีลักษณะเป็นแท่ง ทรงกลมขนาดเล็กสีดำ มีไม้หุ้ม ถ้าทำจากหิน ฉนวน เรียกว่า ดินสอหิน ถ้าได้มีสีต่างๆ เรียกว่า ดินสอสี เป็นต้น
	๓. ตู้เย็น (ตู้ + เย็น) ตู้ = เครื่องใช้ทำด้วย เช่น ไม้ เหล็ก เป็นต้น ภายในทำเป็นชั้นๆ มี บานปิดเปิดได้ สำหรับ เก็บหรือใส่สิ่งของ เย็น = หนาว, ตรงข้าม กับร้อน	tu: ³ jen ¹	เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีลักษณะ คล้ายตู้ คือมีชั้น มีบาน สำหรับเปิดปิดได้ ภายในมี อุณหภูมิต่ำด้วยระบบ ไฟฟ้า ใช้สำหรับเก็บหรือใส่ สิ่งของที่ต้องเก็บในที่เย็น ตลอดเวลา เช่น น้ำ เนื้อสด ผักสด เป็นต้น เพื่อไม่ให้ สิ่งของเหล่านี้เน่าเสีย

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยการประสมระหว่างคำนามกับคำวิเศษณ์ เกิดเป็นคำใหม่ มีจำนวน ๖ คำ โดยคำเหล่านี้เป็นการประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่

๑.๑.๓.๑ การประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม คือ การสร้างคำโดยการนำคำภาษากรุงเทพฯ ประสมกับคำในภาษาถิ่นอุบลราชธานีไว้ โดยคงความหมายเดิมไว้ เช่น ไม้พอย, ไม้กะดาน เป็นต้น ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๑๕ ตารางแสดงคำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำวิเศษณ์เพื่อเน้นความหมายเดิม

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบ สิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่ อาศัย	ชานมน (ชาน + มน)	sa:n ³ mon ³	พื้นที่นอกชานที่ต่อจากชด ไม่มีหลังคา ให้เป็นที่นั่งเล่น
	ชาน = เฉลียงบ้านที่ ต่อออกจากกระเบื้อง ไม่มีหลังคา เป็นที่ นั่งเล่น ดากสมุนไพร หรืออาหารแห้ง เป็นต้น มน = ลักษณะกลม โค้ง ไม่เป็นเหลี่ยม		ดาก ส มุน ไพ ร หรือ อาหารแห้ง เป็นต้น

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยการประสมระหว่างคำนามกับคำวิเศษณ์ เกิดเป็นคำใหม่ มีจำนวน ๗๖ คำ โดยคำเหล่านี้เป็นการประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม

๑.๑.๔ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำบุพบท ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๑๖ แสดงคำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำบุพบท

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๓ สิ่งของเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้า	๑. หมอนข้าง (หมอน + ข้าง) หมอน = เครื่องใช้ ทำด้วยผ้ายัดนุ่นเป็น รูปทรงต่างๆ สำหรับ หนุนศีรษะ เรียก ตามรูปทรงที่ใช้ เช่น หมอนขวาง หมอน ตะพาน เรียกตาม วัตถุประสงค์ที่ใช้ เช่น หมอนหนุน ศีรษะ หมอนหนุน เท้า เป็นต้น ข้าง = ไกล, ริม	mɔːn ⁵ khaːŋ ²	หมอนทำด้วยผ้า ลักษณะ กลมยาวเกินครึ่งตัวคน ภายในยัดนุ่น เป็นต้น เพื่อให้เกิดความนุ่ม นิยมวางข้างๆ ยาวไป ตามที่นอน
	๒. เสื่อไน (เสื่อ + ไน) เสื่อ = เครื่องสุม กายท่อนบน ทำด้วย ผ้า มีหลายแบบ มีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น เสื่อกล้าม เสื่อก๊ก เป็นต้น ไน = ตรงข้ามกับ นอก	swaː ² naj ³	เครื่องใช้ทำด้วยผ้า เป็นต้น เย็บเป็นรูปเต้า มีตะขอติด ใช้สำหรับ รองรับเต้านมเพื่อรักษา ทรงไม่ให้หย่อนคล้อย

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยการประสมคำที่เป็นคำนามประสมกับคำบุพบท เกิดเป็นคำใหม่ มีจำนวน ๒ คำ โดยคำเหล่านี้มีทั้งที่มีค่าความหมายเดิมน้อยและยังคงความหมายเดิมอยู่มาก

๑.๑.๕ คำประสมที่เป็นคำกริยาประสมกับคำนาม ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๑๗ แสดงคำประสมที่เป็นคำกริยาประสมกับคำนาม

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบ สิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย	ปั้นลม (ปั้น + ลม) ปั้น = เอาสิ่งอ่อนๆ เช่น ขี้ผึ้งหรือดิน เหนียว เป็นต้น ทำให้เป็นรูปตามที่ ต้องการ ลม = อากาศที่ เคลื่อนที่	pan ³ lom ³	ไม้แผ่นที่พาดหัวแป ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ โครงสร้างหลังคา ใช้ปิด ริมหลังคาด้านหัวและท้าย เรือน กันลมตีเครื่องมุง
๔. สิ่งของเครื่องใช้ เบ็ดเตล็ด	๑. ต่างหุ (ตาง + หุ) ตาง = บรรทุก หุ = ส่วนหนึ่งของ ร่างกายคนและสัตว์ ทำหน้าที่สำหรับฟัง เสียง	ta:ŋ ¹ hu: ⁵	เครื่องตกแต่งใบหูให้ สวยงาม ลักษณะเป็น ระย้า มีหลายรูปแบบ แล้วแต่การออกแบบ

ตาราง ๑๗ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒. พัดลม (พัด + ลม) พัด = โบก, หมุนอย่าง พัดลม ลม = อากาศที่ เคลื่อนที่	phat ¹ lom ³	เครื่องพัดให้เย็นด้วยแรง ไฟฟ้า ตัวพัดลมทำด้วย เหล็กชนิดบางหรือ พลาสติก เป็นต้น มีใบพัด ๓ - ๔ ก้าน สามารถปรับ ระดับความแรงของลมได้
	๓. ลองเท้า (ลอง + เท้า) ลอง = หนุนให้สูงขึ้น เท้า = อวัยวะส่วน ล่างสุดของคนหรือ สัตว์ นับตั้งแต่ได้ข้อ เท้าลงไป สำหรับยืน หรือเดิน เป็นต้น	lɔːŋ ³ thaw ³	เครื่องใช้ทำด้วยหนัง ยาง ผ้า เป็นต้น ใช้สวมใส่เท้า เพื่อป้องกันอันตรายและ ความสกปรกที่จะเกิดกับ เท้า
	๔. สีนวด (สี + นวด) สี = ญ นวด = ขี้ผึ้ง สำหรับสี ปาก	siː ⁵ nuat ³	ขี้ผึ้งที่หุงด้วยน้ำมันงา หรือ น้ำมันมะพร้าว ใช้สำหรับสี ปาก นิยมบรรจุในตลับ กลมขนาดเล็ก ใช้ทา ป้องกันริมฝีปากแห้ง หรือ ลอกเป็นขุย ผู้สูงอายุมักจะ ใช้สีนวดทาปากเวลากิน หมาก เพื่อป้องกันไม่ให้ ยางของหมากติดริมฝีปาก

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยการประสมคำที่เป็นคำกริยากับคำนาม เกิดเป็นคำใหม่ มีจำนวน ๕ โดยคำเหล่านี้มีทั้งที่มีเค้าความหมายเดิมน้อย และยังคงความหมายเดิมอยู่มาก

๑.๒ คำ ๓ คำ รวมกัน

๑.๒.๑ คำประสมที่เป็นคำนาม ประสมกับคำนาม และคำนาม แบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๒.๑.๑ การประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่ ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๑๘ แสดงคำประสมที่เป็นคำนาม ประสมกับคำนาม และคำนาม เพื่อให้เกิดความหมายใหม่

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบ สิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย	๑. ไม้ก้านหญ้า (ไม้ + ก้าน + หญ้า) ไม้ = เรียกเนื้อของ ต้นไม้ที่ใช้ทำสิ่งของ ต่างๆ มีลักษณะเป็น ท่อน แผ่น ดุ้น เป็นต้น ก้าน = ส่วนที่ต่อดอก หรือใบ หรือผล กับกิ่ง ไม้ หญ้า = ชื่อเรียก ไม้ล้มลุกมีหลายชนิด ด้วยกัน	maj ³ ka:n ³ ja: ²	ไม้ที่ใช้ทำแกนสำหรับผูก หญ้าคา แล้วพับทบลงเป็น แถว หรือดัด สำหรับมุง หลังคา
	๒. ฮัวนามบักจับ (ฮั้ว + นาม + บักจับ) ฮั้ว = เครื่องล้อมกัน เป็นเขตของบ้าน เป็นต้น ทำด้วยเรียวไม้ ต้นไม้นขนาดเล็ก หรือ สังกะสี	hua ³ na:m ⁵ - bak ² cap ⁵	เครื่องล้อมกันเป็นเขตของ บ้าน เป็นต้น ทำด้วยลวด หนามผูกเป็นลูกคล้ายลูก กระจับ

ตาราง ๑๘ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	หนาม = ส่วนแหลมๆ ที่งอกออกจากต้นหรือ กิ่งของไม้บางชนิด เป็นต้น บักจับ = ไม้่น้ำชนิด หนึ่งขึ้นลอยอยู่ในน้ำ โดยอาศัยก้านใบ เป็นท่อน ผักแกงส้มตำแข็ง มี ๒ เชา คล้ายเชา ควาย เนื้อในขาว รสหวานมัน		
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ ในชีวิตประจำวัน	๑. กาไฟฟ้า (กา + ไฟ + ฟ้า) กา = ภาชนะทำด้วย สแตนเลส เป็นต้น มี พวยและหูสำหรับหิ้ว หรือจับ ใช้ใส่น้ำหรือ ต้มน้ำ ไฟ = ผลจากปฏิกิริยา เคมีซึ่งก่อให้เกิดความ ร้อน แสงสว่าง และ เปลว ทำให้ไหม้สิ่ง ต่างๆ ได้ ฟ้า = ส่วนเบ้องบนที่ มองเห็นครอบแผ่นดิน อยู่	ka:ʔfajʔfa:ʔ	ภาชนะสำหรับต้มน้ำด้วย กระแสไฟฟ้า รูปคล้าย เหยือก หรือ ขวด ทรงกระบอก สามารถ รักษาอุณหภูมิได้ดี

ตาราง ๑๘ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒. โต๊ะเคื่องแป้ง (โต๊ะ + เคื่อง + แป้ง) โต๊ะ = สิ่งที่ทำด้วยไม้ เป็นต้น พื้นราบ เป็น รูปต่างๆ มีขาสำหรับ เป็นที่เขียนหนังสือ หรือวางสิ่งของต่างๆ เคื่อง = สิ่งสำหรับ ประกอบกันหรือเป็น พวกเดียวกัน แป้ง = สิ่งที่เป็นผ งละเอียด ถ้าใช้ ทำอาหารจะเป็นผที่ ได้จากเมล็ดพืช ผลไม้ และรากไม้ อีกแบบ หนึ่งเป็นผขาวๆ สำหรับผัดหน้า	to'khuwaj ¹ - pe:ŋ ³	โต๊ะ สำหรับ วาง เครื่องสำอาง ทำด้วยไม้ เป็นต้น รูปสี่เหลี่ยม เป็นต้น พื้นราบ มีขา มีกระจกเงา
	๓. มีดสองคม (มีด + สอง + คม) มีด = เครื่องใช้สำหรับ ฟัน ผ่า จัก เหลา ทำ ด้วยโลหะ เช่น เหล็ก ใบมีดมีลักษณะเป็น แผ่น รูปยาวรี มีคม ด้านหนึ่ง มีสันอยู่อีก ด้านหนึ่ง ด้ามมักทำ ด้วยไม้หรือเขาสัตว์	mi:tʰsɔ:ŋ ⁵ - khom ³	มีดขนาดเล็ก ลักษณะ คล้ายมีดพก แต่มีคมทั้ง ๒ ด้าน โดยมากมักใช้ปอก เปลือกผลไม้ เป็นต้น

ตาราง ๑๘ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	สอง = จำนวนหนึ่ง บวกหนึ่ง		
	คม = ส่วนบางมากจน สามารถบาดได้		
	๔. อูบเสื้อผ้า (อูบ + เสื้อ + ผ้า)	ʔu:p ² swa ² . pha: ²	หีบหรือกล่องคล้ายผอบ ทำด้วยไม้ขนาดบางหรือไม้ ไผ่สาน ขอบใช้ก้านตาล ล้อมรอบเพื่อเสริมความ แข็งแรง มีฝาปิดมิดชิด มักทาสีเพื่อกันแมลง ใช้สำหรับเก็บเสื้อผ้าหรือ ของที่ต้องการเก็บรักษา เป็นเวลานาน
	เสื้อ = เครื่องสวมกาย ท่อนบน ทำด้วยผ้า มีหลายแบบ มีชื่อเรียก ต่างกันไป เช่น เสื้อกล้าม เสื้อกั๊ก เป็นต้น		
	ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ฝ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน		

ตาราง ๑๘ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๓. สิ่งของเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้า	ผ้าขนหนู (ผ้า + ขน + หนู) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ผ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน ขน = สิ่งที่เป็นเส้นขึ้น ตามผิวหนังคนสัตว์ ผลไม้ และอื่นๆ หนู = ชื่อสัตว์เลี้ยงลูก ด้วยนม มีฟันแทะ มี อยู่ทั่วไปตามบ้านเรือน และ ใน ทั้ อ ง ถิ่น ธรรมชาติ	pha: ² khon ⁵ - nu: ⁵	ผ้าที่มีลักษณะเป็นขนขด รูปสี่เหลี่ยม มีหลายขนาด ใช้สำหรับห่มหรือเช็ดตัว เป็นต้น
๔. สิ่งของเครื่องใช้ เบ็ดเตล็ด	เลื่อยวงเดือน (เลื่อย + วง + เดือน) เลื่อย = เครื่องสำหรับ ตัด มีหลายชนิด ใบ เลื่อยทำด้วยเหล็กกล้า ด้านที่ใช้เลื่อยมีคมเป็น ฟันจุกๆ วง = รูปที่มีเส้นที่โค้ง เข้ามาบรรจบกัน ล้อมรอบเป็นขอบเขต สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เดือน = ดวงจันทร์	lɯaj ¹ won ³ - dwan ¹	ชื่อเลื่อยชนิดหนึ่ง ลักษณะ เป็นแผ่นรูปครึ่งวงกลม มีฟันอยู่โดยรอบ เวลา เลื่อยมักใช้ไฟฟ้า

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยการประสมคำที่เป็นคำนาม ประสมกับคำนาม และคำนาม เกิดเป็นคำใหม่ มีจำนวน ๘ คำ โดยคำเหล่านี้เป็นการประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่

๑.๒.๑.๑ การประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม ดังต่อไปนี้

ตาราง ๑๙ แสดงคำประสมที่เป็นคำนาม ประสมกับคำนาม และคำนาม เพื่อเน้นความหมายเดิม

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบ สิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่ อาศัย	ไม้คอสอง	maj ³ khɔ: ³ so: ^ŋ ⁵	ไม้เครื่องเรือนชนิดหนึ่ง
	(ไม้ + คอ + สอง) ไม้ = เรียกเนื้อของ ต้นไม้ที่ใช้ทำสิ่งของ ต่างๆ มีลักษณะเป็น ท่อน แผ่น ดุ้น เป็นต้น คอ = ส่วนของร่างกาย ที่ต่อศีรษะกับตัว สอง = จำนวนนับหนึ่ง บวกหนึ่ง		ใช้ตีปิดคอเสา
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ ในชีวิตประจำวัน	ไม้خنไก่	maj ³ khon ⁵ kaj ¹	อุปกรณ์ปิดทำความสะอาด บริเวณปลายเท้า ด้วยขนไก่เป็นพุ่ม ด้ามจับ ทำด้วยพลาสติก หรือไม้
	(ไม้ + ขน + ไก่) ไม้ = เรียกเนื้อของ ต้นไม้ที่ใช้ทำสิ่งของ ต่างๆ มีลักษณะเป็น ท่อน แผ่น ดุ้น เป็นต้น ขน = สิ่งที่เป็นเส้นขึ้น ตามผิวหนังคนสัตว์ ผลไม้ และอื่นๆ		

ตาราง ๑๙ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	ไก่ = ชื่อสัตว์ปีก จำพวกนก บินได้ใน ระยะสั้น หากินตาม พื้นดิน ตกไขก่อนแล้ว จึงฟักเป็นตัว ตัวผู้ หงอนใหญ่และเดือย ยาว		
๓. สิ่งของเครื่องใช้ที่ ทำด้วยผ้า	๑. ผ้าขาวม้า (ผ้า + ขาว + ม้า) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ฝ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน ขาว = สีชนิดหนึ่ง เหมือนสำลี ม้า = ชื่อสัตว์เลี้ยงลูก ด้วยนม มีกีบเดียว รูปร่างสูงใหญ่ ขายาว หางเป็นพู่ มีแผงคอ ยาว ใช้เป็นพาหนะขับ ขี่และเทียมรถ	pha: ² kha:w ⁵ - ma: ³	ผ้าที่ทอด้วยไหมหรือฝ้าย เป็นต้น รูปสี่เหลี่ยม มีลาย ตานากรุก ใช้มัดอาบน้ำ หรือเคียนพุง เป็นต้น

ตาราง ๑๙ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒. เสื้อคอกระเช้า (เสื้อ + คอ + กระเช้า) เสื้อ = เครื่องสวมกาย ท่อนบน ทำด้วยผ้า มีหลายแบบ มีชื่อเรียก ต่างกันไป เช่น เสื้อ กลั่ม เสื้อกั๊ก เป็นต้น คอ = ส่วนของร่างกาย ที่ต่อศีรษะกับตัว กระเช้า = ภาชนะสาน ด้วยไม้ไผ่ เป็นต้น มีหู เป็นวงโค้งขึ้นไป สำหรับหิ้ว ใช้สำหรับ ใส่สิ่งของ	swa ² khw: ³ ka ² - saw ³	เสื้อคอกลมคว้านกว้างลึก ทั้งข้างหน้าและข้างหลัง มีจีบรัดตรงคอ ตัวหลวม สมัยก่อนใช้เป็นเสื้อชั้นใน แบบเก่าของผู้หญิง
๔. สิ่งของเครื่องใช้ เบ็ดเตล็ด	ไม้คานสะบู (ไม้ + คาน + สะบู) ไม้ = เรียกเนื้อของ ต้นไม้ที่ใช้ทำสิ่งของ ต่างๆ มีลักษณะเป็น ท่อน แผ่น ดูน เป็นต้น คาน = ไม้สำหรับสอด เพื่อแบก หาม สิ่งของ ทำด้วยไม้ไผ่ หรือไม้ แก่น เป็นต้น	maj ³ kha:n ³ - sa ² bu: ¹	ไม้สำหรับสอดเพื่อแบก หาม สิ่งของ ทำด้วยไม้ แก่น

ตาราง ๑๙ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	สะบู = อาวุธสำหรับ ยิงให้ลูกออกจากลำ กล้องด้วยกำลังดิน ระเบิด หรือแรงอัดดัน ด้วยลม เป็นต้น มีความหมายตรงกับ ปืน ในภาษามาตรฐาน		

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยการประสมระหว่างคำนามกับคำนาม เกิดเป็นคำใหม่ มีจำนวน ๕ คำ โดยคำเหล่านี้เป็นการประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม

๑.๒.๒ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับ คำนาม และคำกริยา ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๒๐ แสดงคำประสมที่เป็นคำนาม ประสมกับคำนาม และคำกริยา

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๔. สิ่งของเครื่องใช้ เบ็ดเตล็ด	ก่องไม้ขีด (ก่อง + ไม้ + ขีด) ก่อง = ภาชนะใส่ สิ่งของรูปกลม รูปเหลี่ยม เป็นต้น มีฝาปิด	kɔŋ ¹ maɯ ³ khi:t ²	ภาชนะรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดเล็ก มีลิ้นชักเข้าออก ได้ สำหรับบรรจุไม้ขีดไฟ

ตาราง ๒๐ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	ไม้ = เรียกเนื้อของ ต้นไม้ที่ใช้ทำสิ่งของ ต่างๆ มีลักษณะเป็น ท่อน แผ่น ดูน เป็นต้น ซิด = ไข่ของແລม หรือมีด เป็นต้น ทำให้ เป็นเส้นหรือรอยยาว		

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยการประสมคำที่เป็นคำนาม ประสมกับคำนาม และคำกริยา เกิดเป็นคำใหม่ มีจำนวน ๑ คำ ซึ่งเป็นคำที่มีได้ความหมายเดิมน้อย

๑.๒.๓ คำประสมที่เป็นคำนาม ประสมกับคำกริยา และคำนาม ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๒๑ แสดงคำประสมที่เป็นคำนาม ประสมกับคำกริยา และคำนาม

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ ในชีวิตประจำวัน	๑. กะปุกอมสิน (กะปุก + ออม + สิน) กะปุก = ภาชนะทำ ด้วยดินเผาหรือแก้ว เป็นต้น รูปป้อมๆ เตี้ยๆ ขนาดเล็ก โดยมากปากแคบ ก้น สอบ ใส่วัสดุของต่างๆ อม = เก็บหอมรอม ริบ สิน = เงิน, ทรัพย์สิน	ka ² puk ⁵ – ʔw:m ¹ sin ⁵	ภาชนะทำด้วยดินเผา หรือ พลาสติก เป็นต้น มีรูปทรง ต่างๆ ใช้สำหรับเก็บออม เงิน
	๒. ชันตักน้ำ (ชัน + ตัก + น้ำ) ชัน = ภาชนะรูปกลม ปากเปิด ไม่มีฝา สำหรับตักหรือใส่น้ำ ตัก = เอาภาชนะขึ้น สิ่งของจากที่เดิม น้ำ = ของเหลวใส ไม่มี สี กลิ่น รส ใช้ดื่ม กินหรือชำระล้างสิ่ง สกปรก เป็นต้น		
		khan ⁵ tak ⁵ – na:m ³	ภาชนะสำหรับตักหรือใส่วั น้ำ ทำด้วยอะลูมิเนียม เหล็กชนิดบาง หรือ พลาสติก เป็นต้น รูปกลม ปากเปิด ไม่มีฝา มีหลาย ขนาด

ตาราง ๒๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๓. จานสองแก้ว (จาน + สอง + แก้ว) จาน = ภาชนะรูปแบบ ทำด้วยสังกะสีเคลือบ กระเบื้อง แก้ว เป็นต้น สำหรับใส่สิ่งของต่างๆ เช่น อาหาร สอง = รับของเหลว หรือ สิ่งอื่นที่ไหล ออกมา, หนุนให้สูงขึ้น แก้ว = ภาชนะที่ทำ ด้วย แก้ว รูป ทรงกระบอก สำหรับ ใส่น้ำกิน	ca:n ¹ hɔːŋ ³ - kɛ:w ³	ภาชนะทำด้วยแก้วหรือ พลาสติก เป็นต้น รูปแบบ ขนาดเล็กกว่าจานทั่วไป ใช้สำหรับรองแก้ว เช่น แก้วกาแฟ เป็นต้น
	๔. แปรงซักผ้า (แปรง + ซัก + ผ้า) แปรง = สิ่งของอย่าง หนึ่งทำด้วยขนสัตว์ หรือลวด เป็นต้น ใช้ สำหรับปัด หวี สีสัน หรือขัดถูสิ่งอื่นๆ ซัก = ทำให้สะอาด ด้วยน้ำ, ไล่เสียงให้ กระจ่างแจ้ง ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ฝ้าย ไหม โดยวิธี ทอหรืออัดให้เป็นผืน	peːŋ ¹ sak ¹ phaː ²	เครื่องใช้ทำด้วยลวดชนิด อ่อน หรือพลาสติก เป็นต้น ขนาดพอประมาณ ใช้ซัก ทำความสะอาดเสื้อผ้า เป็นต้น

ตาราง ๒๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๕. แพงสีแซ่ว (แพง + สี + แซ่ว) แพง = สิ่งของอย่าง หนึ่งทำด้วยขนสัตว์ หรือลวด เป็นต้น ไข่ สำหรับปิด หวี สีฟัน หรือชุดสิ่งอื่นๆ สี = ญ แซ่ว = กระดุกเป็นซี่ๆ อยู่ในปากสำหรับกัด ฉีก เคี้ยว อาหาร	pe:ŋ ¹ si: ⁵ khe:w ²	เครื่องใช้สำหรับสีฟัน มี ลักษณะเป็นด้าม บริเวณ ปลายเป็นขน ทำด้วย พลาสติกชนิดอ่อน เป็นต้น
	๖. มีดเจียนหมาก (มีด + เจียน + หมาก) มีด = เครื่องใช้สำหรับ ฟัน ผ่า จัก เหลา เป็น ต้น ทำด้วยโลหะ เช่น เหล็ก ใบบิดมีลักษณะ เป็นแผ่น รูปยาวรี มี คมด้านหนึ่ง มีสันอยู่ อีกด้านหนึ่ง หรือมีคม ทั้ง ๒ ด้าน ด้ามมักทำ ด้วยไม้หรือเขาสัตว์ เจียน = ตัด ขริบ หรือ เฉือนให้ไปตามแนว หรือให้ได้รูปตามที่ ต้องการ	mi:t ³ cian ¹ - ma:k ²	มีดบางขนาดเล็ก ใบบิดรูป ยาวรี ปลายเลี้ยว ด้ามมัก ทำด้วยไม้หรือเขาสัตว์ ใช้ สำหรับเจียนหมาก

ตาราง ๒๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	หมาก = ปาล์มชนิด หนึ่ง มีรสฝาด ใช้ เคี้ยวกินกับปูน พลู		
๓. สิ่งของเครื่องใช้ที่ ทำด้วยผ้า	๑. ผ้าเช็ดหน้า (ผ้า + เช็ด + หน้า) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ฝ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน เช็ด = ทำให้แห้งหรือ ทำให้สะอาด โดยใช้สิ่ง ใดสิ่งหนึ่ง เช่น ผ้าหรือ กระดาษ เป็นต้น หน้า = ส่วนของศีรษะ ตั้งแต่หน้าผากลงมา จดคาง, ชีกที่ตรงข้าม กับข้างหลัง	pha: ² set ¹ na: ²	ผ้าผืนเล็กรูปสี่เหลี่ยม สำหรับเช็ดหน้าจับเหงื่อ เป็นต้น
	๒. ผ้าพันคอ (ผ้า + พัน + คอ) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ฝ้าย ไหม ขน สัตว์ โดยวิธีทอหรืออัด ให้เป็นผืน พัน = วนรอบด้วยสิ่ง เป็นเส้นสายหรือสิ่งที่มี ลักษณะเช่นนั้น	pha: ² phan ³ khə: ³	ผ้าสำหรับพันคอ ทำด้วย ผ้า หรือขนสัตว์ เป็นต้น เพื่อให้ความอบอุ่นบริเวณ ลำคอ

ตาราง ๒๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	คอ = ส่วนของร่างกาย ที่ต่อศีรษะกับตัว		
	๓. เสื้อกันหนาว (เสื้อ + กัน + หนาว)	swa ² kan ¹ na:w ⁵	เสื้อที่ทำด้วยผ้า หรือขน สัตว์ เป็นต้น ใช้สวมใส่ เพื่อให้ความอบอุ่นแก่ ร่างกาย
	เสื้อ = เครื่องสวมกาย ท่อนบน ทำด้วยผ้า มี หลายแบบ มีชื่อ เรียกต่างกันไป เช่น เสื้อกล้าม เสื้อกั๊ก เป็นต้น		
	กัน = กีดขวางไม่ให้ เข้ามาหรือออกไป		
	หนาว = เย็นจัด, อาการที่รู้สึกเย็นจัด		
๔. สิ่งของเครื่องใช้ เบ็ดเตล็ด	๑. ยาสระผม (ยา + สระ + ผม) ยา = สิ่งที่ใช้แก้หรือ ป้องกันโรค หรือบำรุง ร่างกาย สระ = ฟอกให้สะอาด หมดจด ผม = ขนที่ขึ้นอยู่บน ศีรษะ โดยปกติเป็น เส้นยาว	ja: ¹ sa ⁵ phom ⁵	ครีมเหลว ใช้สำหรับทำ ความสะอาดเส้นผม โดย ใช้ผสมกับน้ำยึบนหนัง ศีรษะเบาๆ ให้เกิดฟอง แล้วล้างออกด้วยน้ำ สะอาด

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒. หม้อหุงข้าว (หม้อ + หุง + ข้าว) หม้อ = ภาชนะชนิด หนึ่ง มีรูปทรงต่างๆ มี หูจับ ๒ ข้าง ใช้สำหรับ ใส่ของหรือใช้งาน บางอย่าง เรียกตามสิ่ง ที่ใช้ทำ เช่น หม้อทอง เหลือง หม้ออะลูมิเนียม เป็นต้น หุง = ทำให้สิ่งใดสิ่ง หนึ่งสุกด้วยวิธีต้มหรือ เคี่ยว เป็นต้น ข้าว = ไม้ล้มลุก เมล็ด ใช้เป็นอาหารหลัก มี หลายสายพันธุ์	mw:²hun⁵khaw²	ภาชนะใช้สำหรับหุงข้าว ทำด้วยอะลูมิเนียม หรือ สแตนเลส เป็นต้น ภายในมี ขดลวดซึ่งเป็นกลไกของ ระบบไฟฟ้าที่จะทำให้ข้าว สุก
	๓. หมวกอาบนํ้า (หมวก + อาบ + น้ำ) หมวก = เครื่องสวม ศีรษะมีรูปต่างๆ เพื่อ เป็นเครื่องประดับหรือ กันแดดกันฝน เป็นต้น อาบ = เอน้ำรดตัว หรือลงในน้ำทั้งตัว เพื่อ คลายร้อนหรือชำระ ล้างเหงื่อไคล เป็นต้น	muak²⁷a:p² - na:m³	เครื่องใช้ชนิดหนึ่ง ทำด้วย พลาสติก เป็นรูปหมวก ใช้สวมศีรษะสำหรับเก็บ เส้นผมให้มิดชิดเมื่อ อาบนํ้า เพื่อป้องกันผม เปียกนํ้า

ตาราง ๒๑ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	น้ำ = ของเหลวใส ไม่มี สี กลิ่น รส ใช้ดื่ม หรือ ชำระล้างสิ่งสกปรก เป็นต้น		

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยการประสมระหว่างคำนาม กับคำกริยา และคำนาม เกิดเป็นคำใหม่ มีจำนวน ๑๒ คำ

นอกจากนี้ยังพบว่าการประสมคำระหว่างคำภาษาไทยกับคำภาษาต่างประเทศ ดังนี้

ตาราง ๒๒ แสดงการประสมระหว่างคำภาษาไทยกับคำภาษาต่างประเทศ

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบ สิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย	๑. ก๊อกน้ำ (ก๊อก + น้ำ) ก๊อก = เครื่องปิดเปิด น้ำ น้ำ = ของเหลวใส ไม่มี สี กลิ่น รส ใช้ดื่มกิน หรือชำระล้างสิ่ง สกปรก เป็นต้น	kok ¹ na:m ³	เครื่องเปิดปิดน้ำจากท่อ หรือภาชนะ มีทั้งชนิดหมุน และชนิดผลักขึ้นลง เป็นต้น

ตาราง ๒๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒. ปีกไฟ (ปีก + ไฟ) ปีก = อุปกรณ์ไฟฟ้ามี ขาโลหะ ๒ ขา มีวัตถุ หุ้มซึ่งเป็นฉนวนไฟฟ้า ใช้เสียบกับเต้ารับ ไฟ = ผลจากปฏิกิริยา เคมีซึ่งก่อให้เกิดความ ร้อน แสงสว่าง และ เปลว ทำให้ลูกไหม้สิ่ง ต่างๆ ได้	pak ¹ faj ³	อุปกรณ์ไฟฟ้ามีขาโลหะ ๒ ขา เป็นต้น มีวัตถุหุ้ม ซึ่ง เป็นฉนวนไฟฟ้า ใช้เสียบ เข้ากับเต้ารับเพื่อให้ กระแสไฟฟ้าเคลื่อนที่ผ่าน เข้าสู่เครื่องใช้ไฟฟ้าได้ครบ วงจร
	๓. วาล์วน้ำ (วาว + น้ำ) วาล์ว = อุปกรณ์จ่าย เปิดปิดระบบ น้ำ = ของเหลวใด ไม่มี สี กลิ่น รส ใช้ดื่มกิน หรือชำระล้างสิ่ง สกปรก เป็นต้น	wa:w ³ na:m ³	อุปกรณ์อย่างหนึ่งที่เป็นตัว จ่ายระบบน้ำ
	๔. สวิตช์ไฟ (สวิตช์ + ไฟ) สวิตช์ = อุปกรณ์ที่ใช้ เปิดปิดวงจร ไฟ = ผลจากปฏิกิริยา เคมีซึ่งก่อให้เกิดความ ร้อน แสงสว่าง และ เปลวทำให้ลูกไหม้ได้	sa ² wit ¹ faj ³	อุปกรณ์ไฟฟ้าชนิดหนึ่ง ใช้สำหรับเปิดปิดหรือ เปลี่ยนวงจรไฟฟ้า

ตาราง ๒๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ ในชีวิตประจำวัน	๑. เตาก๊าซ (เตา + แก๊ส) เตา = ที่สำหรับก่อไฟ หุงต้มหรือเผาสิ่งต่างๆ ตามปกติใช้ฟืนหรือ ถ่าน ถ้าใช้สิ่งอื่นๆ เป็น เชื้อเพลิง เรียกตามสิ่ง นั้นๆ เช่น เตาก๊าซ, เตาไฟฟ้า แก๊ส = สถานะหนึ่ง ของสสาร	taw'ke:t'	ที่สำหรับก่อไฟหุงต้ม โดย ใช้แก๊สเป็นเชื้อเพลิง
	๒. ตู้โซ (ตู้ + โซ) ตู้ = เครื่องใช้ทำด้วย วัสดุ เช่น ไม้ เหล็ก เป็นต้น ภายในมักทำ เป็นชั้นๆ มีบานปิดเปิด ได้ สำหรับเก็บหรือใส่ สิ่งของ โซ = แสดงให้คนทั่วไป ได้ดูได้ชม	tu:ʔso:ʔ	เครื่องใช้ทำด้วยวัสดุ เช่น ไม้ หรือเหล็ก เป็นต้น ภายในมักทำเป็นชั้นๆ มี บานปิดเปิดได้ สำหรับเก็บ หรือใส่สิ่งของ

ตาราง ๒๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๓. ตู้ไมโครเวบ (เตา + ไมโครเวบ) ตู้ = เครื่องใช้ทำด้วย วัสดุ เช่น ไม้ เหล็ก เป็นต้น ภายในมักทำ เป็นชั้นๆ มีบานปิดเปิด ได้ สำหรับเก็บหรือใส่ สิ่งของ ไมโครเวบ = คลื่น แม่เหล็กไฟฟ้าที่มี ความยาวช่วงคลื่นสั้น มาก	tu: ³ maj ³ - kho: ³ wep ¹	เครื่องใช้สำหรับทำให้ อาหารสุก เป็นต้น โดยใช้ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า มี ลักษณะเป็นรูปทรง สี่เหลี่ยม มีบานเปิดปิด
๓. สิ่งของเครื่องใช้ที่ ทำด้วยผ้า	๑. เสื้อเชิ้ต (เสื้อ + เชิ้ต) เสื้อ = เครื่องสวมกาย ท่อนบน ทำด้วยผ้า มี หลายแบบ มีชื่อเรียก ต่างกันไป เช่น เสื้อ กั๊ม เสื้อกั๊ก เป็นต้น เชิ้ต = เสื้อคอปก มี แขน มีกระดุมผ่ากลาง ลำตัว	sua ² so:t ¹	เสื้อคอปก มีแขน มีกระดุม เรียงผ่ากลางลำตัว

ตาราง ๒๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒. หมวกแก๊ป (หมวก + แก๊ป) หมวก = เครื่องสวม ศีรษะมีรูปต่างๆ เพื่อ เป็น เครื่องประดับหรือ กันแดดกันฝน เป็นต้น แก๊ป = เครื่องสวม ศีรษะชนิดหนึ่ง มีกระ บังหน้า ส่วนมากทหาร ตำรวจใช้	muak ² kep ³	เครื่องสวมศีรษะชนิดหนึ่ง มีกระบังหน้า ส่วนมาก ทหารตำรวจใช้
๔. สิ่งของเครื่องใช้ เบ็ดเตล็ด	๑. กระดาษทิชชู (กระดาษ + ทิชชู) กระดาษ = วัตถุเป็น แผ่นบางๆ โดยมากทำ ด้วยใยเปลือกไม้ ฟาง หญ้า หรือเศษผ้า เป็น ต้น ไข่เขียนหรือพิมพ์ หนังสือ เป็นต้น ทิชชู = กระดาษบาง นิ่ม ส่วนมาก มี ลักษณะเป็นม้วน ใช้ สำหรับเช็ดสิ่งสกปรก เป็นต้น	ka ² da:t ² thit ¹ · su: ³	กระดาษบาง นุ่ม ส่วนมาก มีลักษณะเป็นม้วน หรือ แผ่น ใช้สำหรับเช็ดสิ่ง สกปรก เป็นต้น

ตาราง ๒๒ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒. ท่อพีวีซี (ท่อ + พีวีซี) ท่อ = สิ่งสำหรับให้สิ่ง อื่น เช่น น้ำ เป็นต้น ผ่านไปได้ มักมี ลักษณะกลม รูปคล้าย ปล่อง พีวีซี = สารพลาสติก ชนิดหนึ่ง	tho:'phi:'wi:' si:'	สิ่งสำหรับให้สิ่งอื่น เช่น น้ำ เป็นต้น ผ่านไปได้ ทำด้วย พลาสติก มีลักษณะกลม ยาว เป็นรู
	๓. เทปกาว (เทป + กาว) เทป = กระดาษที่มี ลักษณะเหนียวใช้ยึด ติดวัตถุต่างๆ กาว = ของเหนียวที่ เชื่อมมาจากเอ็น ห้าง ก๊อบส์ตร์ เป็นต้น สำหรับใช้ติดหรือผนึก สิ่งของ	the:p'ka:w'	กระดาษที่มีแถบกาว เหนียว ใช้สำหรับแปะยึด สิ่งต่างๆ เช่น ติดกระดาษ ท่อของขวัญ เป็นต้น

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยการประสมระหว่างคำภาษาไทยกับคำภาษาต่างประเทศ เกิดเป็นคำใหม่ มีจำนวน ๑๒ คำ คำเหล่านี้เป็นคำใหม่ไม่มีใช้ในภาษาถิ่นอุบลราชธานี จึงยืมผ่านคำภาษากลางเพื่อใช้สื่อสารได้ถูกต้อง

๒. คำซ้อน

คำซ้อนเกิดจากการนำคำ ๒ คำ มาซ้อนกัน คำที่นำมาซ้อนกันนั้นอาจเป็นคำในภาษาถิ่นเดียวกันหรือคนละถิ่น หรือคำต่างกาลเวลา คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน นอกจากนี้คำซ้อนอาจพิจารณาถึงเรื่องเสียงโดยไม่ได้จำกัดเฉพาะเรื่องของความหมายเท่านั้น คำซ้อนที่ปรากฏในคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานีเป็นคำซ้อนเพื่อความหมายและคำซ้อนเพื่อเสียง ซึ่งพบไม่มากนัก ดังนี้

๒.๑ คำซ้อนเพื่อความหมาย คือ คำที่เกิดจากการซ้อนคำ อาจมีความหมายเหมือนกันหรือตรงข้ามกัน ดังต่อไปนี้

ตาราง ๒๓ แสดงคำซ้อนเพื่อความหมาย

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ ในชีวิตประจำวัน	๑. कुँถัง (คุ + ถัง)	khu'thanɕ	ภาชนะทรงกระบอก ปากกว้างก้นเล็ก ทำด้วย สังกะสี เหล็กบางๆ หรือ พลาสติก เป็นต้น ใช้ตักน้ำ หรือใส่สิ่งของ
	คุ = ภาชนะ ท ร ง ก ร ะ บ อ ก ปากกว้างก้นเล็ก ทำ ด้วยสังกะสี เหล็ก บางๆ หรือพลาสติก เป็นต้น ใช้ตักน้ำหรือ ใส่สิ่งของก็ได้ ถัง = ภาชนะจำพวก หนึ่ง ทำด้วยไม้หรือ โลหะเป็นต้น มีรูปร่าง ต่างๆ กัน โดยมากใช้ ตักน้ำหรือตวงสิ่งของ เป็นต้น		

ตาราง ๒๓ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒. ถุงย่าม (ถุง + ย่าม) ถุง = เครื่องใช้สำหรับ ใส่สิ่งของ ทำด้วยผ้า มีหู หรือกระดาด เป็นต้น กันปิด ปากเปิด บาง ชนิดที่ปากมีหูรัดหรือหู หิ้ว ย่าม = เครื่องใช้ สำหรับใส่สิ่งของเล็กๆ น้อยๆ ทำด้วยผ้า มี หู หรือ สาย ใน ตัว สำหรับสะพาย	thun ⁵ ja:m ¹	เครื่องใช้สำหรับใส่สิ่งของ เล็กๆ น้อยๆ ทำด้วยผ้า มีหู หรือ สาย ใน ตัว สำหรับ สะพาย
๓. สิ่งของเครื่องใช้ที่ ทำด้วยผ้า	ผ้าแพ (ผ้า + แพ) ผ้า = สิ่งที่ทำด้วยใย เช่น ฝ้าย ไหม ขนสัตว์ โดยวิธีทอหรืออัดให้ เป็นผืน แพ = ผ้าที่มีเนื้อเส้น เรียบเป็นมัน เนื้อหนา หรือบางก็ได้ เดิมทอ ด้วยใยไหม ปัจจุบัน อาจทอด้วยใย ประดิษฐ์ที่มีลักษณะ คล้ายไหม	pha: ² phe: ³	ผ้าที่มีเนื้อเส้น เรียบเป็นมัน เนื้อหนาหรือบางก็ได้ เดิมทอ ด้วยใยไหม ปัจจุบันอาจทอ ด้วยใยประดิษฐ์ที่มีลักษณะ คล้ายไหม

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยวิธีการซ้อนคำ พบว่ามีคำซ้อนเพื่อความหมาย จำนวน ๓ คำ คำซ้อนที่พบนี้มีคำที่ยืมจากภาษากรุงเทพฯ นำมาซ้อนกัน และให้ความหมายคล้ายกันกับคำที่ซ้อน

๒.๑ คำซ้อนเพื่อเสียง คือ คำที่เกิดจากการซ้อนคำ โดยมีเสียงพยัญชนะหรือเสียงสระเหมือนกัน ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๒๔ แสดงคำซ้อนเพื่อเสียง

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบ สิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย	สร้างแสง (แ ส ง ไม่ มี ความหมายแต่มี หน่วยเสียง /ส/ เหมือนกับ สร้าง)	sa:ŋ ² se:ŋ ¹	บ่อน้ำ มีดินเป็นผนัง ปากบ่อ กว้างประมาณ ๒ – ๔ เมตร ความลึกของบ่อตามระยะที่ ขุดพบตาน้ำ ใช้เป็นแหล่งน้ำ อุปโภค บริโภค

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยวิธีการซ้อนคำ พบว่ามีคำซ้อนเพื่อเสียง จำนวน ๑ คำ คำซ้อนที่พบนี้มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /ส/ เหมือนกัน

๓. คำยืม

แม้จะพบว่ามีระบบการสร้างคำขึ้นใช้จนเกิดเป็นคำใหม่ประเภทต่างๆ ในคำหมวดที่อยู่อาศัยของภาษาถิ่นอุบลราชธานีทั้งการประสมคำ และการซ้อนคำแล้ว ยังพบพบมีการยืมคำจากภาษาต่างประเทศ โดยผ่านภาษากรุงเทพฯ เป็นที่น่าสังเกตว่าคำเหล่านี้เป็นคำใหม่ เดิมนั้นไม่มีใช้ในภาษาถิ่นอุบลราชธานี ดังคำต่อไปนี้

ตาราง ๒๕ แสดงคำยืมจากภาษาต่างประเทศ

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
๑. ส่วนประกอบ สิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย	คอนกรีต	khɔːn ³ kiːt ²	วัสดุก่อสร้างชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยซีเมนต์ ทราย หิน และน้ำ ผสมเคล้าเข้า ด้วยกัน เมื่อแห้งแข็งตัว แล้วจะเป็นวัสดุที่แข็งแรง มาก
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ ในชีวิตประจำวัน	๑. โซฟา	soː ³ faː ³	เก้าอี้ยาวบุนวม มีพนักพิง มีที่เท้าแขน นั่งได้หลายคน
	๒. แชมพู	seːm ³ phuː ³	ครีมเหลว ใช้สำหรับทำ ความสะอาดเส้นผม ใช้ ผสมกับน้ำขยี้บนหนัง ศีรษะเบาๆ ให้เกิดฟอง แล้วล้างออกด้วยน้ำ สะอาด
๔. สิ่งของเครื่องใช้ เบ็ดเตล็ด	๑. คอมพิวเตอร์	khɔm ³ phiw ³ . təː ³	เครื่องอิเล็กทรอนิกส์แบบ อัตโนมัติ ทำหน้าที่เหมือน สมองกล ใช้สำหรับ แก้ปัญหาต่างๆ ทั้งที่ง่าย และซับซ้อน โดยวิธีทาง คณิตศาสตร์

ตาราง ๒๕ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๒. เคาน์เตอร์	khaw ³ ɔ: ³	โต๊ะสำนักงาน หรือเครื่อง เรือนที่มีลักษณะยาวและ สูงกว่าโต๊ะธรรมดา
	๓. ซีดี	si: ³ di: ¹	แผ่นวงกลมขนาดบาง ตรงกลางแผ่นมีรู ใช้ ร่วมกับคอมพิวเตอร์ หรือ เครื่องเล่นซีดีโดยเฉพาะ ใช้ บรรจุข้อมูลขนาดใหญ่ทั้ง ข้อมูลตัวอักษรและ ข้อมูลภาพ ซึ่งไม่สามารถ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือลบ ได้
	๔. โซดา	so: ³ da: ¹	น้ำที่เจือด้วยโซเดียม ไฮโดรเจนคาร์บอเนต ละลายและอัดไว้ในขวด มี ความซ่า ใช้เป็นเครื่องดื่ม กับเครื่องดื่มชนิดอื่นๆ เช่น เหล้า น้ำหวาน เป็นต้น
	๕. เนกไท	nek ¹ thaj ³	ผ้ามีลักษณะเป็นเส้นยาว มีสีและลวดลายหลายแบบ ใช้ผูกได้คอเสื้อแบบมีปก

ตาราง ๒๕ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๗. โน้ตบุ๊ก	no:t¹buk¹	เครื่องอิเล็กทรอนิกส์แบบ อัตโนมัติ ตัวเครื่องขนาด เล็กกว่าคอมพิวเตอร์ทั่วไป หน้าจอพับเปิดปิดได้ ทำหน้าที่เสมือนสมองกล ใช้สำหรับแก้ปัญหาต่างๆ ทั้งที่ง่ายและซับซ้อน โดย วิธีทางคณิตศาสตร์
	๘. มอเตอร์ไซด์	mw:³to:¹saj³	รถจักรยานยนต์ที่เคลื่อนที่ ด้วยเครื่องยนต์ มีล้อไม่เกิน ๒ ล้อ
	๙. ไมโครเวบ	maj³kho:³ – wep¹	เครื่องอบอาหาร โดยใช้ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า มี ลักษณะเป็นรูปทรง สี่เหลี่ยม ตัวตู้ทำด้วย สแตนเลสทนความร้อน
	๑๐. ไมโครโฟน	maj³kho:³ – fo:n³	อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับขยาย เสียงให้ดังขึ้น เพื่อใช้ใน การบันทึกหรือถ่ายทอด เสียง มีลักษณะเป็นด้าม ที่ หัวเป็นตะแกรงเหล็กและ หุ้มด้วยใย นุ่มๆ อีกชั้น

ตาราง ๒๕ (ต่อ)

รายการคำศัพท์			
ประเภท	คำศัพท์	สัทอักษรสากล	ความหมาย
	๑๑. ลีโมท	li:3mo:t ²	เครื่องควบคุม ใช้ควบคุมโทรทัศน์วิทยุหรือเครื่องเล่นอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ มีปุ่มกดควบคุมบนแท่นขนาดพอประมาณ เช่น ควบคุมระบบเสียง ควบคุมระบบช่องสัญญาณ เป็นต้น
	๑๒. ลิปสติค	lip ³ sa ² tik ⁵	เครื่องลำอากษนิตหนึ่ง ใช้สำหรับทาริมฝีปากให้เป็นสีต่างๆ โดยมากทำเป็นแท่งขนาดเล็ก
	๑๓. โลชั่น	lo:3san ³	ครีมเนื้อข้น สำหรับบำรุงผิว เป็นต้น มักเจือกลิ่นให้หอม
	๑๔. สก๊อตไบท์	sa ² kot ⁴ baj ³	ฟองน้ำที่ใช้ขัดล้างจานชาม ด้านหนึ่งมีลักษณะนุ่ม อีกด้านหนึ่งเป็นใยแข็งใช้ชำระล้างส่วนที่ล้างออกยาก
	๑๕. สเตอริโอ	sa ² to:1li ³ to:1	ชุดเครื่องเสียง ที่ขยายเสียงให้ดังขึ้น ประกอบด้วยเครื่องเล่นเพลง ลำโพง ไมโครโฟน เป็นต้น
	๑๖. สเปรย์	sa ² pe:1	ที่ฉีดพ่นออกมาเป็นฝอยละออง เช่น สเปรย์ฉีดผม สีสเปรย์ เป็นต้น

จากตารางแสดงให้เห็นว่าคำนามหมวดที่อยู่อาศัยที่เป็นคำสร้างใหม่ โดยการยืมคำจากภาษาต่างประเทศ มีจำนวน ๑๘ คำ โดยคำยืมที่พบนี้เป็นการยืมคำเพื่อใช้เรียกสิ่งที่มีใช้ใหม่เพื่อให้สื่อสารกันได้

คำสร้างใหม่ส่วนมากเป็นคำประสม ทั้งการประสมคำภาษาถิ่นอุบลราชธานีด้วยกัน การประสมภาษากຸ່ງเทพฯ ด้วยกัน การประสมระหว่างภาษากຸ່ງเทพฯ กับภาษาถิ่นอุบลราชธานี และการประสมระหว่างภาษากຸ່ງเทพฯ กับภาษาต่างประเทศ นอกจากนั้นยังพบคำซ้อน คำที่ยืมจากภาษากຸ່ງเทพฯ และภาษาอื่นๆ เข้ามาใช้ในภาษาถิ่นอุบลราชธานี โดยคำที่ยืมเข้ามานั้นสังเกตได้ว่าเป็นคำใหม่ ไม่มีในภาษาถิ่นอุบลราชธานี จึงยืมเข้ามาใช้ในภาษาถิ่นอุบลราชธานี เพื่อให้สื่อความหมายได้ถูกต้อง

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ปริญญานิพนธ์เรื่องวิเคราะห์การสร้างคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานี เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากสารานุกรมภาษาอีสาน-กลาง-อังกฤษ ของปรีชา พิณทอง พจนานุกรมภาษาอีสานฉบับคำพูน บุญทวี และพจนานุกรมภาษาอีสาน-ภาษากลาง ของ สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ และข้อมูลภาคสนามจากผู้บอกภาษาในท้องถิ่น บันทึกข้อมูลโดยการบันทึกเสียง และจดบันทึกเป็นสัทอักษร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการสร้างคำนามในหมวดที่อยู่อาศัย จากคำข้อมูลจำนวนประมาณ ๔๓๐ คำ โดยเสนอผลงานการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาค้นคว้าการสร้างคำนามหมวดที่อยู่อาศัยในภาษาถิ่นอุบลราชธานีพบว่า การสร้างคำแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ คำเดี่ยว และคำสร้างใหม่

คำเดี่ยวสรุปได้ว่ามี ๒ ประเภท คือ คำเดี่ยวพยางค์เดียว และคำเดี่ยวหลายพยางค์ ดังนี้

๑. คำเดี่ยว มี ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๑ คำเดี่ยวพยางค์เดียว มี ๔ ประเภท ดังนี้

๑.๑.๑ คำดั้งเดิมของภาษาถิ่นอุบลราชธานี มีทั้งที่เป็นคำดั้งเดิมที่ใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน ๑๓ คำ และคำดั้งเดิมที่การใช้มีแนวโน้มลดลง จำนวน ๑๗ คำ

๑.๑.๒ คำที่ออกเสียงคล้ายกันและใช้ในความหมายที่ตรงกับภาษากรุงเทพฯ จำนวน ๙๒ คำ

๑.๑.๓ คำที่ออกเสียงคล้ายกันแต่มีความหมายต่างกันเล็กน้อยกับภาษากรุงเทพฯ จำนวน ๑ คำ

๑.๑.๔ คำที่ออกเสียงคล้ายกันแต่มีความหมายแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับภาษากรุงเทพฯ จำนวน ๔ คำ

๑.๒ คำเดี่ยวหลายพยางค์ มี ๓ ประเภท ดังนี้

๑.๒.๑ คำที่มี “กะ” ในภาษาถิ่นอุบลราชธานี มีทั้งที่เป็นคำเดี่ยวหลายพยางค์ที่ขึ้นต้นด้วย “กะ” เสมอ จำนวน ๑๖ คำ คำเดี่ยวหลายพยางค์ที่ขึ้นต้นด้วย “กะ” หรือปรากฏตามลำพังก็ได้ จำนวน ๗ คำ และคำเดี่ยวหลายพยางค์ที่เป็นคำดั้งเดิมของภาษาถิ่นอุบลราชธานี จำนวน ๘ คำ

๑.๒.๒ คำที่มี "กะ" ที่ออกเสียงคล้ายกันกับภาษากรุงเทพฯ และมี
ความหมายตรงกัน จำนวน ๓๐ คำ

๑.๒.๓ คำเดียวหลายพยางค์ที่ออกเสียงคล้ายกับภาษากรุงเทพฯ และมี
ความหมายตรงกัน ๒๔ คำ

คำสร้างใหม่สรุปได้ว่ามี ๓ ประเภท คือ คำประสม คำซ้อน และคำยืม ดังนี้

๑. คำประสม มี ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๑ คำ ๒ คำ รวมกัน ดังนี้

๑.๑.๑ คำนามประสมกับคำนาม

๑.๑.๑.๑ การประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่ จำนวน

๗๖ คำ

๑.๑.๑.๒ การประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม จำนวน ๒๔ คำ

๑.๑.๒ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำกริยา

๑.๑.๒.๑ การประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่ จำนวน

๓๕ คำ

๑.๑.๒.๒ การประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม จำนวน ๓ คำ

๑.๑.๓ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำวิเศษณ์

๑.๑.๓.๑ การประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่ จำนวน

๖ คำ

๑.๑.๓.๒ การประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม จำนวน ๑ คำ

๑.๑.๔ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำบุพบท จำนวน ๒ คำ

๑.๑.๕ คำประสมที่เป็นคำกริยาประสมกับคำนาม จำนวน ๕ คำ

๑.๒ คำ ๓ คำ รวมกัน ดังนี้

๑.๒.๑ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำนามและคำนาม

๑.๒.๑.๑ การประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่ จำนวน

๘ คำ

๑.๒.๑.๒ การประสมคำเพื่อเน้นความหมายเดิม จำนวน ๕ คำ

๑.๒.๒ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำนามและคำกริยา ๑ คำ

๑.๒.๔ คำประสมที่เป็นคำนามประสมกับคำกริยาและคำนาม ๑๒ คำ

นอกจากนั้นยังพบว่ามีคำประสมที่เป็นคำภาษาไทยประสมกับคำภาษาต่างประเทศ
จำนวน ๑๖ คำ

๒. คำซ้อน มี ๒ ประเภท คือ คำซ้อนเพื่อความหมาย จำนวน ๓ คำ และคำซ้อน
เพื่อเสียง จำนวน ๑ คำ

๓. คำยืมพบว่าส่วนมากเป็นการยืมคำจากภาษาอังกฤษ โดยผ่านภาษากฎหมาย
จำนวน ๑๔ คำ

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

คำเดี่ยวที่พบมีทั้งคำเดี่ยวพยางค์เดียวและคำเดี่ยวหลายพยางค์ คำเดี่ยวพยางค์เดียว
ส่วนมากเป็นคำที่มีวิธีการออกเสียงและความหมายคล้ายกับภาษากฎหมาย มีจำนวนถึง ๙๒ คำ
เช่น จั่ว ถ้วย เลื่อ เป็นต้น ซึ่งมีมากกว่าคำดั้งเดิมที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ที่มีเพียง ๑๓ คำ เช่น ส่าง คุ
พา เป็นต้น และคำดั้งเดิมที่ใช้น้อยลงหรืออาจจะหายไปไหนที่สุดที่มีจำนวน ๑๗ คำ เช่น บ่วง จอง
ถาน เป็นต้น เช่นเดียวกับคำเดี่ยวหลายพยางค์ที่ออกเสียงคล้ายกันกับภาษากฎหมาย และม
ีความหมายตรงกัน มีจำนวนถึง ๕๔ คำ เช่น กะโถน เพดาน เป็นต้น ซึ่งมีมากกว่าคำเดี่ยวหลาย
พยางค์ที่เป็นคำดั้งเดิมในภาษาถิ่นอุบลราชธานี ที่มีเพียง ๓๑ คำ เช่น กะเบียน บักจก เป็นต้น
แสดงให้เห็นว่าคำเดี่ยวในภาษาถิ่นอุบลราชธานีใช้ตรงกับภาษากฎหมายเป็นส่วนมาก หากม
ีความหมายเดียวกันจะใช้คำภาษากฎหมายไปแทนมาก จึงมีแนวโน้มว่าคำในภาษาถิ่นดั้งเดิมจะมี
ใช้น้อยลง โดยที่นำคำภาษากฎหมาย ไปใช้แทน

คำสร้างใหม่พบทั้งการประสมคำ การซ้อนคำ และการยืมคำ โดยมีการสร้างคำแบบ
ประสมคำมากที่สุด เป็นการประสมคำภาษากฎหมาย กับภาษาถิ่นอุบลราชธานี แล้วม
ีความหมายเดิม เช่น ไม้ฟอย ซึ่งนับเป็นคำประสม แต่ในขณะเดียวกันมีความหมายเท่ากับ “ฟอย”
โดยนำคำว่า “ไม้” ซึ่งเป็นคำภาษากฎหมาย เดิมเข้าไปโดยไม่มี ความหมาย แสดงให้เห็นว่ามีคำ
ภาษากฎหมาย ประสมกับคำภาษาถิ่นอุบลราชธานี แล้วมีคำใช้เพิ่มมากขึ้น ส่วนการประสมอ
ีกแบบหนึ่งที่พบมากคือการประสมคำเพื่อสร้างความหมายใหม่ เช่น ฮางน้ำ เกิดจากการประสมก
ันระหว่าง “ฮาง” กับ “น้ำ” โดย “ฮาง” เป็นคำที่นำมาจากภาษากฎหมาย แล้วออกเสียงเป็นแบบ
ภาษาถิ่น คือเปลี่ยนพยัญชนะต้น /ร/ เป็น /ฮ/ ส่วนการซ้อนคำพบว่า มีการนำคำภาษากฎหมาย
ซ้อนกับภาษาถิ่น เช่น คุด้ง มีความหมายเท่ากับ คุ หรือ คุด้ง มีความหมายเท่ากับ ดั่ง ก็ได้ แสดง
ให้เห็นว่ามีการนำคำภาษากฎหมาย เข้ามาซ้อนกับคำภาษาถิ่นอุบลราชธานีเพื่ออธิบาย
ความหมาย การยืมคำพบว่าการยืมคำจากภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ โดยผ่านคำภาษา
กฎหมาย เช่น คอมพิวเตอร์ โฟฟา เป็นต้น ซึ่งเป็นคำใหม่ไม่มีใช้ในภาษาถิ่นอุบลราชธานี จึงยืมคำ
เข้ามาใช้ เพื่อให้สื่อความหมายได้ถูกต้อง

จากการสร้างคำใหม่ ทั้งการประสมคำ ช้อนคำ และการยืมคำ ที่กล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าคำภาษากรุงเทพฯ เข้ามาปรากฏในวิธีการสร้างคำทุกวิธี จนทำให้คำดั้งเดิมในภาษาถิ่นอุบลราชธานีมีใช้น้อยลง และอาจสูญหายไปในที่สุด คำดั้งเดิมในภาษาถิ่นอุบลราชธานีนั้นจะสะท้อนให้เห็นวิถีการดำเนินชีวิต เนื่องจากคำในหมวดที่อยู่อาศัยเป็นหมวดหนึ่งที่มีความผูกพันกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน หากคนในท้องถิ่นใช้เครื่องมือเครื่องใช้ภาษาก็จะถูกใช้ควบคู่ไปด้วย ดังในวัฒนธรรมการบริโภคข้าว ทำให้มีคำ เช่น หวด มวย โยม กะโยม เป็นต้น เมื่อมีข้าวของเครื่องใช้เหล่านี้อยู่ในครัวเรือน คำมูลหรือคำเดิวยกก็จะยังคงมีอยู่ในภาษาต่อไป

จะเห็นได้ว่าภาษาถิ่นมีส่วนเชื่อมโยงและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นไว้ให้คงอยู่ต่อไป การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นสิ่งที่หน่วยงานทั้งหลายควรจะตระหนัก เพื่อป้องกันการสูญหายของคำดั้งเดิมในภาษาถิ่นซึ่งเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้นการที่สถานีวิทยุกระจายเสียงของกรมประชาสัมพันธ์และวิทยุชุมชนจังหวัดอุบลราชธานีได้จัดรายการเสนอคำศัพท์อีสานวันละคำ และการพยายามส่งเสริมให้มีวิชาภาษาถิ่นในการศึกษาภาคบังคับ จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่เสนอแนะผู้สนใจว่าควรจะศึกษาวิเคราะห์การสร้างคำประเภทอื่นๆ เช่น คำกริยา คำขยาย เป็นต้น หรือระบบการสร้างคำอื่นๆ ในภาษาถิ่น เช่น หมวดอาหาร หมวดอาชีพ เป็นต้น รวมไปถึงการศึกษาคำในภาษาถิ่นอื่นๆ เพื่อจะได้มองเห็นภาพรวมของภาษา และยังเป็นการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเอาไว้อีกประการหนึ่งด้วย

บรรณานุกรม

- กันทิมา วัฒนประเสริฐ; และ สุวัฒนา เลี่ยมประวิติ. (๒๕๓๑). ระบบเสียงภาษาลาวของกลุ่ม
น้ำท่าจีน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กาญจนา พันธุ์คำ. (๒๕๒๐). ลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงของภาษาลาวในอำเภอเมือง
จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรจบ พันธุเมธา, คุณ. (๒๕๔๙). ลักษณะภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๑๕. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จินตนา ศูนย์จันทร์. (๒๕๓๙). การวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาไทย อำเภอพรหมนิคม
จังหวัดสกลนคร: ศึกษาเฉพาะกรณีเปรียบเทียบคำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุ.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชอนกลั่น พิเศษสกลกิจ. (๒๕๑๖). การเทียบหน่วยเสียงภาษาอุบล เขียวใหม่ และสงขลา
กับภาษากรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน พระนคร.
- ทศไนย อารมณัฐ. (๒๕๒๔). การศึกษาเปรียบเทียบเสียงของคำในภาษาพวนกับภาษา
ไทยมาตรฐาน. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีระพันธ์ ล.ทองคำ. (๒๕๒๖). แบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงใน
ในภาษาไทยถิ่นอีสาน. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาอังกฤษ ทบวงมหาวิทยาลัย.
- นพดล กิตติกุล. (๒๕๓๔). คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนที่ใช้ในภาษาไทยถิ่น จังหวัดภูเก็ต.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเกื้อ แทนวันชัย. (๒๕๓๘). การวิเคราะห์คำซ้อนซ้ำในภาษาไทย. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประสาธน์ แก่นกระจำ. (๒๕๓๐). ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดชุมพร.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ประสิทธิ์ สมสุ. (๒๕๓๓). คำประสมในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรีชา พินทอง. (๒๕๓๒). สารานุกรมภาษาอีสาน-ไทย-อังกฤษ. อุบลราชธานี: ศิริธรรม.
- พนิดา เย็นสมุทร. (๒๕๒๔). คำและความหมายในภาษาลาวโซ่ง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิฎก จิตต์ธรรม. (๒๕๑๓). ภาษาถิ่น. สงขลา: วิทยาลัยครูสงขลา.

- รุ่งอรุณ ที่มณฑลเหนือ. (๒๕๒๗). คำลงท้ายในภาษาเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์. (๒๕๓๑). ภาษาถิ่นตระกูลไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นครปฐม:
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรรณ รัตนประเสริฐ. (๒๕๒๔). คำและลักษณะคำในภาษาลาวเวียงในจังหวัดจะเข้. กรุงเทพฯ:
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. (๒๕๒๑). ภาษาและภาษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. (๒๕๔๔). ภาษาไทยถิ่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วีระ สุดสังข์. (๒๕๔๘). พจนานุกรมภาษาอีสาน ฉบับคำพูน บุญทวี. นนทบุรี: ปิยะเขียน.
- สุริณี อึ้งขจรศักดิ์. (๒๕๔๑). การศึกษาระบบหน่วยคำเดิมนำในภาษาเขมรสุรินทร์.
สารนิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุนันท์ อัญชลีบุญ. (๒๕๔๘). ระบบคำภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่
ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนิgul เวชสิทธิ์. (๒๕๓๐). ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- สุภาพ ขวัญฤทธิ์. (๒๕๓๐). ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- สุภา สุวรรณ. (๒๕๓๗). การศึกษาการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์
ในภาษาถิ่นอุบลราชธานี ของบุคคลสองระดับอายุ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ์; และ กันทิมา วัฒนประเสริฐ. (๒๕๓๙). วิเคราะห์การใช้คำและการ
แปรของภาษาของคนสามระดับอายุในชุมชนภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เยี่ยม ทองดี. (๒๕๒๔). การศึกษาวิจัยทางมานุษยวิทยาภาษาศาสตร์ของภาษาถิ่นจังหวัด
พัทลุง โดยเน้นวงคำศัพท์เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน การกสิกรรมและการทำมาหากิน.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Wilaiwan Wichienrot Khanittanan. (๑๙๗๓). The Influence of Siamese on Five Lao
Dialects. Unpublished Ph.D. dissertation University of Michigan.

ดัชนีคำศัพท์

ประเภทส่วนประกอบสิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย

ก

ก๊อกรั่ว หน้า ๑๕๐

กะดาน หน้า ๕๒

กะได หน้า ๕๒

กะต๊อบ หน้า ๕๒

กะทอด หน้า ๔๕

กะเบื่อง หน้า ๕๒

เกย หน้า ๒๖

ข

ขวาง หน้า ๒๔

ชื่อ หน้า ๓๐

ค

คันทวย หน้า ๕๗

คาน หน้า ๓๐

คั่ว หน้า ๓๐

จ

จันทัน หน้า ๕๗

จั่ว หน้า ๓๐

ช

ชด หน้า ๒๖

ชดเชื่อน หน้า ๙๗

ชาน หน้า ๓๐

ชานมน หน้า ๑๓๐

ซานเขื่อน หน้า ๙๘

เซิงชาย หน้า ๖๔

ด

ดั่ง หน้า ๓๑

ดาน หน้า ๓๑

เดินเขื่อน หน้า ๙๘

ด

ดง หน้า ๓๑

ดงเขื่อน หน้า ๙๘

ดะล่าง หน้า ๕๐

ดูบ หน้า ๒๗

เต้า หน้า ๓๑

ถ

ถาน หน้า ๒๗

ท

ท่อน้ำ หน้า ๖๔

บ

บันได หน้า ๕๗

ป

ป่องเยียม หน้า ๑๐๐

ปักไฟ หน้า ๑๕๑

ปั้นลม หน้า ๑๓๒

แป หน้า ๓๑

แป้น หน้า ๓๑

ผ

ผนัง หน้า ๕๗

ฝ

ฝาชัดเตะ หน้า ๑๑๑

ฝาเฮือน หน้า ๖๕

ฝ้า หน้า ๓๑

พ

พีดาน หน้า ๕๗

ฟ

ฟาก หน้า ๓๑

ม

ไม้กะดาน หน้า ๙๙

ไม้กำนหญ่า หน้า ๑๓๔

ไม้คอสอง หน้า ๑๓๙

ไม้คั่ว หน้า ๙๙

ไม้เ็น หน้า ๕๘

ล

ลก หน้า ๒๗

ลกไก่ หน้า ๖๕

ลอด หน้า ๓๑

ละเนง หน้า ๕๘

लगน้ำ หน้า ๖๕

लगบ้าน หน้า ๖๖

लगคั่นไค หน้า ๖๖

लगลด หน้า ๖๖

ว

วงกบ หน้า ๖๗

วาล์วน้ำ หน้า ๑๕๑

ส

ส้วม หน้า ๔๓

สวิตช์ไฟ หน้า ๑๕๑

ส่าง หน้า ๒๒

ส่างท้อ หน้า ๖๗

ส่างแสง หน้า ๑๕๗

เสา หน้า ๓๒

เสาดิ่ง หน้า ๖๘

ห

หน้าจั่ว หน้า ๑๐๐

หน้าต่าง หน้า ๕๘

หลังคา หน้า ๑๑๑

ห้องน้ำ หน้า ๖๘

เหล็กดัด หน้า ๑๑๑

อ

อกไก่ หน้า ๖๙

ฮ

ฮางลิน หน้า ๑๑๒

ฮั่วหนามบักจับ หน้า ๑๓๔

เฮือนคว่ หน้า ๑๐๐

โหงกะบอง หน้า ๖๙

ประเภทเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

ก

ก้วนหม้อ หน้า ๑๐๐

กะจกเงา หน้า ๗๐

กะจำ หน้า ๕๒

กะจาด หน้า ๕๒

กะซอน หน้า ๕๓

กะชะ หน้า ๔๕

กะชำ หน้า ๔๖

กะเซอ หน้า ๕๓

กะเช้า หน้า ๕๓

กะดั่ง หน้า ๕๓

กะด้อข้าวปุ้น หน้า

กะต๋อง หน้า ๔๗

กะตำ หน้า ๔๘

กะด่าย หน้า ๕๓

กะตึก หน้า ๕๔

กะตึกน้ำฮ้อน หน้า ๗๐

กะติบ หน้า ๕๔

กะโถน หน้า ๕๔

กะทอ หน้า ๔๘

กะทะ หน้า ๕๔

กะเที้ยว หน้า ๔๖

กะบวย หน้า ๕๔

กะบอก หน้า ๔๘

กะบั้ง หน้า ๔๘

กะบุง หน้า ๕๔

กะเบี่ยน หน้า ๔๙

กะโบก หน้า ๔๙

กะโบม หน้า ๔๙

กระป๋อม หน้า ๔๖
 กระปุก หน้า ๕๔
 กระปุกออมสิน หน้า ๑๔๔
 กระป๋ม หน้า ๔๖
 กระเป๋า หน้า ๕๕
 กระพอก หน้า ๕๕
 กระพ้อม หน้า ๕๕
 กระพา หน้า ๔๖
 กระลอม หน้า ๔๖
 กระลุ่ม หน้า ๔๖
 กระโลง หน้า ๔๗
 กระไลบ หน้า ๔๗
 กระหย่อง หน้า ๔๗
 กระออม หน้า ๕๕
 กั๊บไฟ หน้า ๗๐
 กาด หน้า ๓๒
 กาน้ำ หน้า ๑๐๑
 กาไฟฟ้า หน้า ๑๓๕
 แก้วอี้ หน้า ๕๘
 แก้ว หน้า ๓๒
 แก้วน้ำ หน้า ๗๑

ข

ขวด หน้า ๓๒
 ขัน หน้า ๓๒
 ขันตักน้ำ หน้า ๑๔๔
 เข็ม หน้า ๓๒
 เขียง หน้า ๓๒

ค

คก หน้า ๓๓

คกกะเดื่อง หน้า ๑๑๒

คันฮ่อม หน้า ๑๐๑

คิไฟ หน้า ๕๐

คุ หน้า ๒๔

คุดึง หน้า ๑๕๖

ง

เงียง หน้า ๒๗

จ

จวก หน้า ๕๘

จอก หน้า ๓๓

จอกน้ำ หน้า ๑๐๒

จอง หน้า ๒๗

จาน หน้า ๓๓

จานฮองแก้ว หน้า ๑๔๕

ช

ช้อน หน้า ๓๓

ช้อนชา หน้า ๗๒

ช้อนโต๊ะ หน้า ๗๒

ชะลอม หน้า ๕๘

ชัน หน้า ๓๓

ชามอ่าง หน้า ๗๓

ชิง หน้า ๓๓

แชมพู หน้า ๑๕๙

โซฟา หน้า ๑๕๙

ด

ดัลป์ หน้า ๕๘
 ตะเกียง หน้า ๕๙
 ตะเกียบ หน้า ๕๙
 ตะหลิว หน้า ๕๙
 ตะไล หน้า ๕๙
 ตั่ง หน้า ๔๓
 ตู้ หน้า ๓๔
 ตู๋ไซ หน้า ๑๕๒
 ตู๋ไมโคเวบ หน้า ๑๕๓
 เตา หน้า ๓๓
 เตาก๊ส หน้า ๑๕๒
 เตาก๋าน หน้า ๗๓
 เตาสาง หน้า ๗๔
 เตียง หน้า ๓๔
 เตียงนอน หน้า ๑๒๕
 โต๊ะเคื่องแป้ง หน้า ๑๓๖

ถ

ถั่ว หน้า ๓๔
 ถ้วยกาแฟ หน้า ๗๔
 ถ้วยน้อย หน้า ๑๒๗
 ถ้วยอีเล้ง หน้า ๗๕
 ถัง หน้า ๓๔
 ถังขยะ หน้า ๗๕
 ถังซีเจีย หน้า ๗๖
 ถาด หน้า ๓๔
 ถูย่าม หน้า ๑๕๗

ท

ทัพพี หน้า ๕๙

บ

บ่วง หน้า ๒๘

บ่อนนอน หน้า ๑๑๒

เบาะนั่ง หน้า ๑๒๕

ป

เป หน้า ๓๔

แปงชักผ้า หน้า ๑๔๕

แปงสีแซ่ว หน้า ๑๔๖

ฝ

ฝ่า หน้า ๓๔

ฝ่าสี หน้า ๕๙

ฝาละเอิง หน้า ๑๒๗

ฝียน หน้า ๒๘

พ

พัด หน้า ๓๔

พา หน้า ๒๔

ฟ

ฟอย หน้า ๒๔

ฟูก หน้า ๓๕

ม

มิด หน้า ๓๕

มิดโกน หน้า ๑๑๓

มิดขอ หน้า ๗๖

มิดเจียนหมาก หน้า ๑๔๖

มิดชุย หน้า ๗๗

มิดเซี่ย หน้า ๗๗

มีดตอก หน้า ๗๘

มีดตัด หน้า ๑๑๓

มีดแก หน้า ๑๑๔

มีดพับ หน้า ๑๑๔

มีดสองคม หน้า ๑๓๖

มีดสะนาก หน้า ๑๐๓

มีดเหน็บ หน้า ๑๑๕

มีดอีโต้ หน้า ๑๐๔

มั่ง หน้า ๓๕

ไม้กวาด หน้า ๑๑๕

ไม้ชนไก่ หน้า ๑๓๙

ไม้ค้อนด้าม หน้า ๑๐๒

ไม้ตะเกียบ หน้า ๑๐๔

ไม้ฟอย หน้า ๑๐๕

ย

เย็บหมาก หน้า ๗๙

ว

วี หน้า ๒๕

ส

ส้อม หน้า ๓๕

สาก หน้า ๓๕

สากกะเบือ หน้า ๗๙

สาด หน้า ๓๕

เสื่อ หน้า ๔๔

ห

หม้อ หน้า ๓๕

หม้อขาง หน้า ๘๐

หม้อดิน หน้า ๘๐
 หม้อหนึ่ง หน้า ๑๑๖
 หมอน หน้า ๓๖
 หวด หน้า ๓๖
 หวี หน้า ๓๖
 หวีเสียด หน้า ๑๒๗
 หิ้ง หน้า ๓๖
 เหล็กคืบ หน้า ๑๑๖
 เหล็กปิ้ง หน้า ๑๑๗
 เขี่ยอก หน้า ๓๖
 แหนบ หน้า ๓๖
 ไห หน้า ๓๖
 ไหแค หน้า ๘๑
 ไหซอง หน้า ๘๑
 ไหปาแตก หน้า ๘๒
 ไหไฟ หน้า ๑๑๗

อ

อับ หน้า ๓๗
 อ่าง หน้า ๓๗
 อู หน้า ๔๔
 อุน้ำ หน้า ๑๐๕
 อู่ หน้า ๓๗
 อูบ หน้า ๒๘
 อูบเสื่อผ้า หน้า ๑๓๗
 แอบ หน้า ๒๘
 โอ หน้า ๓๗
 โอ่ง หน้า ๓๗

ฮ

ฮ่ม หน้า ๒๕

ฮอ หน้า ๒๙

ประเภทสิ่งของเครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้า

ก

กะโปง หน้า ๕๕

กางเกง หน้า ๕๙

ข

ข่ง หน้า ๒๕

ขิ่น หน้า ๓๗

ชุดไทย หน้า ๘๒

ค

ถุงเท้า หน้า ๘๒

ถุงมือ หน้า ๘๓

ป

ปกหมอน หน้า ๘๓

ผ

ผ้า หน้า ๓๗

ผ้าขนหนู หน้า ๑๓๘

ผ้าขาวม้า หน้า ๑๔๐

ผ้าขี้ริ้ว หน้า ๑๒๘

ผ้าขี้ริ้ว หน้า ๑๐๖

ผ้าเช็ดหน้า หน้า ๑๔๗

ผ้าคลุม หน้า ๘๔

ผ้าพันคอ หน้า ๑๔๗

ผ้าแพ หน้า ๑๕๗

ผ้าฟ้า หน้า ๘๔

ผ้าม่าน หน้า ๑๐๖

ผ้าสไบ หน้า ๑๐๗

ผ้าใส่ลง หน้า ๑๐๗

ผ้าห่ม หน้า ๑๑๗

ผ้าเฮ หน้า ๘๔

พ

แพ หน้า ๓๗

แพมน หน้า ๑๒๘

แพอี่โป้ หน้า ๘๕

ม

ม่าน หน้า ๓๘

ว

ว้อม หน้า ๒๙

ส

สงเดี่ยว หน้า ๑๑๘

สไบ หน้า ๖๐

เสื่อ หน้า ๓๘

เสื่อกก หน้า

เสื่อกันหนาว หน้า ๑๔๘

เสื่อก้าม หน้า ๘๕

เสื่อกอกะเข้า หน้า ๑๔๑

เสื่อเจ็ด หน้า ๑๕๓

เสื่อใน หน้า ๑๓๑

เสื่อบักกะแลง หน้า ๑๐๘

เสื่อยืด หน้า ๑๑๘

เสื่ออิง หน้า ๑๒๘

แสง หน้า ๒๙

โสล่ง หน้า ๖๐

ห

หมวกแก้ว หน้า ๑๕๔

หมอนข้าง หน้า ๑๓๑

หมอนตะพาน หน้า ๘๖

หมอนเท็ง หน้า ๑๑๙

หมอนมาศ หน้า ๘๖

ประเภทสิ่งของเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด

ก

กงเวียน หน้า ๑๑๙

กวัค หน้า ๒๙

ก่องไม้ขีด หน้า ๑๔๒

ก้องแซน หน้า ๘๗

กอบฮูบ หน้า ๘๗

กะจกเงา หน้า ๗๐

กะจอน หน้า ๔๗

กะซัง หน้า ๕๕

กะดาด หน้า ๕๕

กะดาดทึชชู่ หน้า ๑๕๔

กะदानไฟ หน้า ๘๗

กะดุม หน้า ๕๖

กะต๋อง หน้า ๔๗

กะถาง หน้า ๕๖

กะปี หน้า ๕๖

กะเป้า หน้า ๕๕

กะโพก หน้า ๔๗

กะสวย หน้า ๕๖
 กะสอบ หน้า ๕๖
 กันไก หน้า ๖๐
 กาแฟ หน้า ๖๐
 กาไฟฟ้า หน้า ๑๓๕
 กำไล หน้า ๖๐
 เกิบ หน้า ๒๕
 เกิบแตะ หน้า ๑๑๙
 เกี้ยว หน้า ๒๕
 เกือ หน้า ๓๘

ท

ทวน หน้า ๓๘
 ทอ หน้า ๓๘
 ท้อง หน้า ๓๘
 ที้เกีย หน้า ๘๘
 ที้ที้ หน้า ๕๐
 ท่ง หน้า ๓๘
 เข้มกัศ หน้า ๑๒๐
 เข้มคัศ หน้า ๑๒๑
 เข้มหมุด หน้า ๘๘

ค

ค้อน หน้า ๓๙
 ค้อนขอ หน้า ๘๙
 คอมพิวเตอร์ หน้า ๑๕๙
 คาค หน้า ๓๙
 คีม หน้า ๓๙
 เคาน์เตอร์ หน้า ๑๖๐
 เคียว หน้า ๓๙
 เคื่องลำอาง หน้า ๑๒๙

เคื่องเสียง หน้า ๘๙

แค่ หน้า ๓๙

คอมไฟ หน้า ๘๙

ง

งอบ หน้า ๓๙

จ

จอบ หน้า ๓๙

จี หน้า ๔๐

ช

ชัน หน้า ๔๐

ชิตี หน้า ๑๖๐

โชดา หน้า ๑๖๐

ค

ค้าย หน้า ๔๐

คินสอ หน้า ๑๒๙

ค

ตะไบเล็บ หน้า ๙๐

ต่างหู หน้า ๑๓๒

ตาบ หน้า ๔๐

ตุ๋นเย็น หน้า ๑๒๙

เตาลีต หน้า ๑๒๐

เต้าเสียบ หน้า ๑๒๑

ตุ๋ยา หน้า ๙๐

ไต้ หน้า ๔๐

ถ

ถ่าน หน้า ๔๐

ถุง หน้า ๔๐

ท

ท่อพีวีซี หน้า

เทพกาว หน้า ๑๕๕

เทียน หน้า ๔๑

น

นมสาว หน้า ๙๑

นวด หน้า ๒๕

น้ำแข็ง หน้า ๙๑

น้ำอบ หน้า ๑๒๑

เนกไท หน้า ๑๖๐

ไม้ตบึก หน้า ๑๖๑

บ

บักจก หน้า ๕๐

บักตัง หน้า ๕๐

บักหลอด หน้า ๕๑

ป

ปฏิทิน หน้า ๖๐

ปะทัด หน้า ๖๐

ปาแตก หน้า ๑๒๒

ป๊อบ หน้า ๔๑

แป้ง หน้า ๔๑

แป้งฝุ่น หน้า ๙๑

ผ

ผ้าขี้ริ้ว หน้า ๑๐๙

ฝ

ฝักบัว หน้า ๙๒

พ

พนัก หน้า ๖๐

พัดลม หน้า ๑๓๓

พ้า หน้า ๔๑

พ้าอี้โต้ หน้า ๑๐๙

ฟ

ฟืน หน้า ๔๑

ไฟสาย หน้า ๑๒๓

ม

มอเตอร์ไซด์ หน้า ๑๖๑

ม้านั่ง หน้า ๑๒๓

แม่กัญแจ หน้า ๙๓

ไมโครโฟน หน้า ๑๖๑

ไมโครเวบ หน้า ๑๖๑

ไม้คานสะบู่ หน้า ๑๔๑

ไม้ส้าว หน้า ๑๒๓

ย

ยาตม หน้า ๑๒๓

ยาสระผม หน้า ๑๔๘

ยาสูบ หน้า ๑๒๔

ยาเส้น หน้า ๙๓

ยาหม่อง หน้า ๙๓

ร

รีโมท หน้า ๑๖๒

ล

ลดกระเปาะ หน้า ๑๐๙

ลองเท้า หน้า ๑๓๓

ล้ง หน้า ๔๑

ลิปสติก หน้า ๑๖๒

เลื่อย หน้า ๔๑

เลื่อยวงเดือน หน้า ๑๓๘

โลชั่น หน้า ๑๖๒

ว

แว่น หน้า ๔๔

แว่นตา หน้า ๑๐๙

ส

สก็อตไบท์ หน้า ๑๖๒

สเตอริโอ หน้า ๑๖๒

สบู่ หน้า ๖๑

สเปร์ย หน้า ๑๖๒

สร้อย หน้า ๔๒

สวิง หน้า ๖๑

สะแนน หน้า ๕๑

สะพานไฟ หน้า ๙๔

สะพานหนู หน้า ๙๔

สะเอง หน้า ๕๑

สายดิน หน้า ๙๕

สายไฟ หน้า ๙๕

สายยาง หน้า ๙๕

สำลี หน้า ๖๑

สีนวด หน้า ๑๓๓

สุ่ม หน้า ๔๒

เส้าอากาศ หน้า ๙๖

เสียม หน้า ๔๒

ห

หนังสือพิมพ์ หน้า ๑๒๔

หมวก หน้า ๔๒

หมวกอาบน้ำ หน้า ๑๔๙

หม้อหุงข้าว หน้า ๑๔๙

หลอดไฟ หน้า ๙๖

หิ้งพระ หน้า ๙๖

แห หน้า ๔๒

แหวน หน้า ๔๒

อ

อบ หน้า ๒๖

ฮ

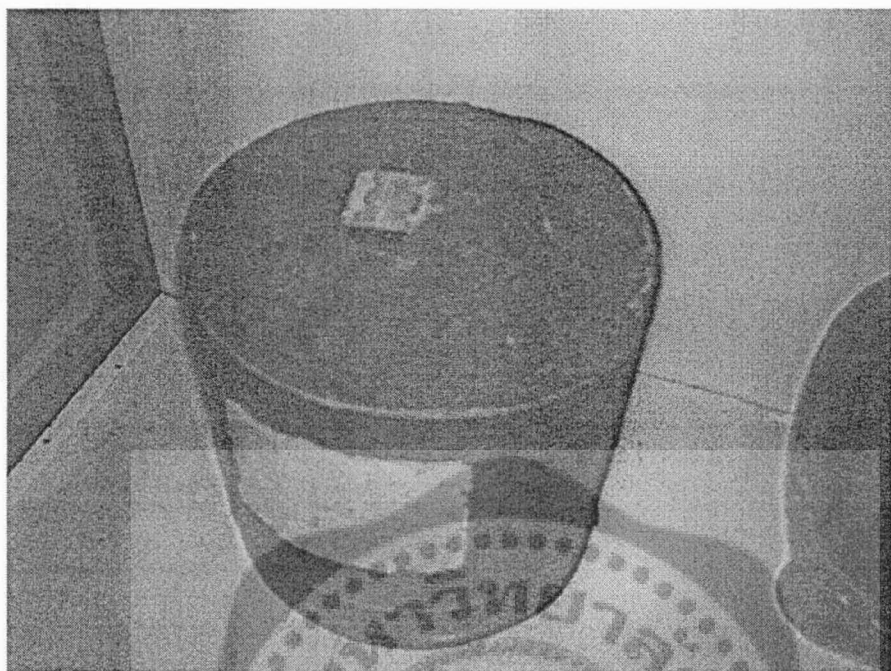
ฮาว หน้า ๒๖

ฮีน หน้า ๒๙

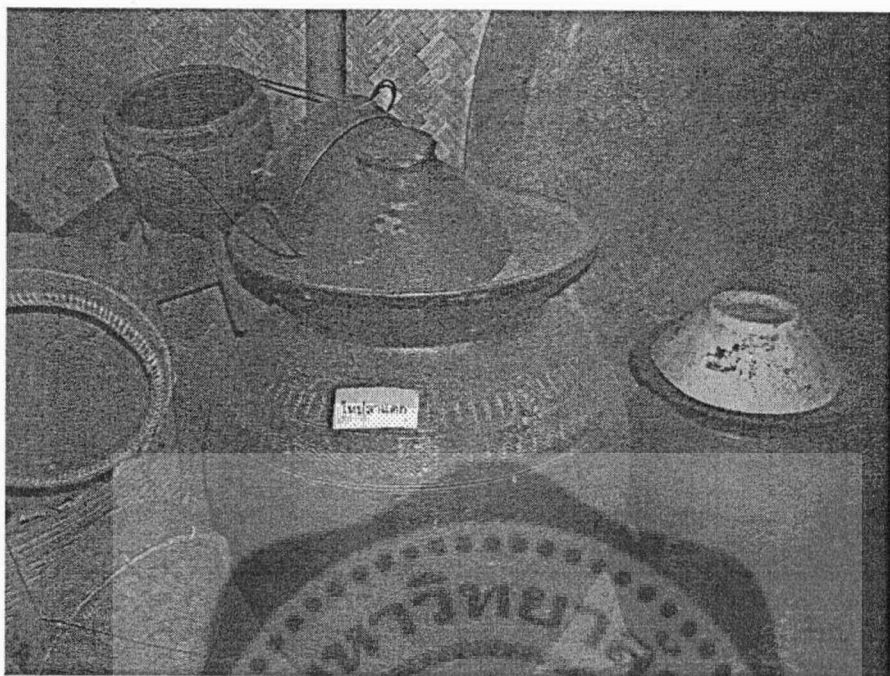
ภาพประกอบเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัย

ชุป

แอบยา

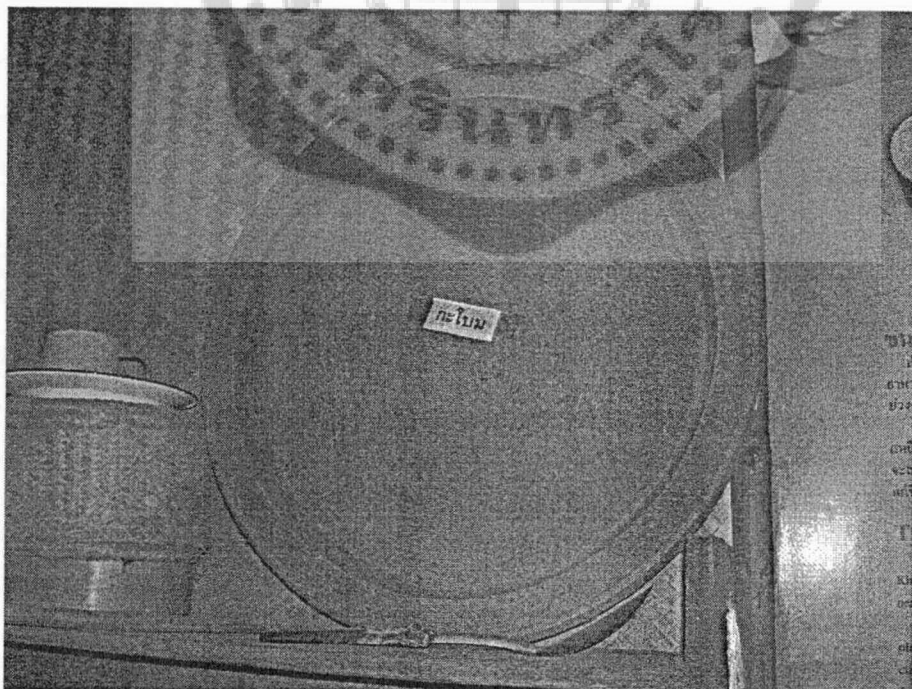
โหวปลาแดก

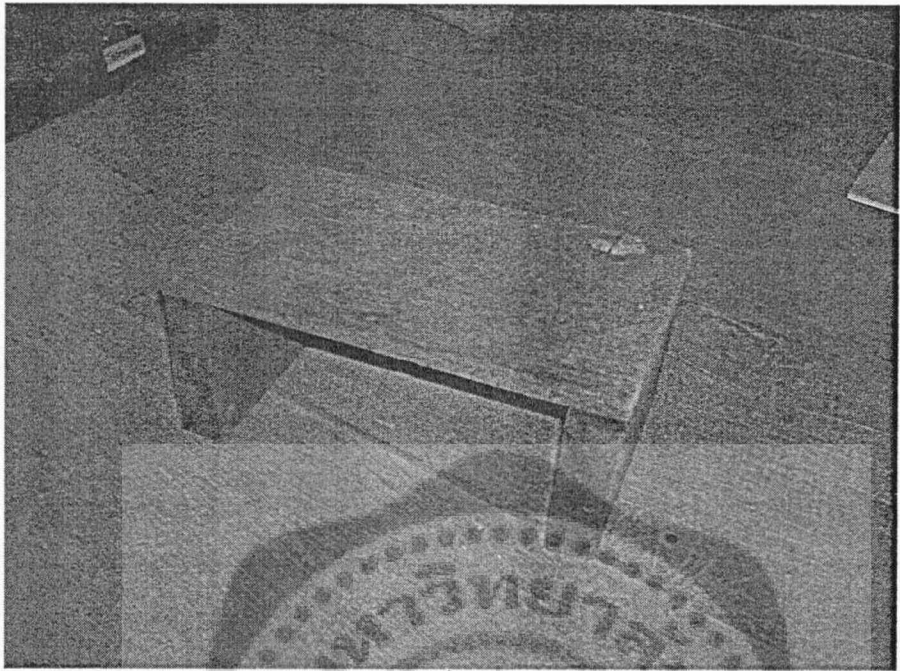
กระโทกเกือ

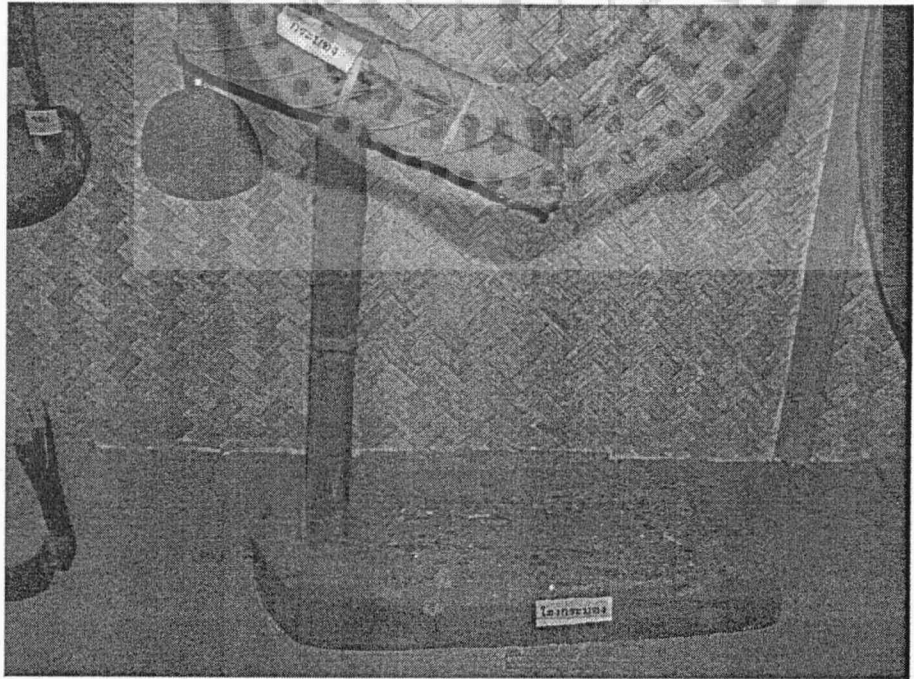
กะต่ายชุดนักฟ้าว

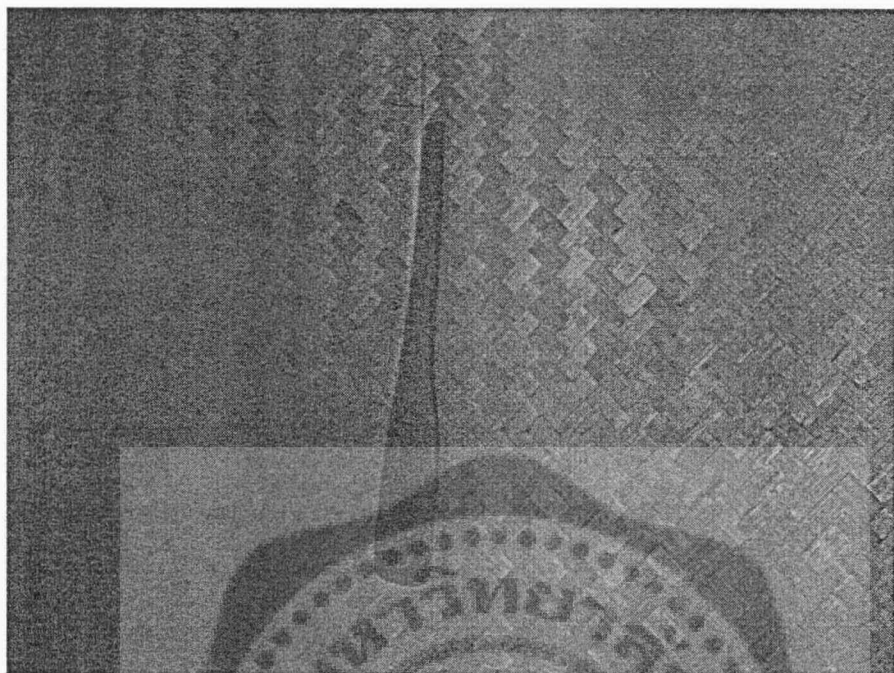
กะโหลก

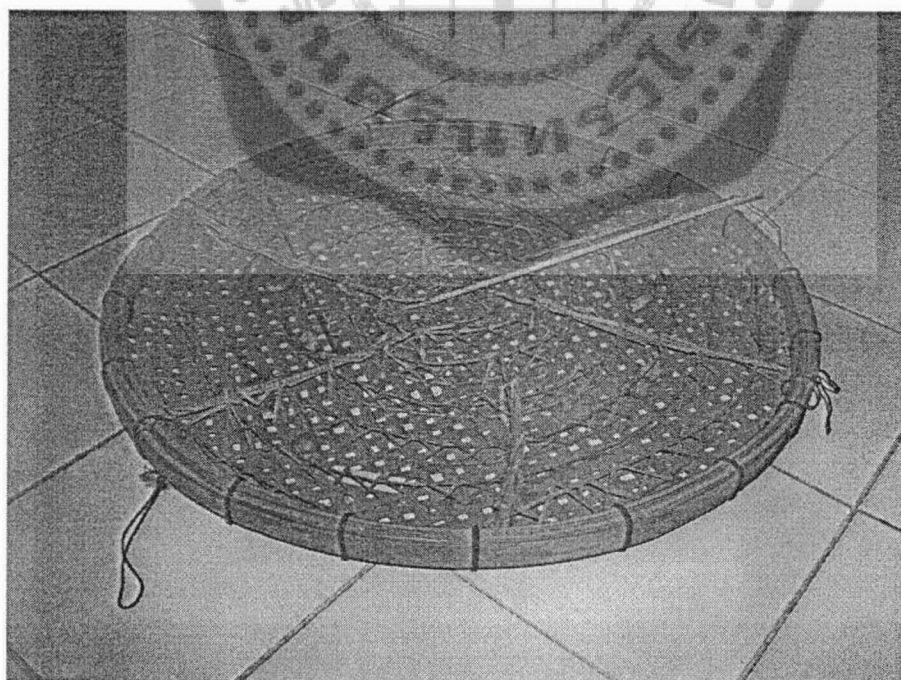
ตั้ง

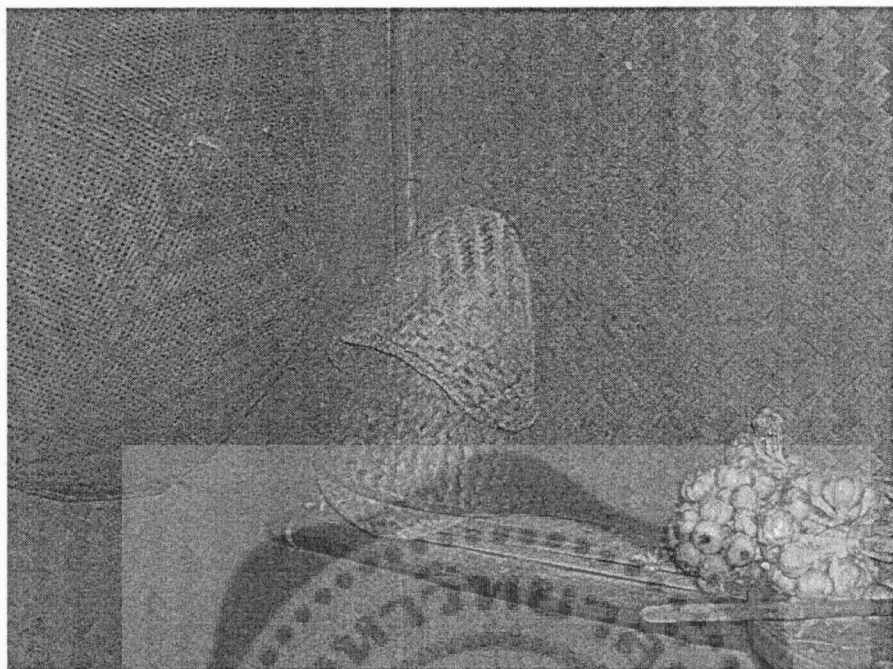
โพงกะบอง

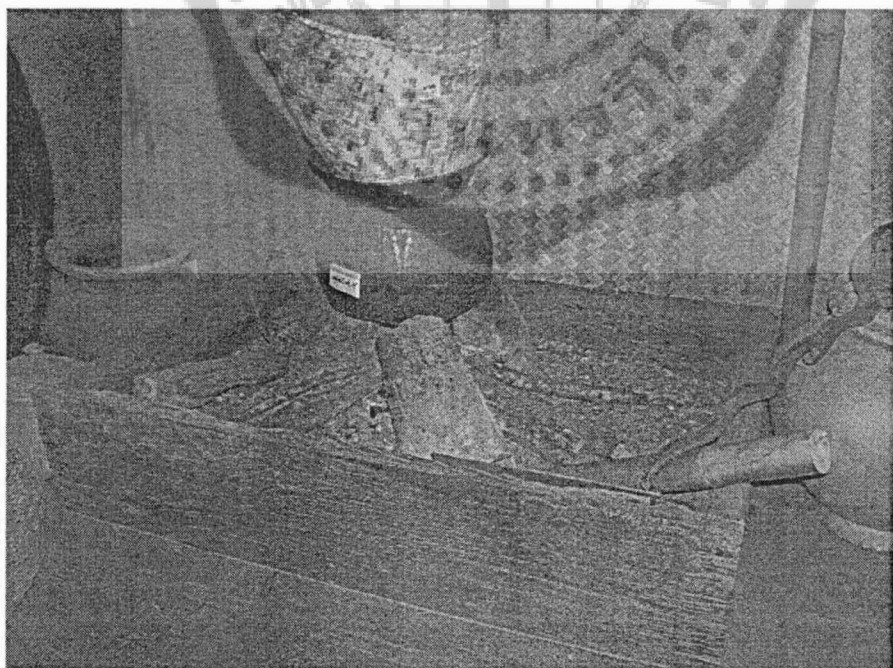
ไม้ค้อนด้าม

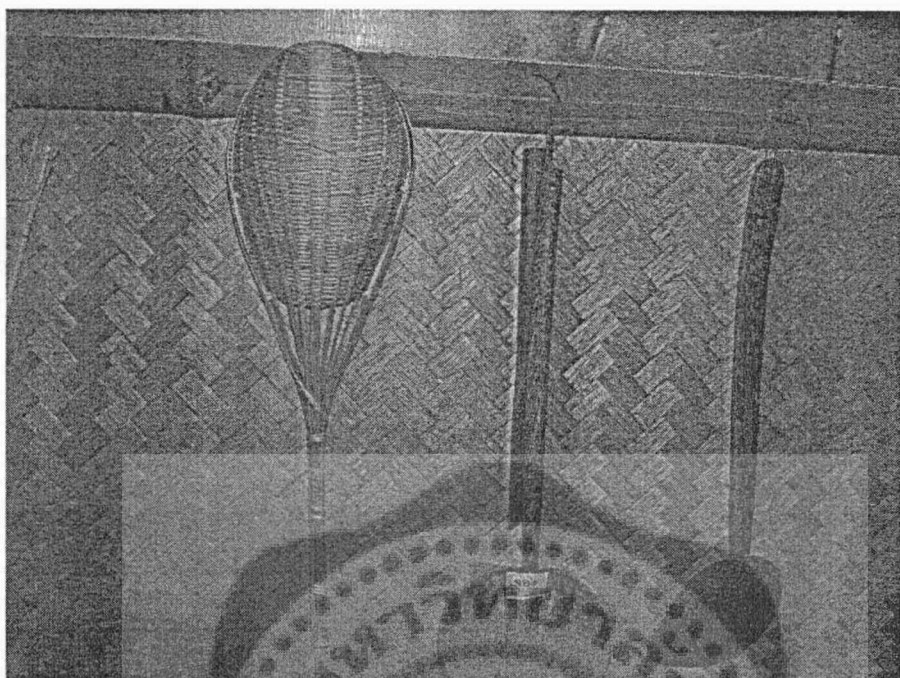
กะดัง

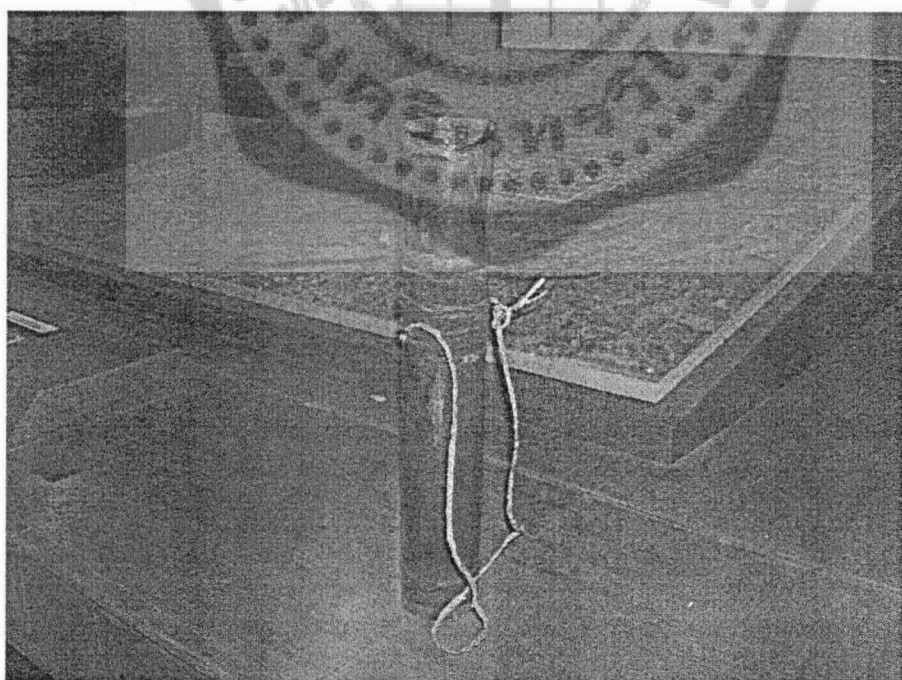
หวด

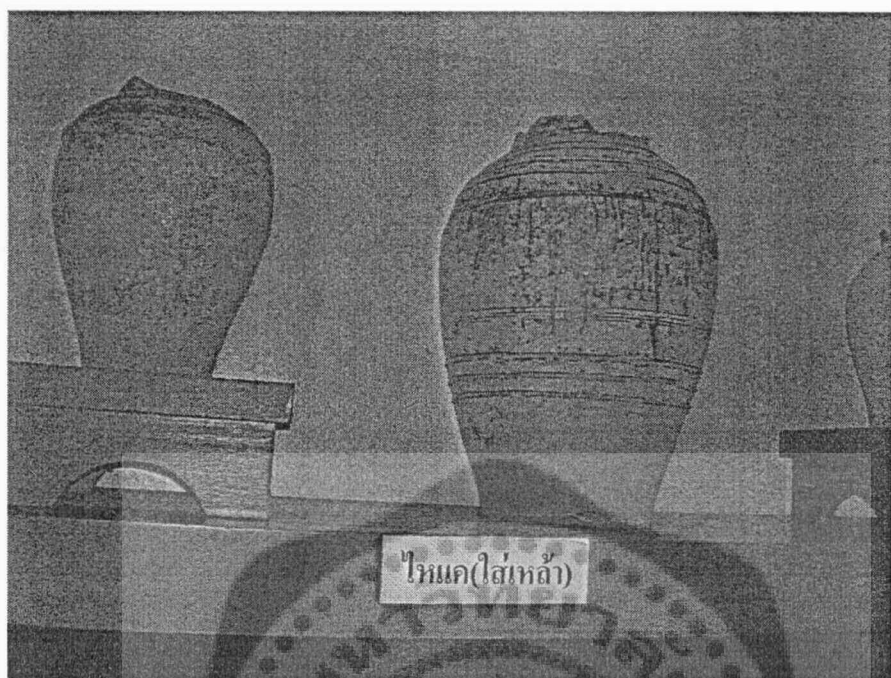
หม้อน้ำ

กะต้อ, หนอง

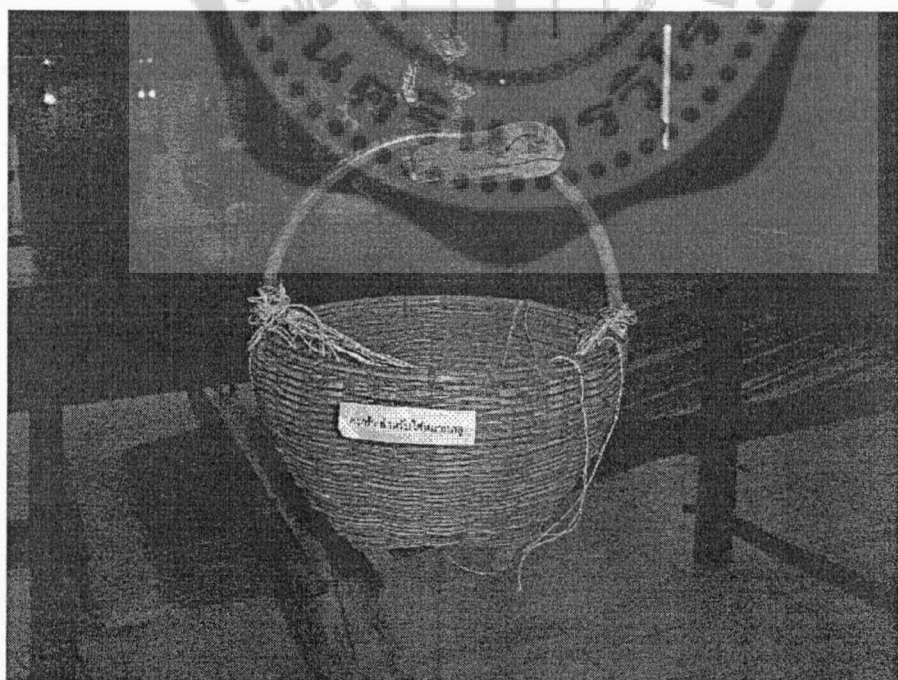

กะบอ

ไหแค(ใส่เหล้า)

ไหแค

กะต๋ำ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ สกุล นางสาวทิพย์สุดา ทับทิมหิน
 วัน เดือน ปี เกิด ๒ สิงหาคม ๒๕๒๖
 สถานที่เกิด อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๙ หมู่ ๕ ซอยเจริญภา ถนนศรีสุระ ตำบลเมืองเดช
 อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๑๖๐

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๓๙ มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนนาวันกุล จังหวัดอุบลราชธานี
 พ.ศ. ๒๕๔๕ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 จังหวัดขอนแก่น
 พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 พ.ศ. ๒๕๕๒ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร